

คู่มือ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการบริหารจัดการ
ของเสียอันตรายจากชุมชน

จัดทำโดย

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหาร
จัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๖๐ หน้า.

ISBN : 978-616-316-399-8

สงวนลิขสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐

จำนวนพิมพ์ ๑,๕๐๐ เล่ม

จัดทำโดย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐-๒๒๔๘-๒๔๑๓-๒๐

คำนำ

ปัจจุบันของเสียอันตรายจากชุมชนมักถูกทิ้งปะปนไปกับขยะมูลฝอยทั่วไป และถูกเก็บรวบรวมไปกำจัดในสถานที่กำจัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เกือบทั้งหมดกำจัดโดยใช้วิธีฝังกลบ ซึ่งไม่มีระบบป้องกันการปนเปื้อนของสารพิษจากของเสียอันตรายสู่สิ่งแวดล้อม จึงอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั่วไป ได้หากมีการปนเปื้อนเข้าห่วงโซ่อาหาร การให้ความรู้ประชาชนในเรื่องพิษภัยจากสารพิษต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว การขอความร่วมมือไม่ทิ้งของเสียอันตรายปนกับขยะมูลฝอยทั่วไปและคัดแยกไปทิ้งในสถานที่ที่มีการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จะช่วยป้องกันการชำรุดแตกหักของของเสียอันตรายก่อนส่งถึงสถานที่กำจัด ลดการปนเปื้อนสารพิษจากของเสียอันตรายสู่สิ่งแวดล้อมได้ดีที่สุด และยังทำให้สามารถหมักทำปุ๋ยหมักและนำเชื้อเพลิงจากขยะมาใช้ได้อย่างปลอดภัย

เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของ อปท. ในการจัดให้มีระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน เพื่อให้บริการแก่ประชาชน และสถานประกอบการพาณิชย์กรรมในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมควบคุมมลพิษ จึงจัดทำคู่มือการวางแผนบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สำหรับผู้ปฏิบัติงานของ อปท. ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีเนื้อหา ๔ ส่วน ประกอบด้วย คำนิยาม แนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน แนวปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุผิดปกติ และรูปแบบการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

กรมควบคุมมลพิษหวังเป็นอย่างยิ่งว่า อปท. ต่าง ๆ จะได้ใช้ประโยชน์จากเอกสารคู่มือฉบับนี้ ในการจัดให้มีระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพและลดผลกระทบจากปัญหามลพิษจากของเสียอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมต่อไป

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
กรมควบคุมมลพิษ
กรกฎาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	๑
ส่วนที่ ๑ คำนิยาม	๑๙
ส่วนที่ ๒ แนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน	๒๓
ขั้นตอนที่ ๑ การสร้างกลไกการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน	๒๔
ขั้นตอนที่ ๒ การแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน	๓๗
ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน	๕๐
ขั้นตอนที่ ๔ การเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน	๖๑
ขั้นตอนที่ ๕ การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัด	๗๔
ขั้นตอนที่ ๖ การรีไซเคิลของเสียอันตรายจากชุมชน	๘๒
ขั้นตอนที่ ๗ การบำบัด/กำจัดของเสียอันตราย	๘๒
ส่วนที่ ๓ แนวปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุผิดปกติ	๘๗
ส่วนที่ ๔ รูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสม	๙๕
เอกสารอ้างอิง	๑๐๓
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบภาชนะรองรับของเสียอันตรายและแบบกล่องคัดแยกของเสียอันตราย	๑๐๕
ภาคผนวก ข หลักการบรรจุแยกและการบรรจุรวมกันของวัตถุอันตราย	๑๑๓
ภาคผนวก ค ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์ม	๑๒๑
ภาคผนวก ง แบบมาตรฐานสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน	๑๒๙
ภาคผนวก จ รายชื่อบริษัทผู้บำบัด/กำจัดของเสียอันตรายและแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม	๑๓๕
ภาคผนวก ฉ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๔๓

บทนำ

สถานการณ์การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

คาดการณ์ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประมาณ ๕๙๑,๑๒๗ ตัน ส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Waste from Electrical and Electronic Equipment: WEEE) ประมาณ ๓๘๔,๒๓๓ ตัน หรือร้อยละ ๖๕ และของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ หลอดไฟ ภาชนะบรรจุสารเคมี เป็นต้น ประมาณ ๒๐๖,๘๙๔ ตัน หรือร้อยละ ๓๕ สถานการณ์ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ ดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ สถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชนในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๘

ปี พ.ศ.	ปริมาณของเสียอันตราย จากชุมชน (ตัน/ปี)	อัตราการเพิ่ม/ลด (ร้อยละ)
๒๕๕๕	๗๑๒,๒๗๐	+ ๐.๗๐
๒๕๕๖	๕๖๒,๘๓๔	- ๒๑.๐๐
๒๕๕๗	๕๗๖,๓๑๖	+ ๒.๔๐
๒๕๕๘	๕๙๑,๑๒๗	+ ๒.๕๗
๒๕๕๙	๖๐๖,๓๑๙	+ ๒.๕๗

สำหรับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนได้มีการส่งเสริมให้จังหวัดจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ส่งเสริมการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน เก็บรวบรวมในภาชนะรองรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งไปกำจัดในสถานที่กำจัดอย่างถูกต้อง อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ แห่ง หรือมากกว่า ๑ แห่ง ขึ้นอยู่กับความพร้อมของจังหวัด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ๒๕๕๙ มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดเกิดขึ้น จำนวน ๘๓ แห่ง และ

๒๙ แห่ง สามารถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนแล้ว ๔๒ แห่ง และ ๔๕ แห่ง ตามลำดับ รวม ๒๕๐ ต้น และ ๔๓.๙๕ ต้น และส่งไปกำจัดแล้ว ๑๗๔ ต้น และ ๓๔.๘๑ ต้น ตามลำดับ ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑) ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล และเทศบาลเมืองบางแห่ง มีจำนวนประชากรในพื้นที่น้อย ทำให้มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้นน้อย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว จึงยังไม่เห็นความสำคัญของปัญหาของเสียอันตรายจากชุมชน

๒) การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกำหนดนโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างชัดเจนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่ง มีความแตกต่างกันตามความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร และงบประมาณ เป็นต้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน เนื่องจากของเสียอันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นมีปริมาณน้อย การดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนมีความยุ่งยากกว่าการจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน และงบประมาณอาจไม่เพียงพอ

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

การดำเนินการด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่น หากได้รับความร่วมมือที่ดีจะช่วยให้การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนภายในท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาจริงได้

๔) กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งได้เพิ่มเติมนิยามของมูลฝอยให้รวมถึงมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่ในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวมุ่งเน้นการจัดการที่ปลายทาง โดยเน้นที่การเก็บ ขน และกำจัดขยะมูลฝอย ยังไม่มีบทบัญญัติให้มีการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไป รวมทั้งยังไม่มีกำหนดรายละเอียดในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน หรือออกกฎหมายในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ เพื่อให้มีการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างครบวงจร โดยอาจใช้หลักการการจำกัดค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน หรือหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) หรือ หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP – Polluter Pays Principle) หรือหลักการผู้รับประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiary pays principle : BPP)

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๔ “มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติกภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ขากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บ

กวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

มาตรา ๑๘ การเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการร่วมกันได้

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทนภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น หรืออาจอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา ๑๙ ก็ได้

บัญญัติตามมาตรา นี้ และ มาตรา ๑๙ มิให้ใช้บังคับกับการจัดการของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่ให้ผู้ดำเนินการโรงงานที่มีของเสียอันตราย และผู้ดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว แจ้งการดำเนินการเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๑๙ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(๒) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(๓) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะการใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

(๔) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ในการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องดำเนินการให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ จะพึงเรียกเก็บได้

(๖) กำหนดการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๕

ส่วนที่ ๖ มลพิษอื่นและของเสียอันตราย

มาตรา ๗๘ การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการด้วยประการใด ๆ เพื่อบำบัดและขจัดขยะมูลฝอยและของเสียอื่นที่อยู่ในสภาพของแข็งฯ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือวัตถุอันตรายในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุขและกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในการนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บ รวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกนอกราชอาณาจักร และการจัดการ บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย

๓. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

วัตถุอันตรายตามกฎหมายนี้หมายถึง วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง และวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๑๘ วัตถุอันตรายแบ่งออกตามความจำเป็นแก่การควบคุม ดังนี้

(๑) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๑ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

(๒) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๒ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดด้วย

(๓) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องรับใบอนุญาต

(๔) วัตถุอันตรายชนิดที่ ๔ ได้แก่ วัตถุอันตรายที่ห้ามมิให้มีการผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครอง

เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันและระงับอันตรายที่อาจมีแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมโดยความเห็นของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุชื่อหรือคุณสมบัติของวัตถุ

อันตราย ชนิดของวัตถุอันตราย กำหนดเวลาการใช้บังคับและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในการควบคุมวัตถุอันตรายดังกล่าว

ทั้งนี้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งยกเลิกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมที่กำหนดบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายที่ผ่านมา รวมทั้งสิ้น ๑๑ ฉบับ ทั้งนี้ ของเสียอันตรายอยู่ในบัญชี ข. แนบท้ายประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฯ ดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่จัดเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

มาตรา ๒๓ ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มีประกาศที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งวัตถุอันตราย ดังนี้

๑) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตรายทางบก พ.ศ. ๒๕๔๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๖

ข้อ ๓ วัตถุอันตรายตามประกาศนี้ หมายความว่า วัตถุอันตรายที่ กรมโรงงานอุตสาหกรรมรับผิดชอบ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ออกตามความใน มาตรา ๑๘ วรรคสอง

ข้อ ๔ ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ขนส่ง ผู้ขับรถ ผู้รับ และผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายต้องปฏิบัติตามประกาศมติคณะกรรมการวัตถุอันตราย เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตรายทางบก พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๕

๒) ประกาศมติคณะกรรมการวัตถุอันตราย เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตรายทางบก พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ขนส่ง และผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งวัตถุอันตรายต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการขนส่งวัตถุอันตรายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจำแนกประเภทวัตถุอันตราย

(๒) บัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายและข้อยกเว้นในเรื่องปริมาณจำกัด

(๓) ข้อกำหนดในการใช้บรรจุภัณฑ์และแท้งก์ที่ยึกและเคลื่อนย้ายได้

(๔) ขั้นตอนการขนส่งวัตถุอันตราย

(๕) ข้อกำหนดในการผลิตและทดสอบบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์

(Intermediate Bulk Containers :IBCs) บรรจุภัณฑ์ขนาดใหญ่และแท้งก์ที่ยึกและเคลื่อนย้ายได้

(๖) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประกอบการขนส่ง

(๗) การฝึกอบรม

ข้อ ๔ กำหนดหน้าที่ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก และผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งวัตถุอันตรายที่จะขนส่ง อาทิ ตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ขนส่งและผู้ขับรถ รวมทั้งคุณสมบัติของผู้ขับรถ และตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารกำกับ การขนส่งวัตถุอันตราย เป็นต้น

ข้อ ๕ กำหนดหน้าที่ของผู้ขนส่งก่อนการขนส่ง อาทิ

(๑) จัดให้มีเอกสารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย หรืออุปกรณ์รับอุบัติเหตุไว้ประจำรถตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

(๒) จัดให้มีเอกสารแสดงความเป็นอันตราย ข้อปฏิบัติและคำแนะนำ เกี่ยวกับวัตถุอันตราย

(๓) จัดให้มีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงการบรรทุกวัตถุอันตรายติดไว้กับตัวรถ

(๔) จัดให้มีผู้ขับรถซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗

(๕) จัดให้ผู้ขับรถมีการพักผ่อนอย่างเพียงพอก่อนปฏิบัติงาน เป็นต้น

ข้อ ๖ กำหนดหน้าที่ของผู้ขับรถ อาทิ

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องของการเคลื่อนย้ายวัตถุอันตรายในขณะนำขึ้น หรือนำลงจากรถ

(๒) ทำความเข้าใจกับเอกสารแสดงความเป็นอันตราย ข้อปฏิบัติและคำแนะนำเกี่ยวกับวัตถุอันตรายก่อนทำการขนส่ง และเก็บเอกสารนั้นไว้ในห้องผู้ขับรถ ในที่สามารถนำมาใช้ได้สะดวก ทั้งนี้ ในกรณีบรรทุกวัตถุอันตรายหลายชนิดไปในรถคันเดียวกันต้องมีเอกสารดังกล่าวเกี่ยวกับวัตถุอันตรายแต่ละชนิดให้ครบถ้วน

(๓) ตรวจสอบสภาพความพร้อมของรถก่อนการขนส่ง

(๔) ใช้ความเร็วตามที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

(๕) ขับรถตามเวลาและใช้เส้นทางที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด

(๖) มีการพักผ่อนอย่างเพียงพอก่อนปฏิบัติงาน

(๗) พกใบอนุญาตขับรถและหนังสือรับรองของกรมการขนส่งทางบก ให้ขับรถบรรทุกวัตถุอันตราย

ข้อ ๗ กำหนดคุณสมบัติของผู้ขับรถบรรทุกวัตถุอันตราย ที่นอกเหนือจากจะเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกแล้วแต่กรณี อาทิ

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี

(๒) ผ่านการศึกษาอบรมและทดสอบตามหลักสูตรที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการวัตถุอันตราย

(๓) ไม่เป็นผู้เสพของมึนเมาอยู่เป็นประจำ

ข้อ ๘ กำหนดหน้าที่ของผู้รับวัตถุอันตรายจากการขนส่ง อาทิ

(๑) ตรวจสอบสภาพของบรรจุภัณฑ์ แท้งก์ที่ยึกและเคลื่อนย้ายได้ แท้งก์ติดตรง ทึบห่อบรรจุวัตถุอันตราย ฉลาก ป้ายหรือเครื่องหมาย

(๒) จัดให้มีสถานที่เก็บวัตถุอันตรายที่เหมาะสมและปลอดภัย

ข้อ ๙ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ ในการขนส่งทำให้วัตถุอันตรายก่อหรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลสัตว์ พืช ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมได้ ให้ผู้ขับรถบรรทุกวัตถุอันตราย ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ขนส่ง และผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายดังกล่าวที่พบเห็นหรือทราบเหตุ แล้วแต่กรณี

มีหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบทราบโดยเร็วเพื่อเป็นข้อมูลในการเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้าย บำบัด บรรเทา หรือจัดความเสียหายด้วยวิธีการที่ถูกต้อง

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ขนส่งจัดให้มีการประกันภัยจากอุบัติเหตุในการขนส่งวัตถุอันตรายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการวัตถุอันตรายประกาศกำหนด

๔. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

ส่วนที่ ๓ หน้าที่ของเทศบาล

มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ กำหนดหน้าที่ของเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ซึ่งครอบคลุมถึงการรักษาความสะอาดของถนน หรือ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

๕. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

อำนาจหน้าที่ของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

มาตรา ๒๓ และ มาตรา ๖๗ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาตำบลและ องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งครอบคลุมถึงการจัดให้มีและรักษาทางระบายน้ำและรักษา ความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมถึงการกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

๖. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

หมวด ๔ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๔๕ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการ ภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและ ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(๘) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่ อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่น อื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

(๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมาย อื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๔๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็น อำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขต จังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วน จังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่ประชาชน ส่วน ราชการ หน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการ ได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ

มาตรา ๔๙ องค์การบริหารส่วนจังหวัด อาจมอบให้เอกชนกระทำการ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องได้รับ ความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อน

๗. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

หมวด ๒ การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมี อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมี อำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ของตนเอง ดังนี้

(๒) การสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๑๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(๑๔) การจัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

๘. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

(พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย ดังนี้

เป้าหมาย สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย พ้นพหุคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญของประเทศ และแก้ไขปัญหาวิกฤตหมอกควัน

ตัวชี้วัด สัดส่วนของเสียอันตรายชุมชนที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓๐

แนวทางการพัฒนา ผลักดันการ

ออกกฎหมายและมาตรการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน โดยเฉพาะซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยมาตรการส่งเสริมและมาตรการบังคับใช้ตั้งแต่ต้นทาง รวมไปถึงการควบคุมการนำเข้า จัดให้มีแหล่งรวบรวมและแหล่งรับกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนกระจายอยู่ทั่วประเทศ

แผนงานและโครงการสำคัญ แผนงานและโครงการตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

๙. แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๓ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัดและฟื้นฟู ซึ่งมุ่งเน้นการป้องกัน ลด และขจัดมลพิษ การเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเมือง และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โดยภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้กล่าวถึง แผนงานการจัดการมลพิษ ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย ดังนี้

(๑) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บ รวบรวม ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชน แบบแยกประเภท และกำหนดเวลาการเก็บรวบรวม ขยะมูลฝอยแต่ละประเภท

(๒) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม

(๓) บังคับใช้กฎหมายกับเอกชนผู้รับจ้างเก็บขน บำบัด กำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

(๔) ให้มีการควบคุมอุตสาหกรรมที่มีอันตรายหรือของเสียอันตรายที่อยู่ภายใต้พันธกรณีระหว่างประเทศ ได้แก่ อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal)

๑๐. แผนยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนจัดการมลพิษ

พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

แผนยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนการจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัด กำจัด

ของเสีย และควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดซึ่งมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการควบคุมการระบายมลพิษที่จะเกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิด การจัดให้มีระบบจัดการของเสีย ส่งเสริมประสิทธิภาพระบบการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย ภาคอุตสาหกรรม สารเคมี มูลฝอยติดเชื้อ โดยภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้กล่าวถึง แผนงานการจัดการมลพิษ ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตราย ดังนี้

(๑) สร้างระบบรองรับการจัดการจัดการของเสียอันตรายชุมชนและซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้แนวโน้มของขยะอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าจะมีมากยิ่งขึ้นในอนาคต รวมถึงมาตรการการควบคุมสินค้านำเข้าด้วยคุณภาพที่ทำลายสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยและเป็นภาระในการจัดการ

(๒) ใช้หลักการความเป็นหุ้นส่วนของรัฐและเอกชน จูงใจให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในการจัดสร้างระบบจัดการของเสียตามหลักวิชาการ ทั้งน้ำเสีย ขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย มูลฝอยติดเชื้อ ภาคอุตสาหกรรม จากภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ภาคบริการ และภาคชุมชน และจัดเก็บค่าบริการในการบำบัด/กำจัดของเสียให้เพียงพอต่อการดูแลและบำรุงรักษาระบบ

๑๑. แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

(พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔) เป็นแนวทางการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยมีกรอบแนวคิดหลักคือ การมุ่งเน้นการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ ตามหลักการ 3Rs การกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภายใต้มาตรการในการจัดการ ๓ มาตรการ ได้แก่ มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด มาตรการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และมาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๑๒. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ระบบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๗

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ระบบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ของเสียอันตรายที่เป็นวัตถุอันตรายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมโรงงานอุตสาหกรรมตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ปฏิบัติในเรื่องระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย โดยผู้ก่อการเกิดของเสียอันตรายตั้งแต่ ๑๐๐ กิโลกรัมต่อเดือนขึ้นไป (ขนาดกลาง ได้แก่ ผู้ก่อการเกิดวัตถุอันตราย ตั้งแต่ ๑๐๐ กิโลกรัมต่อเดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ กิโลกรัมต่อเดือน และขนาดใหญ่ ได้แก่ ผู้ก่อการเกิด ผู้ขนส่งของเสียอันตราย และผู้เก็บรวบรวมบำบัดและกำจัดของเสียอันตราย) จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ คือ

- ต้องขอมิเลขประจำตัว ๑๓ หลักจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม
 - การครอบครองวัตถุอันตราย
- ขนาดกลาง เก็บของเสียอันตรายได้ไม่เกิน ๑๘๐ วัน นับแต่วันเริ่มมีไว้ในครอบครอง

ขนาดใหญ่ เก็บของเสียอันตรายได้ไม่เกิน ๙๐ วัน นับแต่วันเริ่มมีไว้ในครอบครอง

- ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ในขณะครอบครองของเสียอันตราย ดังนี้

(๑) จัดทำบัญชีระบุปริมาณจำนวนภาชนะตลอดจนการวิเคราะห์ตรวจสอบรวมถึงวิธีการบริหารจัดการของเสีย

(๒) ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรงไม่ทำปฏิกิริยากับของเสียอันตรายที่บรรจุ

(๓) ตรวจสอบอาคารสถานที่ที่ใช้เก็บของเสียอันตราย

(๔) จัดหาอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉินให้เพียงพอ

(๕) เมื่อจะทำการขนส่งของเสียอันตรายให้จัดทำใบกำกับการขนส่งตามแบบที่กำหนด

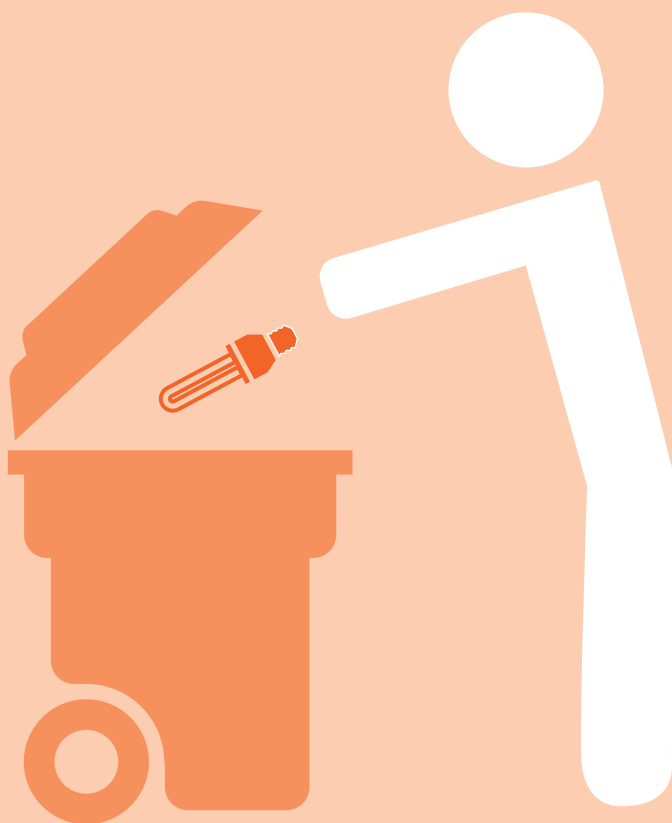
(๖) ให้ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานสถานะของผู้เก็บรวบรวมบำบัดของเสียอันตราย ปริมาณและการจัดการของเสียปีละ ๑ ครั้ง ภายในวันที่ ๑ มีนาคมของทุกปี (ตามแบบที่กำหนด)

(๗) ให้ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายแจ้งให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบเมื่อผู้เก็บรวบรวมบำบัดของเสียอันตรายไม่ส่งคืนคู่มือภายใน ๔๕ วัน

(๘) กำหนดหน้าที่ของผู้ขนส่งและผู้รับกำจัดของเสียอันตราย

- ต้องจัดทำใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย การตรวจสอบ และการแจ้งการรับมอบตามแบบกำกับการขนส่งของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และการปฏิบัติตนเมื่อมีอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินหรือของเสียอันตรายรั่วไหลหรือลุกไหม้ระหว่างการขนส่ง และต้องรายงานข้อมูลการขนส่งและรับของเสียอันตรายไปกำจัดหรือบำบัดให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบ ภายในวันที่ ๑ มีนาคมของปีถัดไป

ส่วนที่

คำนิยาม

คำ กลุ่มคำ หรือวลีที่ปรากฏในเนื้อหาแต่ละส่วนหากไม่ได้ระบุความหมายเฉพาะไว้ ให้มีความหมายดังต่อไปนี้

กากกัมมันตรังสี (Radioactive Waste) หมายถึง วัสดุในรูปของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซที่เป็นวัสดุกัมมันตรังสี หรือประกอบ หรือปนเปื้อนด้วยวัสดุกัมมันตรังสีที่มีค่ากัมมันตภาพต่อปริมาณ หรือ กัมมันตภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ปลอดภัยที่กำหนดโดยคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ และผู้ครอบครองวัสดุนั้นไม่ประสงค์จะใช้งานอีกต่อไป และให้หมายความรวมถึง วัสดุอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นกากกัมมันตรังสีตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๕ และประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่อง มาตรฐานความปลอดภัยเกี่ยวกับรังสี พ.ศ. ๒๕๔๙

การเก็บรวบรวม (Collection) หมายถึง การเก็บของเสียอันตรายจากภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่กำหนดในชุมชนหรือสถานประกอบการ โดยเจ้าหน้าที่ของ อปท. เพื่อเก็บรวบรวมไปยังสถานที่เก็บกักที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่บริหารดำเนินการโดย อปท.

การเก็บกัก (Storage) หมายถึง การจัดเก็บของเสียอันตรายในสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายเพื่อรวบรวมรอการขนส่งไปรีไซเคิลหรือกำจัดยังสถานที่บำบัดหรือกำจัดของเสียอันตราย

ขยะ หรือ มูลฝอย (Solid Waste) หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ กระจกพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง วัสดุ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรืออื่น ๆ ที่ไม่จัดว่าเป็นของเสียอันตราย ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

ขยะมูลฝอยชุมชน (Municipal Solid Waste) หมายถึง ขยะมูลฝอยที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เช่น บ้านพักอาศัย ธุรกิจร้านค้า สถานประกอบการ สถานบริการ ตลาดสด สถาบันต่าง ๆ รวมทั้งวัสดุก่อสร้าง ทั้งนี้ ไม่รวมของเสียอันตรายและมูลฝอยติดเชื้อ

ของเสียจากภาคอุตสาหกรรม (Industrial Waste) หมายถึง สิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีองค์ประกอบ หรือปนเปื้อนสารอันตรายตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลและวัสดุไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘

ของเสียอันตราย ขยะอันตราย หรือขยะพิษ (Hazardous Waste) หมายถึง เศษสิ่งของเหลือใช้ หรือเสื่อมสภาพ และภาชนะบรรจุเคมีภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ปนเปื้อนสารอันตราย เช่น สารพิษ สารไวไฟ สารเคมีที่กัดกร่อนได้ สารกัมมันตรังสี รวมทั้งสารที่ทำให้เกิดโรค หรือสิ่งอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ของเสียอันตรายจากชุมชน (Household Hazardous Waste : HHW) หมายถึง ของเสียอันตรายที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน ทั้งบ้านเรือนและสถานประกอบการต่าง ๆ เช่น ร้านค้า โรงแรม ร้านอาหารแห่ง สถาบันการศึกษา ร้านถ่ายรูป สถานีบริการน้ำมัน เป็นต้น โดยไม่รวมถึงของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรม มูลฝอยติดเชื้อ และของเสียกัมมันตรังสี

ผู้ก่อให้เกิดของเสียอันตรายจากชุมชน (Household Hazardous Waste Generator) หมายถึง ประชาชนหรือสถานประกอบการขนาดเล็กในชุมชน ที่ก่อให้เกิดหรือมีของเสียอันตรายไว้ในครอบครองที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste) หมายถึง มูลฝอยที่เป็นผลมาจากกระบวนการรักษาพยาบาล การตรวจวินิจฉัย การให้ภูมิคุ้มกันรักษาโรค การศึกษาวิจัย ที่ดำเนินการทั้งในคนและสัตว์ ซึ่งมีเหตุอันสงสัยว่า หรืออาจมีเชื้อโรค ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕

รถหรือพาหนะเก็บรวบรวม (Collection Vehicle) หมายถึง รถหรือพาหนะที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ไปยังสถานที่เก็บกัก

รถหรือพาหนะขนส่ง (Transportation Vehicle) หมายถึง รถหรือพาหนะที่ใช้สำหรับการขนส่ง เคลื่อนย้ายของเสียอันตรายจากชุมชนจากสถานที่เก็บกักไปรีไซเคิลหรือกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตราย

เอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน (Household Hazardous Waste Manifest System) หมายถึง เอกสารที่ออกให้ผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย ผู้ขนส่งของเสียอันตราย และผู้เก็บรวบรวม บำบัด และกำจัดของเสียอันตราย เพื่อเป็นหลักฐานในการมอบหมายให้ขนส่งของเสียอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของตน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปยังโรงงานรีไซเคิลหรือโรงงานผู้รับบำบัดและกำจัด

ส่วนที่ ๒

แนวทางการจัดการ ของเสียอันตรายจากชุมชน

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๔ กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น ๒๙ แห่ง ในการจัดเตรียมระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ประกอบด้วย เขตดินแดงกรุงเทพมหานคร เทศบาลนคร จำนวน ๑๙ แห่ง และเทศบาลเมือง จำนวน ๙ แห่ง โดยการดำเนินงานจัดเตรียมระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนเป็นไปตามแนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ๗ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การสร้างกลไกการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน

การควบคุมการทิ้งของเสียอันตรายจากบ้านเรือนและสถานประกอบการในชุมชนแยกจากขยะมูลฝอยทั่วไปอย่างถูกวิธี จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการในระยะยาวได้ดีที่สุด ซึ่งจะต้องเตรียมความพร้อมประชาชนและเจ้าหน้าที่ของ อปท. ให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักถึงพิษภัยของของเสียอันตรายจากชุมชน ต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดกิจกรรมให้ประชาชนได้ทดลองปฏิบัติการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนจริง มีกำหนดเวลาที่ชัดเจน และมีแรงจูงใจที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเด็กและเยาวชน จึงมีความสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมได้มาก ทำให้มีโอกาสสื่อสารข้อมูลโครงการ และให้ความรู้ความเข้าใจของเสียอันตรายจากชุมชนกับผู้ปกครองและเยาวชนได้เป็นอย่างดี รูปแบบกิจกรรมรณรงค์ที่มีประสิทธิภาพ อปท. สามารถปฏิบัติได้โดยสะดวกและมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนทั่วไป มีอยู่ด้วยกันหลายวิธี ดังนี้

๑.๑ กิจกรรมสร้างแรงจูงใจ

การสร้างแรงจูงใจในการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน ซึ่งเริ่มต้นจากการสร้างมูลค่าของของเสียอันตรายผ่านการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สินค้าอุปโภค บริโภคเป็นของรางวัล หรือถ้าต้องการให้มีความต่อเนื่อง อาจใช้ลักษณะของธนาคารขยะรีไซเคิลมาประยุกต์ใช้เป็นกิจกรรม ของเสียอันตรายสะสมแลกแต้ม เพื่อแลกของรางวัลที่มีมูลค่ามากขึ้น อาจจะจัดร่วมกับขยะรีไซเคิลเพื่อลดงบประมาณในการดำเนินงานของ อปท. เนื่องจากขยะรีไซเคิลมีมูลค่าและส่วนต่างทางการตลาดสามารถนำมาใช้เป็นงบประมาณสำหรับของเสียอันตรายจากชุมชนได้ อย่างไรก็ตาม อปท. ต้องเตรียมสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ไปพร้อมกับการจัดกิจกรรม รวมทั้ง ควรมีการติดตามประเมินผลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนต่อการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน หากพบว่าประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอาจลดความถี่ในการจัดเฉพาะโอกาสที่สำคัญเท่านั้น ตัวอย่างกิจกรรมที่มีความเหมาะสม มีดังนี้

๑.๑.๑ กิจกรรมสอยดาวกับนายมีพิษ

รูปแบบของกิจกรรมเป็นลักษณะของการขอความร่วมมือประชาชนนำของเสียอันตรายจากชุมชนมาแลกคูโปง เพื่อสอยดาวลุ้นของรางวัลเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค ซึ่งเหมาะสำหรับจัดตามชุมชน และดำเนินการได้หลายครั้งในรอบปี โดยจะต้องประชาสัมพันธ์กิจกรรมก่อนการจัดกิจกรรมมากกว่า ๑ สัปดาห์ เพื่อให้เวลาประชาชนรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน นอกจากนี้ในวันจัดกิจกรรมควรมีการประชาสัมพันธ์ระหว่างการจัดเพื่อเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแสดงดังรูปที่ ๑ สิ่งของที่ต้องจัดเตรียม ได้แก่

- เกณฑ์การแลกคูโปง เช่น ถ่านไฟฉาย ๔ ก้อน หรือหลอดไฟชนิดต่าง ๆ ๑ หลอด แลกบัตรสอยดาว ๑ ใบ เป็นต้น
- แผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเกณฑ์ กำหนดการจัดกิจกรรม และสถานที่จัด

รูปที่ ๑ กิจกรรมสอยดาวกับนายมีพิช

๑.๑.๒ กิจกรรมของเสียอันตรายแลกของ/แลกแต้ม

รูปแบบของกิจกรรมเป็นการรวบรวมของเสียอันตรายเพื่อแลกสิ่งของ โดยของรางวัลจะมีมูลค่าสูงกว่ากิจกรรมสอยดาวกับนายมีพิช จะช่วยกระตุ้นให้ประชาชนสนใจได้มากขึ้น

๑.๑.๓ กิจกรรมรณรงค์เรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพ่อหลวงของปวงชนชาวไทย

รูปแบบของกิจกรรมรณรงค์เรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพ่อหลวงของปวงชนชาวไทย ภายใต้โครงการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (WEEE CAN DO) จะมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยจากการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ อย่างผิดวิธี และเพื่อส่งเสริมการแยกทิ้งซากผลิตภัณฑ์ฯ ออกจากมูลฝอยทั่วไปและนำไปจัดการโดยเฉพาะ ซึ่งผู้นำซาก

ผลิตภัณฑ์ฯ มาส่ง ณ จุดรับคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ ของโครงการ จะได้รับสิทธิในการร่วมชิงโชคลุ้นรับของรางวัลซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบริษัทผู้ผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อาทิเช่น กล้องถ่ายรูปดิจิทัล เครื่องพิมพ์ (Printer) จักรเย็บผ้า และเครื่องคอมพิวเตอร์เน็ตบุ๊ก เป็นต้น โดยซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเป้าหมายของโครงการนี้ จะเป็นซากผลิตภัณฑ์ฯ ขนาดเล็ก ได้แก่ ซากโทรศัพท์เคลื่อนที่ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์สำนักงาน เครื่องพิมพ์ (printer) เครื่องโทรสาร เครื่องเล่น MP3 เครื่องเล่น MP4 เครื่องเล่นวีซีดี เครื่องเล่นดีวีดี และกล้องถ่ายรูปดิจิทัล ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแสดงดังรูปที่ ๒

รูปที่ ๒ กิจกรรมรณรงค์เรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพ่อหลวงของปวงชนชาวไทย

๑.๑.๔ กิจกรรมอื่น ๆ

การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางสิ่งแวดล้อม เช่น วันสิ่งแวดล้อมโลก หรืองานวันเด็ก ซึ่งอาจนำกิจกรรมสอยดาวกับนายมีพิษ หรือของเสียอันตรายแลกของ/แลกแต้ม หรือดำเนินกิจกรรมในลักษณะของการจัดชุมนุมหรือเทศกาล ภายใต้มกิจกรรมประกอบด้วยชุดนิทรรศการเกี่ยวกับของเสียอันตรายจากชุมชน การเล่นเกมสื่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในพิษภัยอันตราย ตลอดจนการคัดแยกของเสียอันตรายออกจากมูลฝอยทั่วไปให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น เกมสื่คัดแยกขยะมูลฝอยโดยเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ ชุดบัตรประเภทขยะมูลฝอย (ขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไปและของเสียอันตราย) และถังขยะแยกประเภท ๔ ประเภท วิธีการเล่น คือ ให้ผู้เล่นเกมสื่นำบัตรคำที่ได้ไปทิ้งตามถังขยะมูลฝอยที่จัดวางไว้ให้ตามผู้นำการเล่นเกมสื่ประกาศเป็นต้น ตัวอย่างกิจกรรม ดังรูปที่ ๓

รูปที่ ๓ กิจกรรมเด็กดีคัดแยกขยะ (งานวันเด็ก)

๑.๒ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้

การสร้างความรู้แก่ประชาชน ต้องใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าใจง่าย และสามารถดึงดูดความสนใจจากประชาชนได้ โดยสื่อที่เลือกใช้ในการประชาสัมพันธ์ หรือจัดประชุมย่อย จัดอบรม จัดกิจกรรมเคาะประตูบ้าน หรือจัดกิจกรรมรณรงค์ในโอกาสสำคัญ ต้องสร้างความสนใจและมีความถี่ในการนำเสนอที่เหมาะสม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้จดจำ หรือให้ความสนใจติดตามต่อ และต้องมีความหลากหลายของรูปแบบทั้งภาพกว้างและเชิงรุก เพื่อให้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ตัวอย่างสื่อประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย

๑.๒.๑ เอกสาร

สามารถนำเสนอในการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ และการลงพื้นที่เคาะประตูบ้าน ได้แก่

(๑) คู่มือประชาชน ควรมีรูปแบบและเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

รูปตัวอย่าง คู่มือประชาชนให้ความรู้เกี่ยวกับของเสียอันตราย

- ความหมายของของเสียอันตราย ขยะมีพิษ (Hazardous Waste)
- การบ่งชี้ว่าเป็นของเสียอันตราย โดยสังเกตได้จากสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น

หรือคำเตือนต่าง ๆ เช่น ห้ามรับประทาน ห้ามเผา
อันตราย DANGER, TOXIC, CORROSIVE, FLAMMABLE เป็นต้น

- ชนิดหรือประเภทของเสียอันตรายมีอะไรบ้าง
- พิษภัยของของเสียอันตรายเข้าสู่ร่างกายได้อย่างไร

การหายใจ ดูดซึมผ่านผิวหนัง การกิน การฉีด

- ลักษณะการเกิดอาการ เมื่อเราได้รับสารพิษมากเกินไป
- แบบเฉียบพลัน** : เป็นการสัมผัสครั้งเดียวในระยะเวลา

สั้นจะเกิดอาการ

เกิดผื่นคัน ระคายเคือง ผิวหนังไหม้, อักเสบ ขาดอากาศ หน้ามืด วิงเวียน

แบบเรื้อรัง : เป็นการสัมผัสครั้งเดียวในระยะเวลาสั้น
หรือมากเกินไป จะเกิดการสะสมและเกิดอาการ

ระแริง ำพาด ผลต่อทารก ตาย

- เราจะช่วยกันลดปัญหาของเสียอันตรายได้อย่างไร

➢ เลือกซื้อ เลือกใช้ให้คุ้มค่า

- ✓ เลิกหรือเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีสารอันตราย เช่น ถ่านนิเกิลแคดเมียม หรือ ถ่านราคาถูก ไม่ได้มาตรฐาน โดยเลือกใช้ ถ่านแอลคาไลน์ หรือถ่านไฟฉายชนิดอัดประจุได้ ที่ระบุข้อความ NO MERCURY ADDED แทน
- ✓ เลือกใช้สารสกัดจากธรรมชาติ หรือ สมุนไพรแทนสารเคมีสังเคราะห์ เช่น เลือกใช้น้ำยาทำความสะอาดห้องน้ำ หรือยาแก้ปวดที่ผลิตจากสารสกัดจากธรรมชาติ
- ✓ เลือกใช้สินค้าที่มีมาตรฐานในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยสังเกตจากฉลากเขียวหรือฉลากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ตัวอย่าง เช่น

✓ ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน
เช่น ถ่านไฟฉายชนิดอัดประจุได้ หลอด
ฟลูออเรสเซนต์ที่จำนวนชั่วโมงใช้งานสูง

- ควรปฏิบัติตามคำแนะนำวิธีใช้หรือข้อควร
ระวัง ที่ระบุข้างภาชนะบรรจุอย่างเคร่งครัด
- ไม่ทิ้งของเสียอันตรายปะปนไปกับขยะทั่วไป
และไม่นำไปเผา ฝังดิน หรือทิ้งลงท่อระบายน้ำ
เพราะจะทำให้สารพิษมีการปนเปื้อนใน
สิ่งแวดล้อมได้ง่าย
- แยกทิ้งของเสียอันตรายอย่างระมัดระวังและ
ปลอดภัย โดย

✓ จัดเก็บของเสียอันตรายในภาชนะบรรจุ
เดิมเพื่อป้องกันการแตกหัก เช่น เมื่อเปลี่ยน
หลอดฟลูออเรสเซนต์ใหม่ให้เก็บหลอดเก่า
ในกล่องเหมือนเดิม หรือห่อด้วยกระดาษ
หนังสือพิมพ์

✓ ของเสียอันตรายที่เป็นของเหลวควรแยก
ประเภท ไม่เทรวมกัน โดยเก็บไว้ในภาชนะ
ที่ไม่รั่วซึม อยู่ในที่ร่มและให้พ้นมือเด็ก
แล้วนำไปทิ้งในภาชนะหรือสถานที่ที่ทาง
ราชการกำหนด เพื่อรอการรวบรวมและ
นำไปกำจัดอย่างปลอดภัย

- จัดการของเสียอันตรายอย่างถูกวิธีเป็นผลดีอย่างไร

(๒) แผ่นพับ ควรมีเนื้อหาประกอบด้วย

- ความหมายของของเสียอันตราย ขยะมีพิษ (Hazardous

Waste)

- ผลกระทบที่ได้รับเมื่อทิ้งรวมกับขยะทั่วไป การปนเปื้อน

สิ่งแวดล้อม

- ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ และอาการเจ็บป่วยเมื่อสารพิษเข้าสู่

ร่างกาย

- วิธีการเพื่อลดปัญหาของเสียอันตราย ได้แก่ การลดใช้
ทั้งปริมาณและความเป็นพิษ การแยกทิ้ง เพื่อลดการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม

รูปตัวอย่าง แผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับของเสียอันตราย

(๓) โปสเตอร์ ควรมีเนื้อหาประกอบด้วย

- ตัวอย่างของเสียอันตรายที่พบเห็นประจำภายในบ้าน
เรือน ได้แก่ แบตเตอรี่มือถือ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟแบบต่าง ๆ กระจกสเปรย์ กระจก
สารเคมีกำจัดแมลง ขวดน้ำยาทำความสะอาด สตาร์ทเตอร์ เป็นต้น

- ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ และอาการเจ็บป่วยเมื่อสารพิษเข้าสู่

ร่างกาย

๑.๒.๒ ของที่ระลึก

ใช้เป็นของรางวัลในการจัดอบรม คาราวานสัญญาฯ กิจกรรม
ส่งเสริมการค้าแยกของเสียอันตราย เช่น สอยดาวกับนายมีพิษ ของเสียอันตรายแลก
แต้ม ได้แก่ พัด เสื้อยืดคอกลม เข็มกลัด กล้องใส่เอกสาร แม่เหล็กติดตู้เย็น ดังรูป

รูปตัวอย่าง พัดโครงการ WEEE CAN DO และของที่ระลึกนายมีพิช

๑.๒.๓ สื่อกกลางแจ้ง

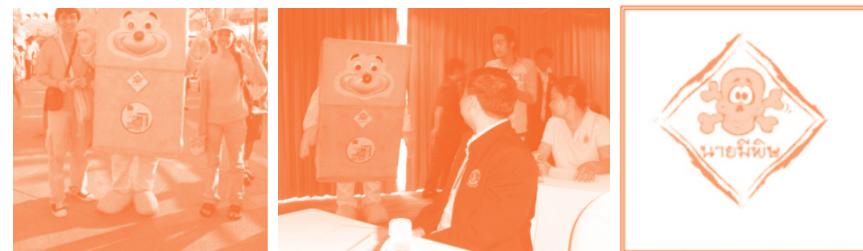
สื่อประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง ได้แก่ ป้ายไวนิล คัทเอ๊าท์ ใช้ติดตามจุดศูนย์กลางการจราจร เช่น สีแยกไฟแดง และป้ายติตรถเก็บรวบรวมที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ

รูปตัวอย่าง ป้ายไวนิลโครงการ WEEE CAN DO

๑.๒.๔ สัญลักษณ์สำหรับการรณรงค์

สัญลักษณ์สำหรับการรณรงค์ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้กลุ่มเป้าหมาย หรือประชาชนจดจำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี และยังช่วยสร้างสีสันให้กับกิจกรรมได้อีกด้วย เช่น หุ่น Mascot สัญลักษณ์นายมีพิษ เป็นต้น

หุ่่น (Mascot)

สัณลักษณ์นายมีพิช

๑.๒.๕ สื่อวิทยุ/โทรทัศน์/อินเทอร์เน็ต

ปัจจุบันสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่ใช้เผยแพร่ทางโทรทัศน์ ซึ่งต้องมีงบประมาณในการออกอากาศหรือวิทยุชุมชน/สถานีโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก (Cable TV) รวมทั้งสื่อทางอินเทอร์เน็ต เช่น เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ต่าง ๆ ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดีในปัจจุบัน

๑.๒.๖ สื่อผสมผสาน

นอกจากการจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มเป้าหมายที่ได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้น แนวทางการประชาสัมพันธ์อีกช่องทางหนึ่งที่ได้ได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี ทั้งกลุ่มที่มีความรู้อยู่แล้วและกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่นำร่อง คือ กิจกรรมแบบผสมผสานที่จะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนได้มากยิ่งขึ้นและเป็นการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง โดยมีรายละเอียดดังนี้

การจัดกิจกรรมคาราวานสัญจรฯ ประกอบด้วย กิจกรรม
บันเทิงและเกมส์การเล่นต่าง ๆ อาทิ สอยดาวกับนายมีพิษ ของเสียอันตรายแลกสิ่งของ
ตอบคำถามชิงรางวัล เป็นต้น โดย อปท. ต้องจัดเตรียมขบวนรถสำหรับวิ่งประชาสัมพันธ์

งานการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นบนเวที เช่น การแสดงของนักดนตรีหรือวงดนตรี ซึ่งควรเป็นที่รู้จักของประชาชนเพื่อดึงดูดความสนใจ (กิจกรรมนี้ อปท. อาจจัดจ้างบริษัทที่รับจัดการด้านนี้โดยเฉพาะเพื่อความคล่องตัวในการจัดเตรียมงาน) เงื่อนไข หลักเกณฑ์ต่าง ๆ และของรางวัลในการเล่นเกมส์ ใบปลิวประชาสัมพันธ์งาน ภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชน จากกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายได้ทราบก่อนล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ - ๒ สัปดาห์ และก่อนวันงาน ๑ วัน จัดวิ่งรถประชาสัมพันธ์ โดยจัดรูปแบบเป็นขบวนคาราวาน รถกระจายเสียง รถติดป้ายประชาสัมพันธ์ กิจกรรมขนาดใหญ่ เป็นต้น โดยวิ่งประชาสัมพันธ์ตามแหล่งชุมชนหรือศูนย์การค้า พร้อมทั้งแจกใบปลิวประชาสัมพันธ์และของที่ระลึก ตัวอย่างกิจกรรมคาราวานสัญจรฯ แสดงดังรูปที่ ๔

ซุ้มบริเวณหน้างาน

เวทีพิธีการและการแสดง

ของรางวัล

การประชาสัมพันธ์การจัดงาน

รูปที่ ๔ บรรยากาศภายในงานคาราวานสัญจรฯ

๑.๓ การติดตามประเมินผล

อปท. ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานจากประชาชนหรือสถานประกอบการ เพื่อประเมินทัศนคติและความพึงพอใจของประชาชนทั่วไป รวมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการจัดการของเสียอันตรายอย่างถูกวิธี และจัดทำฐานข้อมูลการเข้าร่วมของประชาชน สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลควรดำเนินการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ จากแบบฟอร์มการรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อปท. เทียบกับปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยควรตั้งเป้าหมายการดำเนินงานรายปีที่สามารถจูงใจผู้ปฏิบัติงานได้ และจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น รูปแบบและความถี่ของการจัดกิจกรรม การเก็บรวบรวม การรับทราบข้อมูลการจัดกิจกรรมของ อปท. และความต้องการให้จัดกิจกรรม เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ การแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน

ผลิตภัณฑ์หรือภาชนะที่เป็นของเสียอันตรายจากชุมชน มีหลายประเภทสามารถทำปฏิกิริยากันได้หรือไม่เข้ากัน และอาจเสริมความเป็นอันตรายเพิ่มอีกหากบรรจุรวมกันหรือไม่เก็บแยกกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดต่อผู้ปฏิบัติงาน ตัวอย่างของเสียอันตรายจากชุมชน ชนิด ประเภทและคุณสมบัติความเป็นพิษ แสดงดังตารางที่ ๒

อปท. ต้องกำหนดวิธีการคัดแยกของเสียอันตรายจากต้นทางและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถที่จะสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความสนใจ มีความสะดวกที่จะคัดแยกของเสียอันตรายมาทิ้งอย่างปลอดภัย และสามารถลดการปนเปื้อนของสารพิษสู่สิ่งแวดล้อม

๒.๑ รูปแบบการแยกทิ้ง

รูปแบบการแยกทิ้งที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของ อปท. ทั่วไป มีอยู่ด้วยกันหลายแบบ ดังนี้

๒.๑.๑ การแยกทิ้งหน้าบ้านตามเวลา

เป็นการทิ้งของเสียอันตรายหน้าบ้านเรือน โดยขอความร่วมมือประชาชนคัดแยกของเสียอันตราย ใส่ถุงที่สามารถมองเห็นภายในได้ หรือใส่ภาชนะที่เหมาะสมแล้วนำมาทิ้งไว้หน้าบ้าน เพื่อให้ อปท. เก็บรวบรวม ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี

- อปท. นัดหมายวันและเวลาทิ้งที่แน่นอน เดือนละ ๑ – ๒ ครั้ง ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๙๐ วัน เพื่อป้องกันมิให้ของเสียอันตรายถูกเก็บไว้ในบ้านนานเกินกว่าที่กำหนด และจัดเก็บโดยรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ

- เก็บพร้อมกับรถเก็บขยะมูลฝอยทั่วไป โดยขอความร่วมมือให้ประชาชนคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนวางไว้ข้างถังขยะมูลฝอยทั่วไป และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่เก็บแยกใส่ช่องเก็บของเสียอันตรายที่ทำขึ้นโดยเฉพาะ

ตารางที่ ๒ รายการตัวอย่างของเสียอันตรายจากชุมชน

ตัวอย่างของเสียอันตรายจากชุมชน	รหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว			ประเภทภาษา (รหัส) ^a
	คุณสมบัติ ^b	คำอธิบายชนิดและประเภท	รหัส ๖ หลัก ^c	
กลุ่มภาษาบรรจุสารเคมี - ภาษาบรรจุสารเคมีอื่นๆ ที่ไม่ใช่กระป๋องสเปรย์ เช่น ภาษาบรรจุน้ำมัน ทินเนอร์ สารฆ่าแมลง/กำจัดศัตรูพืช	HM : มีพิษ (Toxic)	บรรจุภัณฑ์ที่ปนเปื้อนหรือมีเศษสารอันตรายคงค้าง	15 01 10	11
- ภาษาบรรจุสารเคมีจำพวกสารเคมี	HM : ไวไฟ (Ignitable), มีพิษ (Toxic)	บรรจุภัณฑ์ที่เป็นโลหะที่มี solid porous matrix ที่เป็นสารอันตราย (เช่น แร่ใยหิน เป็นต้น) รวมถึงภาษาหรือกระป๋องชนิดทนต่อความดันที่ใช้หมดแล้ว	15 01 11	11
กลุ่มหลอดไฟ - หลอดฟลูออเรสเซนต์	HM : มีพิษ (Toxic), อื่นๆ (Other)	อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ใช้งานแล้วที่มีชิ้นส่วนเป็นสารอันตรายที่ไม่ใช่	16 02 13 ^c	21
- หลอดไฟชนิดอื่น ๆ ได้แก่ หลอดไส้ หลอดตะเกียบ สตาร์ทเตอร์ หลอดภาพโทรทัศน์	HM : มีพิษ (Toxic), อื่น ๆ (Other)	หม้อแปลงไฟฟ้า และตัวเก็บประจุที่มีหรือปนเปื้อนสาร PCBs HCFC หรือ HFC และแร่ใยหินอิสระ เช่น จอภาพ ตัวสะสมประจุ สวิตช์บรรจุปรอท เป็นต้น		21

ตัวอย่างของเสีย อันตราย จากชุมชน	รหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว			ประเภท ภาษา (รหัส) ^๑
	คุณสมบัติ ^๒	คำอธิบายชนิดและ ประเภท	รหัส ๖ หลัก ^๓	
กลุ่มแบตเตอรี่				
- แบตเตอรี่รถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์	HA : มีพิษ (Toxic) กัดกร่อน (Corrosive)	แบตเตอรี่ชนิดใช้ตะกั่ว (lead batteries)	16 06 01	12
- แบตเตอรี่โทรศัพท์ มือถือ	HA : มีพิษ (Toxic) กัดกร่อน (Corrosive)	แบตเตอรี่ชนิดใช้นิกเกิล แคดเมียม (Ni-Cd batteries)	16 06 02	12
- ถ่านไฟฉายที่มี ปรอท	HA : มีพิษ (Toxic) กัดกร่อน (Corrosive)	แบตเตอรี่ชนิดที่มีปรอท (mercury-containing batteries)	16 06 03	12
- ถ่านไฟฉายอัลคา ไลน์ ถ่านกระดุมชนิด ที่ไม่มีส่วนผสมของ ปรอท (no mercury added) ขนาดต่างๆ	มีพิษ (Toxic) กัดกร่อน (Corrosive)	แบตเตอรี่ชนิดอัลคาไลน์ที่ ไม่มีปรอท	16 06 04	12
- ถ่านไฟฉายชนิดอัด ประจุได้	มีพิษ (Toxic) กัดกร่อน (Corrosive)	แบตเตอรี่ชนิดอัลคาไลน์ที่ ไม่มีปรอท	16 06 04	12
- แบตเตอรี่มือถือที่ ไม่ใช่ Ni-Cd	มีพิษ (Toxic) กัดกร่อน (Corrosive)	แบตเตอรี่และตัวสะสม ประจุชนิดอื่นๆ	16 06 05	12

ตัวอย่างของเสีย อันตราย จากชุมชน	รหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว			ประเภท ภาษา (รหัส) ^๑
	คุณสมบัติ ^๒	คำอธิบายชนิดและ ประเภท	รหัส ๖ หลัก ^๓	
กลุ่มอื่นๆ				
- อุปกรณ์ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ ใช้งานแล้ว เช่น ปลั๊กบอร์ด แท่นชาร์จ แบตเตอรี่ ที่ชาร์จ แบตเตอรี่มือถือ	-	อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ไม่ใช้งานแล้ว ที่ไม่ใช่หม้อแปลงไฟฟ้า และตัวเก็บประจุที่มีหรือ ปนเปื้อนสาร PCBs HCFC หรือ HFC และ แร่ใยหินอันตราย และที่มีชิ้น ส่วนที่เป็นอันตราย เช่น จอภาพ ตัวสะสมประจุ สวิตช์ประจุปรอท เป็นต้น น้ำเสียที่มีสารอันตราย	16 02 14	11
- น้ำล้างภาษา/	HM	พาทะนบรรทุกของ เสียอันตราย		
- เศษวัสดุตัดขับที่ปน เปื้อน ของเสียอันตราย	HM : มีพิษ (Toxic), อื่นๆ (Other)	วัสดุดูดซับ วัสดุตัวกรอง ผ้าสำหรับเช็ด และชุด ป้องกันที่ปนเปื้อนสาร อันตราย	15 02 02	31
- น้ำมันเครื่องยนต์ น้ำมันเกียร์ น้ำมัน หล่อลื่น	HA	น้ำมันเครื่องยนต์ น้ำมัน เกียร์ น้ำมันหล่อลื่นที่ไม่ สามารถระบุชนิดได้ หรือ ชนิดอื่น ๆ	13 02 08	31

๒.๑.๒ การแยกทิ้งตามจุดที่กำหนด

เป็นการจัดตั้งภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตาม
จุดทิ้งที่กำหนดที่มีรูปทรงภายนอกแตกต่างจากถังขยะมูลฝอยทั่วไปในบริเวณที่เหมาะสม
สามารถสังเกตเห็นได้ง่ายและมีความชัดเจนสำหรับการแยกทิ้งตามประเภทที่
กำหนด โดยจะต้องประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือให้ประชาชนทำการคัดแยก
ของเสียอันตรายไว้หน้าบ้านชั่วคราว และนำไปทิ้งที่จุดทิ้งที่อยู่ใกล้บ้านตามความสะดวก

^๑ รหัสภาษาบรรจุ กำหนดขึ้นเพื่อความสะดวกในการจำแนกภาษาบรรจุ ดังปรากฏรายละเอียดในคู่มือข้อ ๒.๓.๓

^๒ HA (Hazardous Waste-Absolute Entry) หรือ HM (Hazardous Waste-Mirror Entry) หมายถึง สิ่งปฏิกูล
หรือวัสดุไม่ใช่แล้วที่มีคุณสมบัติเป็นของเสียอันตรายตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม

^๓ รหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการกำจัด
สิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘ ภาคผนวกที่ ๑

^๔ กรณี มีศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนให้ส่งไปกำจัดที่ศูนย์ โดยระบุรหัส ๖ หลัก เป็น ๒๐ ๐๑ ๒๑

โดยควรมีความจุไม่ต่ำกว่า ๑๖๐ ลิตร หรือสามารถรองรับของเสียอันตรายจากชุมชน ครอบคลุมจำนวนประชากรสูงสุด ๘๐๐ คนต่อชุมชน จำนวนจุดทิ้งของเสียอันตราย จากชุมชนที่กำหนดพิจารณาจากจำนวนสถานที่ที่เหมาะสม ได้แก่ ที่ทำการชุมชน ศูนย์ บริการสาธารณสุข โรงเรียน สถานประกอบการ เป็นต้น อย่างน้อยที่ละ ๑ จุด สำหรับ ชุมชนที่มีจำนวนประชากรมากกว่า ๑,๖๐๐ คน ควรเพิ่มจำนวนเป็น ๒ จุดต่อชุมชน

๒.๑.๓ การแยกทิ้งในวันพิเศษ

วิธีนี้เป็นการเชิญชวนประชาชนให้นำของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นจากบ้านเรือนมายังสถานที่นัดหมายในวันและเวลาที่กำหนด เพื่อรวบรวมไปรีไซเคิล หรือบำบัดทำลาย โดยมีมาตรการจูงใจให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม เช่น จัดกิจกรรมของเสียอันตรายแลกแต้ม หรือสิ่งของ เป็นต้น และ อปท. สามารถจัด กิจกรรมให้ความรู้หรือประชาสัมพันธ์โครงการที่เกี่ยวข้องกับของเสียอันตรายจากชุมชนใน ลักษณะการสื่อสารแบบสองทางที่เข้าถึงประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ความถี่ในการ จัดที่เหมาะสมอย่างน้อยปีละ ๑ - ๒ ครั้ง ในวาระที่สำคัญ เช่น วันสิ่งแวดล้อมไทย หรือ วันสิ่งแวดล้อมโลก

๒.๒ ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชน

ข้อกำหนดคุณลักษณะของภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชน (ภาชนะบรรจุ) จะใช้ประกาศตามกรมควบคุมมลพิษ^๑ เป็นเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

(๑) มีลักษณะแข็งแรง ทนทาน ตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐาน อุตสาหกรรม หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า

(๒) ออกแบบให้สามารถป้องกันน้ำฝน แมลงวัน หนู แมว สุนัข และ สัตว์อื่น ๆ มิให้สัมผัสหรือคุ้ยเขี่ยได้

(๓) ชิ้นส่วนต่าง ๆ สามารถถอดประกอบได้ง่าย เพื่อความสะดวกในการ ถ่ายเทของเสียอันตราย และล้างทำความสะอาด

^๑ ที่มา : ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์ทางวิชาการเกี่ยวกับคุณลักษณะของถุงพลาสติกใส่ มูลฝอย และที่รองรับมูลฝอยแบบพลาสติกที่ใช้ในที่สาธารณะ และสถานสาธารณะและคู่มือแนวทางและ ข้อกำหนดเบื้องต้น การลดและใช้ประโยชน์ขยะ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) ทำจากวัสดุที่ทนการกัดกร่อน และไม่เป็นสนิม

(๕) มีขนาดและความจุเพียงพอกับปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชน ที่เกิดขึ้นในบริเวณนั้น ๆ

(๖) ไม่มีสารพิษเป็นส่วนประกอบ และกรณีใช้สารเติมแต่งให้มีใน ปริมาณที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

(๗) หากเป็นถังพลาสติก ควรผลิตจากโพลีเอทิลีน (PE) หรือผลิตจาก พลาสติกใช้แล้ว ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ โดยน้ำหนัก

(๘) ภาชนะบรรจุ ควรมีตัวถังภายนอกเป็นสีเทาฟ้าสีกัม หรือมีสีส้ม หรือสีอื่นที่ไม่ใช่สีน้ำเงิน สีเขียว และสีเหลือง เพื่อให้แตกต่างจากภาชนะสำหรับมูลฝอย ประเภทอื่น ๆ ซึ่งในกรณีที่ใช้ถังสีอื่นให้ทาสี หรือคาดแถบสีส้มขนาดที่เหมาะสม ไม่หลุดหรือลอกได้ง่าย และสามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่เกิน ๑๕ เมตร

ในกรณีที่ใช้ถุงบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชน ควรเลือกถุงที่สามารถ มองเห็นของเสียที่บรรจุในถุงได้และ/หรือมัดปากถุงให้แน่นด้วยเชือกหรือวัสดุสีส้ม และ ไม่ควรใช้บรรจุของเสียอันตรายจำพวกของเหลว มีฤทธิ์กัดกร่อน หรือของมีคม

๒.๓ รูปแบบภาชนะตามการแยกทิ้ง

๒.๓.๑ การแยกทิ้งหน้าบ้านตามเวลา (Door to door Collection)

เป็นวิธีการแยกทิ้งที่ อปท. ไม่ต้องเตรียมภาชนะรองรับ ของเสียอันตรายโดยเฉพาะแต่ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนคัดแยกของเสียอันตราย ใส่ถุง หรือบรรจุภัณฑ์เดิมที่สามารถหาได้จากครัวเรือน โดย อปท. ต้องเก็บตามเวลาที่ กำหนดอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๒ การแยกทิ้งตามจุดที่กำหนด (Drop off Collection)

ภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่ กำหนด ต้องมีองค์ประกอบและลักษณะการใช้งานที่สามารถป้องกันการแตกชำรุดของ ของเสียอันตรายจากชุมชน และไม่เกิดอันตรายต่อประชาชนและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เก็บรวบรวม โดยสามารถสรุปเป็นเกณฑ์การออกแบบเฉพาะจุดทิ้งตามการแยกทิ้งที่ กำหนดในข้อ ๒.๑.๒ ดังนี้

- ต้องมีภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนแยกตามประเภทที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ ภาชนะบรรจุสารเคมี หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรง หลอดไฟแบบอื่น ๆ แบตเตอรี่มือถือและถ่านไฟฉาย และมีปริมาตรความจุรวมกันไม่น้อยกว่า ๑๖๐ ลิตร เพียงพอกับปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในระยะเวลาอย่างน้อย ๓ เดือน

- ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายแต่ละประเภทควรวางรวมกันในชั้นวางที่มีผนังปิดมิดชิดทุกด้าน เพื่อป้องกันประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กหยิบของเสียอันตรายจากภาชนะไปเล่น หรือนำไปใช้ประโยชน์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และป้องกันการรั่วซึมของของเสียได้ด้วย

- ขนาดของชั้นวาง ควรมีขนาดกระทัดรัด สามารถยกไปวางได้ทุกสถานที่ทั้งภายในและภายนอกอาคาร โดยไม่กินพื้นที่ใช้สอยที่มีอยู่เดิม และมีความสูงรวมไม่ต่ำกว่า ๑.๖๐ เมตร เพื่อให้สังเกตเห็นได้ง่ายและสร้างความลำบากกับคนที่มีนิสัยมักง่ายในการวางทิ้งแกว่น้ำหรือเศษขยะบนชั้นวางของ

- ควรจัดให้มีขนาดช่องพอเหมาะกับของเสียอันตรายแต่ละประเภทสำหรับประชาชนแยกทิ้งของเสียอันตรายลงภาชนะได้ถูกประเภท โดยไม่ต้องเปิดประตูชั้นวาง และประตูควรมีลักษณะโปร่งใสสามารถมองเห็นของเสียอันตรายในชั้นวางได้จากภายนอก

- ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายแต่ละประเภทต้องสามารถยกออกจากชั้นวางได้เฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายโดยเฉพาะ

ตัวอย่างภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่กำหนดที่ทดลองใช้ในโครงการแสดงในรูปที่ ๕ และ ๖ แบบรายละเอียดของภาชนะรองรับและแบบที่ได้รับการปรับปรุงให้มีความสวยงามสะดวกต่อการใช้งานมากขึ้นแสดงในภาคผนวก ก ๑

(๑) ภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่กำหนด

แบบที่ ๑

ประกอบด้วย

- (ก) ช่องใส่ฟลูออเรสเซนต์แบบตรง จะถูกจัดไว้ในบริเวณด้านขวาของกล่อง
- (ข) ช่องใส่ไฟฉาย รวมไปถึงแบตเตอรี่ชนิดอัดประจุได้ เช่น แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ หลอดไฟแบบอื่น ๆ
- (ค) ช่องใส่ภาชนะบรรจุสารเคมีจะใช้ลังพลาสติกรองรับด้านล่าง

รูปที่ ๕ ตัวอย่างภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่กำหนด แบบที่ ๑

ก. กล่องพลาสติกลูกฟูกบรรจุ หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรง (ก) เป็นถังพลาสติก PE ขนาด ๒๐ ลิตร (๑๘ x ๔๐ x ๔๐ เซนติเมตร)

ข. ภาชนะบรรจุถ่านไฟฉาย รวมไปถึงแบตเตอรี่ชนิดอัดประจุได้ เช่น แบตเตอรี่มือถือ (ข) เป็นถังพลาสติก PE ขนาด ๒๐ ลิตร (๓๐ x ๔๕ x ๑๙ เซนติเมตร)

ค. ภาชนะบรรจุสารเคมี (ค) เป็นถังพลาสติก PE ขนาด ๕๓ ลิตร (๔๕ x ๖๑ x ๒๕ เซนติเมตร)

(๒) ภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่กำหนด แบบที่ ๒

ประกอบด้วย

๑. โครงภาชนะรองรับของเสียอันตราย ตามรูปแบบที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด ดังนี้

- ทำจากอะลูมิเนียม พลาสติก หรือวัสดุที่มีความแข็งแรง คงทน ขนาด (กว้าง x ลึก x สูง) ไม่น้อยกว่า ๐.๗๘ x ๐.๗ x ๑.๗๓ เมตร และมีข้อความแสดง “จุดทิ้งของเสียอันตราย”

- บานประตู ขนาด (กว้าง x สูง) ๐.๗๘ x ๑.๒ เมตร โดยติดตั้งบานพับด้านข้าง พร้อมมีกุญแจล็อก

- มีช่องสำหรับใส่ของเสียอันตรายแต่ละประเภท

- ช่องสำหรับใส่กระป๋องสเปรย์ขนาด (กว้าง x ยาว) ไม่ต่ำกว่า ๑๐ x ๒๐ เซนติเมตร
- ช่องสำหรับใส่หลอดไฟชนิดอื่น ๆ ขนาด (กว้าง x ยาว) ไม่ต่ำกว่า

๑๐ x ๒๐ เซนติเมตร

ช่องสำหรับใส่ถ่านไฟฉาย ขนาด (กว้าง x ยาว) ไม่ต่ำกว่า ๑๐ x ๑๐ เซนติเมตร

ช่องสำหรับใส่แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ (กว้าง x ยาว) ไม่ต่ำกว่า

๑๐ x ๑๐ เซนติเมตร

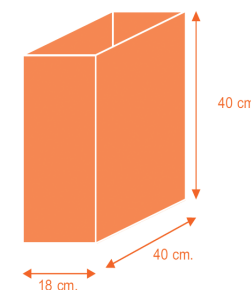
ช่องสำหรับใส่หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดตรง (กว้าง x ยาว) ไม่ต่ำกว่า

๑๐ x ๗๐ เซนติเมตร

รูปที่ ๒ ตัวอย่างภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่กำหนด แบบที่ ๒

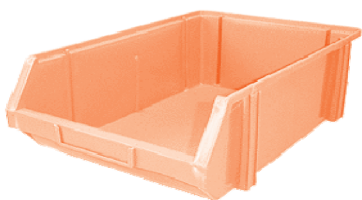
๒. ภาชนะรองรับของเสียอันตราย ประกอบด้วย

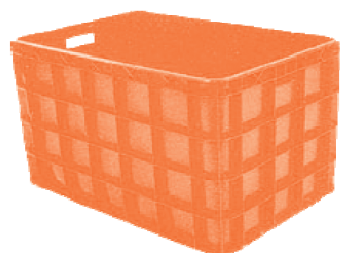
(ก) - ภาชนะสำหรับใส่หลอดฟลูออเรสเซนต์จำนวน ๑ ชิ้น

- ทำจากพลาสติก (PE)

- ขนาด ๑๘ x ๔๐ x ๔๐ เซนติเมตร ความจุ ๒๘ ลิตร

- (ข) - ภาชนะสำหรับใส่ของเสียอันตรายขนาดเล็ก เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ ซากโทรศัพท์มือถือ และหลอดไฟอื่น ๆ จำนวน ๓ ชิ้น
- ทำจากพลาสติก (PE)
 - ขนาด ๓๐ x ๔๕ x ๑๙ เซนติเมตร
 - ความจุ ๒๐ ลิตร

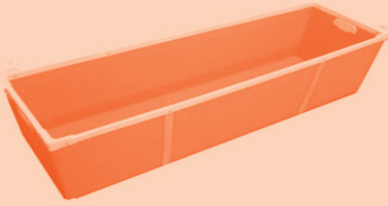
- (ค) - ภาชนะสำหรับใส่บรรจุภัณฑ์สารเคมี เช่น กระป๋องสเปรย์ จำนวน ๑ ชิ้น
- ทำจากพลาสติก (PE) หรือวัสดุที่มีความแข็งแรง คงทน
 - ขนาด ๔๐ x ๖๑ x ๔๒ เซนติเมตร
 - ความจุ ๘๘ ลิตร

๒.๓.๓ การแยกทิ้งในวันพิเศษ (Special Day Collection)

ของเสียอันตรายจากชุมชนที่ประชาชนคัดแยกและรวบรวมมาทิ้งในวันที่กำหนดเป็นพิเศษจะมีปนกันเกือบทุกประเภทจากแต่ละครัวเรือน การเก็บรวบรวมที่สามารถควบคุมให้มีการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนตามหลักการบรรจุ เก็บแยกและการบรรจุรวมกันของวัตถุอันตราย (ดังแสดงในภาคผนวก ข) ตั้งแต่จุดรับและป้องกันการแตกหัก หรืออันตรายกับผู้ปฏิบัติงานระหว่างการขนย้าย ต้องจัดให้มีภาชนะบรรจุแยกตามประเภทของเสียอันตรายจากชุมชน โดยมีความจุที่สามารถใช้แรงคนยกได้ และสามารถวางซ้อนกันได้ เพื่อประหยัดพื้นที่เก็บ รายละเอียดภาชนะบรรจุและลักษณะการใช้งานแสดงในตารางที่ ๓ สำหรับของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นภายในสถานประกอบการเหมาะที่จะนำภาชนะบรรจุดังกล่าวไปขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการใช้คัดแยกของเสียอันตรายตามประเภทที่เกิดและนัดวันเก็บรวบรวมโดยเฉพาะ

ตารางที่ ๓ รายละเอียดภาชนะบรรจุและลักษณะการใช้งาน

ลักษณะและรายละเอียดภาชนะ	การใช้งาน
ถังพลาสติก PE ขนาด ๘๘ ลิตร (๐.๔๐ x ๐.๖๑ x ๐.๔๒ เมตร)	ประเภทภาชนะ ๑๑ ภาชนะบรรจุกระป๋องสเปรย์ บรรจุภัณฑ์และของเสียจากอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สามารถจัดวางซ้อนกันได้ ทนแรงกระแทก จากการขนย้ายและทนการกัดกร่อนจากสารเคมี
ถังพลาสติก PE ขนาด ๕๓ ลิตร (๐.๔๓ x ๐.๖๑ x ๐.๒๕ เมตร)	ประเภทภาชนะ ๑๒ ภาชนะบรรจุถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่มือถือ แยกกันอย่างละใบ สามารถจัดวางซ้อนกันได้ ทนแรงกระแทกจากการขนย้ายและทนการกัดกร่อนจากสารเคมี

ลักษณะและรายละเอียดภาชนะ	การใช้งาน
 กล่องพลาสติกลูกฟูกขนาด ๑๖๐ ลิตร (๐.๓๗ x ๑.๒๖ x ๐.๓๗ เมตร)	ประเภทภาชนะ ๒๑ ภาชนะบรรจุหลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรง และหลอดไฟประเภทอื่น ๆ สามารถใส่หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรงได้ ประมาณ ๑๐๐ หลอด ทำจากแผ่นพลาสติกลูกฟูกสามารถวางซ้อนกันได้ แบบรายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก๒
 ถังพลาสติก PE ขนาด ๒๐๐ ลิตร	ประเภทภาชนะ ๓๑ ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายประเภทของเหลว ป้องกันการรั่วไหล ทนแรงกระแทก และทนทานการกัดกร่อนจากสารเคมี

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

อปท. สามารถเลือกรูปแบบการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบร่วมกันตามความเหมาะสมกับวิธีการแยกทิ้งและกลไกการคัดแยกของเสียอันตรายจากต้นทาง ตลอดจนศักยภาพของ อปท. เองทั้งทางด้านการเงิน บุคลากร และความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งในการเก็บรวบรวมแต่ละรูปแบบ มีข้อเด่น – ข้อด้อยแตกต่างกัน โดยจะต้องเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้อง ดังแสดงในตารางที่ ๔ และ ๕ ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับรถเก็บรวบรวม รูปแบบรถเก็บรวบรวมตามการแยกทิ้ง และข้อปฏิบัติในการเก็บรวบรวมมีดังนี้

๓.๑ ข้อกำหนดทั่วไปสำหรับรถเก็บรวบรวม

รถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนไปยังสถานที่เก็บกักควรมีลักษณะ ดังนี้

(๑) ตัวถังรถเก็บรวบรวมเฉพาะด้านซ้าย – ขวา – หลัง ต้องปิดป้ายสัญลักษณ์ หรือข้อความที่ชัดเจนระบุว่าเป็นพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตราย

(๒) ตัวถังสำหรับบรรจุของเสียอันตรายสร้างด้วยโครงเหล็กหนาที่มีความคงทนเป็นพิเศษตามมาตรฐานของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๓) ตัวถังบรรจุของเสียอันตรายจะต้องมีลักษณะปกปิดมิดชิด และมีประตูเปิด – ปิด พร้อมที่ล็อก

(๔) ระดับที่ยกของเสียอันตรายใส่ตัวถัง ไม่ควรสูงเกิน ๑.๖ เมตร หรือระดับที่ปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน

(๕) โครงสร้างของรถต้องมียกที่มีลักษณะที่ทำความสะอาดได้ง่าย และไม่ยากต่อการเกิดสนิม

(๖) มีระบบป้องกันการรั่วไหลของของเสียอันตรายในขณะเก็บรวบรวมและขนส่ง

(๗) มีระบบสัญญาณไฟกระพริบสีเหลือง

(๘) ตัวเครื่องยนต์ ระบบขับเคลื่อน ระบบห้ามล้อและส่วนประกอบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกรมการขนส่งทางบก

(๙) ระบบการทำงานของรถไม่ยุ่งยากซับซ้อนและซ่อมบำรุงง่าย

(๑๐) มีอุปกรณ์ประจำรถและเครื่องมือตามความเหมาะสม หรือตามข้อกำหนดของผู้ปฏิบัติงาน เช่น วิทยุสื่อสาร ถังดับเพลิง เป็นต้น

(๑๑) รถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนไม่ควรนำไปใช้เก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทั่วไป เพื่อป้องกันปัญหาการปนเปื้อนสารอันตราย แต่ในกรณีที่ใช้รถเก็บขนขยะมูลฝอยทั่วไปเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนไปพร้อมกัน จะต้องติดตั้งช่องเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนแยกต่างหากจากขยะมูลฝอยทั่วไป โดยมีสัญลักษณ์ของเสียอันตรายบริเวณช่องเก็บที่ชัดเจน เช่น การทาสีส้ม เป็นต้น

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบข้อเด่น – ข้อด้อยในแต่ละรูปแบบ

รายการเปรียบเทียบ	รูปแบบการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน		
	การเก็บจากหน้าบ้าน (Door to Door Collection)	การเก็บจากจุดทิ้งที่กำหนด (Drop off Collection)	การเก็บในวันทิ้งพิเศษ (Special Day Collection)
๑. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้เรื่องการรวบรวมเก็บขนและจัดการภายในสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน	✓	✗	✓
๒. ประชาชนต้องคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนตามประเภทที่กำหนด	✗	✓	✗
๓. ประชาชนสามารถขนย้ายของเสียอันตรายจากชุมชนไปยังจุดทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนที่กำหนด หรือมอบให้เจ้าหน้าที่ของ อปท. ได้อย่างปลอดภัย	✓	✓	✓
๔. มีความสะดวกในการนำไปทิ้งกรณีที่ประชาชนไม่มียานพาหนะ	✓	✗	✗
๕. สามารถเพิ่มปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่จะนำมารีไซเคิลได้มากขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ได้ทำการคัดแยกอย่างถูกต้อง	✗	✓	✓

รายการเปรียบเทียบ	รูปแบบการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน		
	การเก็บจากหน้าบ้าน (Door to Door Collection)	การเก็บจากจุดทิ้งที่กำหนด (Drop off Collection)	การเก็บในวันทิ้งพิเศษ (Special Day Collection)
๖. ส่งเสริมการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนและสามารถเก็บรวบรวมได้เร็วขึ้น	✗	✓	✓
๗. ลดขั้นตอนการจัดการ เพราะของเสียอันตรายจากชุมชนจะถูกส่งตรงไปยังผู้ประกอบการรีไซเคิล	✗	✓	✓
๘. ลดระยะเวลา และความยุ่งยากในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน	✓	✓	✓
๙. ลดค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวม	✗	✓	✓
๑๐. ช่วยให้ อปท. วางแผนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง	✗	✓	✓

หมายเหตุ : ✓ ใช้ ✗ ไม่ใช่

ตารางที่ ๕ การเตรียมความพร้อมสำหรับการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายในแต่ละรูปแบบ

สิ่งที่ อปท. ต้องดำเนินการ	การเก็บจากหน้าบ้าน		การเก็บจากจุดทิ้งที่กำหนด	การเก็บในวันทิ้งพิเศษ
	เก็บแยก	เก็บพร้อมขยะทั่วไป		
การรณรงค์ประชาสัมพันธ์				
• ประชาสัมพันธ์โครงการและให้ความรู้ประชาชน	✓	✓	✓	✓
• จัดอบรมพนักงาน	✓	✓	✓	✓
• กำหนดตารางและเส้นทางสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน	✓		✓	
ภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนที่คัดแยกจากบ้านเรือนและโรงเรียน				
• แยกใส่ถุงที่สามารถมองเห็นภายในได้	✓	✗	✗	✓
• แยกใส่ภาชนะบรรจุเดิม	✓	✓	✓	✓
• จุดทิ้งของเสียอันตรายที่กำหนด	✗	✗	✓	✗
ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากสถานประกอบการ				
• ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายที่เป็นของแข็ง 	✓	✗	✗	✓
• ภาชนะบรรจุหลอดไฟ 	✓	✗	✗	✓
รถเก็บรวบรวมของเสียอันตราย				
• รถเก็บขนโดยเฉพาะ 	✓	✗	✓	✓

สิ่งที่ อปท. ต้องดำเนินการ	การเก็บจากหน้าบ้าน		การเก็บจากจุดทิ้งที่กำหนด	การเก็บในวันทิ้งพิเศษ
	เก็บแยก	เก็บพร้อมขยะทั่วไป		
• รถเก็บขนขยะมูลฝอยทั่วไปที่ดัดแปลงแล้ว 	✗	✓	✗	✗

หมายเหตุ : ✓ ต้องจัดเตรียม ✗ ไม่ต้องจัดเตรียม

๓.๒ รูปแบบรถเก็บรวบรวมตามการแยกทิ้ง

รถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนตามการแยกทิ้งที่เหมาะสมมี ๒ รูปแบบ ดังนี้

๓.๒.๑ รถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ

อปท. สามารถดัดแปลงจากรถเก็บขยะแบบเปิดข้างเทท้าย ขนาด ๑ ตัน หรือรถบรรทุก ๖ ล้อ โดยไม่จำเป็นต้องดัดแปลงตัวถังแต่ต้องนำภาชนะเปล่า (รูปที่ ๖) ไปถ่ายของเสียอันตรายจากชุมชนสำหรับการเก็บรวบรวมจากการแยกทิ้งที่จุดทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนที่กำหนดหรือสถานประกอบการ ตัวอย่างรถเก็บรวบรวมแสดงดังรูปที่ ๗

รูปที่ ๗ รถบรรทุกแบบเปิดข้างเทท้าย ขนาด ๑ ตัน

๓.๒.๒ รถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทั่วไปที่ได้รับการดัดแปลง

ปรับปรุงรถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทั่วไปแบบอัดท้ายให้สามารถเก็บของเสียอันตรายจากบ้านเรือน พร้อมกับขยะมูลฝอยทั่วไป โดยเพิ่มกล่องใส่ของเสียอันตรายจากชุมชน ขนาด ๐.๓๐×๐.๔๕×๑.๘๐ เมตร แบ่งเป็น ๒ ช่อง มีฝาเปิด/ปิด แยกจากช่องใส่ขยะมูลฝอยทั่วไป ตัวอย่างรถเก็บรวบรวมแสดงดังรูปที่ ๘

รูปที่ ๘ รถขยะมูลฝอยทั่วไปแบบอัดท้ายที่ติดตั้งกล่องใส่ของเสียอันตรายจากชุมชน

๓.๓ ข้อปฏิบัติในการเก็บรวบรวม

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเก็บรวบรวม และขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนในพื้นที่ของ อปท. จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเคร่งครัด ดังนี้

๓.๓.๑ เจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

เจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนควรจะปฏิบัติ ดังนี้

๑) แต่งกายให้ถูกสุขลักษณะ โดยใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่จัดเตรียมให้ ได้แก่ การสวมเสื้อผ้าที่รัดกุม ใส่ถุงมือให้มิดชิด สวมรองเท้าหุ้มส้น สวมแว่นตา และใช้ผ้าปิดจมูกตลอดเวลาการปฏิบัติงาน

๒) ดูแลรักษาภาชนะและอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมให้อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา

๓) เก็บรวบรวมให้หมดหรือให้มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนตกค้างน้อยที่สุด เพื่อป้องกันปัญหาทัศนียภาพ และลดอันตรายหรืออุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น

๔) เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนแยกต่างหากจากขยะประเภทอื่น

กรณีเก็บรวบรวมโดยใช้รถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ

พนักงานจะต้องเตรียมภาชนะบรรจุเปล่าไปพร้อมกับรถเก็บขนทุกครั้ง เพื่อถ่ายเทของเสียอันตรายจากจุดทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนที่กำหนด (HHW Drop off Point) ในชุมชนหรือสถานประกอบการมาบรรจุในภาชนะบรรจุแยกตามประเภท และจะต้องจัดบันทึกการเก็บรวบรวมในรูปแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๑ ส่วนที่ ๒ ทุกครั้งที่ออกปฏิบัติหน้าที่

กรณีเก็บรวบรวมโดยใช้รถเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทั่วไปที่ปรับปรุง

พนักงานจะต้องคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนที่ประชาชนคัดแยกไว้ใส่ลงในช่องที่กำหนด และหามนำของเสียอันตรายจากชุมชนไปบดอัดโดยเด็ดขาด

๕) ควบคุมมิให้เกิดการแตกหักของของเสียอันตรายจากชุมชนขณะจัดเก็บรวบรวม เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายและการหกรั่วของของเสียอันตรายจากชุมชน

๖) ตรวจสอบสภาพของพนักงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนเป็นประจำทุกปี

๗) กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน หรือพบเห็นของเสียอันตรายจากชุมชนหรือวัตถุต้องสงสัยที่ไม่สามารถระบุประเภทได้ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานในส่วนที่ ๕ แนวปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุผิดปกติ

๓.๓.๒ พนักงานขับรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

พนักงานขับรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนมายังสถานที่เก็บกักควรปฏิบัติ ดังนี้

๑) ดูแลรักษาสภาพรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนให้อยู่ในสภาพดีตลอดเวลา

๒) กำหนดเส้นทางให้จุดสุดท้ายของการเก็บรวบรวมอยู่ใกล้สถานที่เก็บกักมากที่สุด

๓) หลีกเลี่ยงการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในเวลาที่มีการจราจรคับคั่ง

๔) ควบคุมดูแลมิให้มีการบรรทุกของเสียอันตรายจากชุมชนเกินพิกัดน้ำหนักที่กำหนดไว้สำหรับรถเก็บรวบรวมนั้น ๆ

๕) ปฏิบัติตามข้อจำกัดน้ำหนัก และระเบียบวิธีการขนส่งวัสดุบนถนนสาธารณะซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖) ของเสียอันตรายจากชุมชนจะต้องถูกขนส่งในภาชนะบรรจุหรือตู้ที่ปิดของรถเก็บรวบรวม อาทิ การปิดฝาด้านข้างและด้านท้ายของรถเก็บขนแบบเปิดข้างเท้ายาระหว่างการขนส่ง

๗) จำกัดความเร็วของรถในช่วงที่วิ่งผ่านชุมชนบริเวณทางร่วมหรือทางแยกให้มีความเร็วไม่เกิน ๔๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อป้องกันปัญหาด้านการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองและการเกิดอุบัติเหตุจากการหักเหี้ยว หรือแตกเสียหายของของเสียอันตรายจากชุมชน

๘) พนักงานขับรถ จะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง และปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด และจะต้องบันทึกการใช้รถในแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๑ ส่วนที่ ๑ ทุกครั้งที่ออกปฏิบัติหน้าที่ ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มแสดงดังภาคผนวก ค

๙) ห้ามมิให้ระบายน้ำเสียที่เกิดจากการล้างหรือทำความสะอาดรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนลงสู่แม่น้ำ แหล่งน้ำ ลำน้ำ คลองระบายน้ำ แหล่งน้ำสาธารณะ หรือแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น โดยถ่ายลงระบบรวบรวมน้ำเสียของสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนเพื่อส่งไปบำบัดจนได้ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำทั้งตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

บันทึกการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน							
เจ้าพนักงานประจำรถเก็บรวบรวม		หมายเลข		เลขทะเบียน			
ปฏิบัติงานเก็บรวบรวม ณ วันที่		เดือน		พ.ศ.			
1) ข้อมูลการใช้รถ							
เวลา			ระยะทาง(กม.)				
เริ่มต้น	สิ้นสุด	รวม	เคาะไต่เริ่มต้น	เคาะไต่สิ้นสุด	รวม		
2) ข้อมูลการเก็บรวบรวม							
ลำดับที่	จุดรวบรวม	จำนวน (ชิ้น)					หมายเหตุ
		กลุ่มขยะบรรจุ	กลุ่มเศษวัสดุ	กลุ่มของเหลว	กลุ่มอื่นๆ	รวม	
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
จำนวนรวม (ชิ้น)							
น้ำหนักรวม (กิโลกรัม)							
ลงชื่อ.....ผู้นำส่ง							
(.....)							
ตำแหน่ง.....							
นำส่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....							

คำชี้แจงแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๑ : บันทึกการปฏิบัติงานบริการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

พนักงานขับรถที่ปฏิบัติงานบริการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายต้องบันทึกการปฏิบัติงานตามแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๑ ทุกครั้งที่ออกปฏิบัติหน้าที่ และรายงานต่อหัวหน้างานที่กำกับดูแลการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนทุกเดือน โดยใช้แบบฟอร์มหนึ่งใบต่อการปฏิบัติงานหนึ่งเที่ยว

คำแนะนำเพิ่มเติม

รายละเอียดการกรอกข้อมูล

ข้าพเจ้า : ให้กรอกชื่อ – สกุล พนักงานขับรถเก็บรวบรวมของเสียอันตราย

พนักงานประจำรถเก็บรวบรวมหมายเลข : ให้กรอกหมายเลขรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายที่ใช้ปฏิบัติงาน

เลขทะเบียน : ให้กรอกหมายเลขทะเบียนรถเก็บรวบรวมของเสียอันตรายที่ใช้ปฏิบัติงาน

วันที่ – เดือน – พ.ศ. : ให้กรอกวัน-เดือน-ปี ที่ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตราย

เที่ยวที่ : ให้กรอกเที่ยวที่ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตราย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลการใช้รถ ให้กรอกข้อมูลดังนี้

- เวลาเริ่มต้น สิ้นสุด และเวลารวม ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมของเสียอันตราย ให้บันทึกเวลาที่ออกจากสถานที่เก็บรวบรวมเป็นเวลา เริ่มต้น และบันทึกเวลาที่กลับมายังสถานที่เก็บรวบรวมในแต่ละเที่ยวเป็นเวลาสิ้นสุด แล้วกรอกเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมในหนึ่งเที่ยวในช่อง รวม โดยตัวเลข จำนวนชั่วโมง : นาที หากใช้เวลาไม่ถึงหนึ่งชั่วโมงให้ระบุหน่วยนาทีกำกับด้วย

- ระยะทาง ที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ให้บันทึกเลขไมล์เริ่มต้นเมื่อออกจากสถานที่เก็บรวบรวม และบันทึกเลขไมล์สิ้นสุดเมื่อกลับมายังสถานที่เก็บรวบรวมในหนึ่งเที่ยว แล้วกรอกระยะทางที่ใช้ในการเก็บรวบรวมแต่ละเที่ยวในช่อง รวม ในหน่วยกิโลเมตร

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการเก็บรวบรวม ให้กรอกข้อมูลดังนี้

- จุดรวบรวม ให้ระบุจุดที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายที่เก็บรวบรวมทั้งหมด เช่น ชื่อชุมชน สถานประกอบการ เป็นต้น

- จำนวน ให้บันทึกจำนวนของเสียอันตรายแต่ละประเภทที่เก็บรวบรวมได้ในแต่ละจุด และจำนวนของเสียอันตรายรวมทุกประเภทเป็นจำนวนขึ้น

- จำนวนรวม ให้บันทึกจำนวนของเสียอันตรายรวมแยกตามกลุ่ม และทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้เป็นขึ้น

- น้ำหนักรวม ให้ชั่งและบันทึกน้ำหนักของเสียอันตรายทั้งหมดที่เก็บรวบรวมได้ทุกเที่ยวที่กลับมายังสถานที่เก็บรวบรวมในหน่วยกิโลกรัม **โดยไม่รวมน้ำหนักภาชนะ**

- ถ้ามีของเสียอันตรายแต่ละประเภทในจุดทั้งส่วนกลางไม่ถึงครึ่งของความจุภาชนะ อาจจัดเก็บในรอบถัดไป

- หมายเหตุ ให้กรอกรายละเอียดในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ ระหว่างการปฏิบัติงานหรือกรณีที่ไม่ได้เก็บ เนื่องจากมีของเสียอันตรายไม่ถึงครึ่งของความจุภาชนะ เป็นต้น

- ลงชื่อและตำแหน่ง ผู้นำส่ง ให้ลงชื่อและตำแหน่งพนักงานขับรถที่ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตราย

- นำส่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ. ระบุ วัน-เดือน-ปี นำส่งแบบฟอร์ม

ขั้นตอนที่ ๔ การเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน

ของเสียอันตรายจากชุมชนมีอัตราการเกิดไม่มาก และถูกบรรจุในภาชนะหรือผลิตภัณฑ์ที่ป้องกันการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของสารพิษ การออกแบบก่อสร้างสถานที่กักเก็บจึงไม่จำเป็นต้องมีการป้องกันการรั่วไหลของสารพิษเป็นพิเศษ โดยไม่ควรเก็บกักเกิน ๙๐ วัน

วันสำหรับ อปท. ที่มีปริมาณมูลฝอยชุมชนมากกว่า ๓๐ ตันต่อวัน และอยู่ห่างจากสถานที่กำจัดของเสียอันตรายมากกว่า ๒๐๐ กิโลเมตร ควรมีสถานที่เก็บกักที่จุของเสียอันตรายได้ไม่น้อยกว่า ๑๐ ตัน เพื่อรวบรวมให้มีปริมาณมากพอสำหรับการขนส่ง ซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งไปบำบัดหรือกำจัด สำหรับข้อกำหนดมาตรฐานการออกแบบควรมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ ข้อกำหนดทั่วไป

๑) สถานที่ตั้งควรจัดให้อยู่ในบริเวณเดียวกับสถานที่ที่ อปท. ใช้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมขนส่งหรือบำบัด/กำจัดมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูล แต่ไม่ควรเกิน ๒๐ กิโลเมตรจากแหล่งกำเนิดเพื่อความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง

๒) กรณีต้องจัดหาพื้นที่ใหม่ ต้องพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ โดยเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

๒.๑) ระยะห่างจากเขตโบราณสถาน แหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแหล่งท่องเที่ยว อยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร จากพื้นที่ต่อไปนี้

- เขตโบราณสถาน ตามกฎหมายโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

- พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ และชั้นที่ ๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี
- พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับประเทศ
- เขตอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี กฎหมายป่าไม้ และกฎหมายอื่น ๆ
- สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของท้องถิ่น
- ไม่ตั้งอยู่ในบริเวณห้ามก่อสร้างตามกฎหมายควบคุมอาคาร และ กฎหมายอื่น ๆ

๒.๒) ระยะห่างจากบ่อน้ำดื่ม โรงผลิตน้ำประปาและแหล่งน้ำสาธารณะ อยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่ม โรงผลิตน้ำประปาและแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า ๗๐๐ เมตร หรือในกรณีที่มีระยะห่างน้อยกว่า ๗๐๐ เมตร จะต้องอยู่ในระยะไกลพอที่จะสามารถแจ้งเตือนการรั่วไหลให้ประชาชนทราบและหาแหล่งน้ำอื่นทดแทนได้

๒.๓) การคมนาคมขนส่งมีสภาพถนนและการจราจรที่สะดวกและปลอดภัยต่อการขนส่งของเสียอันตราย เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากการขนส่งและการหกหล่นรั่วไหล

๒.๔) สภาพพื้นที่น้ำท่วมถึง ไม่ต้องอยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมฉับพลันหรือน้ำป่าไหลหลากตามที่ส่วนราชการกำหนด

๓) การก่อสร้างโรงเรือน ต้องมีการออกแบบและใช้วัสดุให้เหมาะสม เช่น ผนังได้หนา ไม่ถูกกัดกร่อน เป็นต้น อาคารต้องมั่นคง แข็งแรง และมีระบบระบายอากาศที่เพียงพอ

๔) พื้นที่ของบริเวณจัดเก็บของเสียอันตรายจากชุมชน ควรมีความลาดไหลสู่ระบบรวบรวมน้ำเสีย และมีคันกันเพื่อป้องกันของเสียอันตรายจากชุมชนที่รั่วไหลกระจายออกไป และมีรางระบายสารเคมีที่รั่วไหลไปยังระบบรวบรวมน้ำเสียที่มีขนาดเพียงพอเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมตกค้าง และต้องสามารถล้างทำความสะอาดและสูบน้ำออกได้ง่าย ซึ่งโดยปกติรางและบ่อรวบรวมน้ำเสียจะต้องแห้งเสมอ เพื่อพร้อมรับการรั่วไหลอย่างรวดเร็ว

๕) อาคารจัดเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนควรเป็นอาคารปิด เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของของเสียอันตรายจากชุมชนสู่อาคารภายนอก มีระบบควบคุมการระบายอากาศ พื้นผิวอาคารต้องทำด้วยวัสดุซึ่งทนต่อการทำลายจากของเสียอันตรายจากชุมชนที่จัดเก็บที่อาจรั่วไหลออกมาได้อย่างดี เช่น มีการเคลือบผิวด้วยวัสดุป้องกันการกัดกร่อนในบริเวณที่จัดเก็บของเสียอันตรายประเภทกรด-ด่าง ที่มีฤทธิ์กัดกร่อนสูง เป็นต้น

๖) ภายในอาคารหรือบริเวณสถานที่กักเก็บ ควรมีจุดล้างทำความสะอาด ยานพาหนะหรือภาชนะบรรจุ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของของเสียอันตราย ติดไปกับรถเก็บรวบรวมหรือภาชนะบรรจุสู่ภายนอก

๗) ควรจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยที่เหมาะสม จัดเก็บในสถานที่สะดวกในการใช้งาน และมีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัย

๘) จัดให้มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดการสารเคมีหกรั่วไหล รวมทั้งจัดเตรียมวัสดุที่มีคุณสมบัติดูดซับสารเคมีหรือของเสียอันตรายจากชุมชนที่หกรั่วไหล เช่น ทราย ขี้เลื่อย เป็นต้น

๙) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสม เช่น ถุงมือ ป้องกันสารเคมี แว่นตานิรภัย หน้ากากควันพิษ เป็นต้น

๑๐) จัดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์อาบน้ำกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน (Emergency Shower)

๑๑) จัดให้มีห้องสำหรับอาบน้ำ ที่ล้างมือ และห้องผลัดเปลี่ยนชุดทำงานที่เพียงพอเหมาะสมกับพนักงาน

๑๒) จัดให้มีการติดตั้งโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อภายนอกได้

๑๓) องค์ประกอบต่างๆ ของสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนให้ออกแบบตามความจำเป็นของการใช้งานและความเหมาะสมของขนาดพื้นที่ที่มีอยู่ เช่น ระบบถนนภายในและระบบจราจร ระบบประปา ระบบไฟฟ้า พื้นที่จอดรถ พื้นที่ล้างรถเก็บขน ประตูเข้า – ออก รั้ว ภูมิทัศน์ ระบบสื่อสาร ป้ายหรือเครื่องหมายแสดงทางเข้าสถานที่เก็บกัก เป็นต้น

๔.๒ การจัดเตรียมสถานที่เก็บกัก

๑) แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของสถานที่เก็บกักโดยใช้มาตราส่วนที่เหมาะสม

๒) แสดงแผนผังกระบวนการปฏิบัติงานของสถานที่เก็บกักและแหล่งกำเนิด

๓) จำนวนวันและชั่วโมงการปฏิบัติงาน จำนวนบุคลากรทั้งหมด ขนาดของสถานที่ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในสถานที่เก็บกัก

๔) แสดงพื้นที่ที่ใช้ในการคัดแยก การเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนที่รีไซเคิลได้และรีไซเคิลไม่ได้ และจัดเตรียมภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนตามประเภทและขนาดเดียวกับที่ใช้ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมในการเก็บกัก เพื่อลดขั้นตอนการถ่ายเทของเสียและการตกชำระระหว่างการเก็บขน

แบบมาตรฐานในการก่อสร้างสถานที่กักเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนขนาด ๑๐ ตัน ดังแสดงในภาคผนวก ง

๔.๓ ข้อปฏิบัติในสถานที่เก็บกัก

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนควรปฏิบัติดังนี้

๑) ก่อนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนต้องสวม ถุงมือ แว่นตา ผ้าปิดปาก ปิดจมูก รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันสารเคมีอื่น ๆ ที่จำเป็นทุกครั้ง

๒) ตรวจสอบของเสียอันตรายจากชุมชนที่รับเข้าสู่สถานที่เก็บกักทุกครั้ง และต้องคัดแยกและบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนในภาชนะบรรจุตามประเภทที่กำหนดให้เต็มก่อนนำไปวางในบริเวณที่เก็บ และติดฉลาก (รูปที่ ๙) ระบุนายละเอียดยุติแก่ รหัสของเสียอันตราย ๖ หลัก วิธีบำบัด/กำจัด น้ำหนัก ให้ครบถ้วนชัดเจน และบันทึกข้อมูลปริมาณ น้ำหนัก ตามประเภทของเสียอันตรายลงในแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๒ และ คพ.-S-๐๓ สำหรับการรายงานประจำวันและประจำเดือนตามลำดับ สำหรับการนำภาชนะกลับมาใช้ใหม่ให้อาฉลากเดิมออกแล้วติดฉลากใหม่แทน นอกจากนี้ต้องทำความสะอาดภาชนะบรรจุ และบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอย่างสม่ำเสมอ โดยมีตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มแสดงดังภาคผนวก ค

ของเสียอันตราย (Hazardous Waste)	
รหัส	
น้ำหนัก	_____ กิโลกรัม
วิธีบำบัด/กำจัด	☐ รีไซเคิล ☐ กำจัด
ลงชื่อ	_____ เจ้าหน้าที่ซึ่ง
ลงวันที่	____/____/____

รูปที่ ๙ ฉลากติดภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชน

๓) ในกรณีที่มีของเสียอันตรายประเภทอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดปะปนมา จะต้องแยกประเภทของเสียอันตรายดังกล่าวและเก็บแยกกัน เช่น ของเหลวจะต้องแยกเก็บในภาชนะที่มีฝาปิด โดยไม่เเทรวมกับของเหลวที่ห้ามปนกัน ดังรายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข

๔) กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน หรือพบของเสียอันตรายหรือวัตถุต้องสงสัยที่ไม่สามารถระบุประเภทได้ ให้ปฏิบัติตามรายละเอียดในส่วนที่ ๓ แนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเหตุผิดปกติ

๕) จัดเก็บภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทต่าง ๆ ในตำแหน่งที่กำหนดอย่างระมัดระวัง ดังนี้

- การบรรจุของเสียอันตรายต้องไม่ล้นภาชนะและไม่ควรกักเก็บนานเกิน ๓ เดือน ก่อนส่งไปกำจัดตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘
- ต้องมีการเก็บคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชนตามหลักสากล เพื่อความปลอดภัย ซึ่งอาจแยกด้วยระยะทางหรือฝาถังห้องก็ได้ และต้องสอดคล้องกับกฎหมายและมาตรฐานภายในประเทศ ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ข
- ของเสียอันตรายประเภทติดไฟ และประเภทที่ก่อให้เกิดปฏิกิริยารุนแรง ต้องมีการดูแลเป็นพิเศษและไม่จัดเก็บรวมกันหรือใกล้กัน และเพื่อป้องกันอันตรายจากชุมชนรอบโรงงาน ตามข้อกำหนดของ US EPA ต้องวางอยู่ห่างจากแนวรั้วของโรงงานอย่างน้อย ๕๐ ฟุต
- การวางภาชนะต่าง ๆ ต้องให้มีที่ว่างระหว่างภาชนะ เพื่อให้สามารถทำการกู้ภัยได้สะดวก
- การจัดเก็บของเสียอันตรายต้องไม่วางสูงมากเกินไป เพราะอาจทำให้โครงสร้างเสียหายได้ถ้ารับน้ำหนักมากเกินไป และทำให้การทำงานไม่สะดวกด้วย

๖) ต้องมีการตรวจสอบภาชนะบรรจุและสถานที่เก็บกักอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละครั้ง โดยทำตารางการตรวจสอบ (Check List) เพื่อให้เกิดความสะดวกตามแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๔ โดยมีตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มแสดงดังภาคผนวก ค

๗) หากพบว่าภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนชำรุด จะต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ให้เปลี่ยนภาชนะใบใหม่และถ่ายเทของเสียอันตรายที่บรรจุอยู่ในภาชนะที่ชำรุดเดิมไปยังภาชนะที่อยู่ในสภาพที่ดี และทำการแยกภาชนะที่ชำรุดออกไปซ่อมแซมหรือขนส่งไปกำจัดพร้อมของเสียอันตรายจากชุมชน

๘) ดูแลรักษาเครื่องมือและอุปกรณ์ป้องกันการเกิดอัคคีภัยให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา

๙) ต้องมีการจัดทำแผนการป้องกันภัยและแผนการฝึกปฏิบัติกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี

๑๐) ต้องทำรายงานผลการปฏิบัติงานและข้อมูลที่บันทึกลงในแบบฟอร์มต่าง ๆ โดยต้องสามารถเชื่อมโยงกับข้อมูลระบบควบคุมการขนส่ง (Manifest) ได้ ข้อมูลที่ทำการจัดเก็บส่วนใหญ่อาจจัดเก็บในรูปของข้อมูลดิจิทัล เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

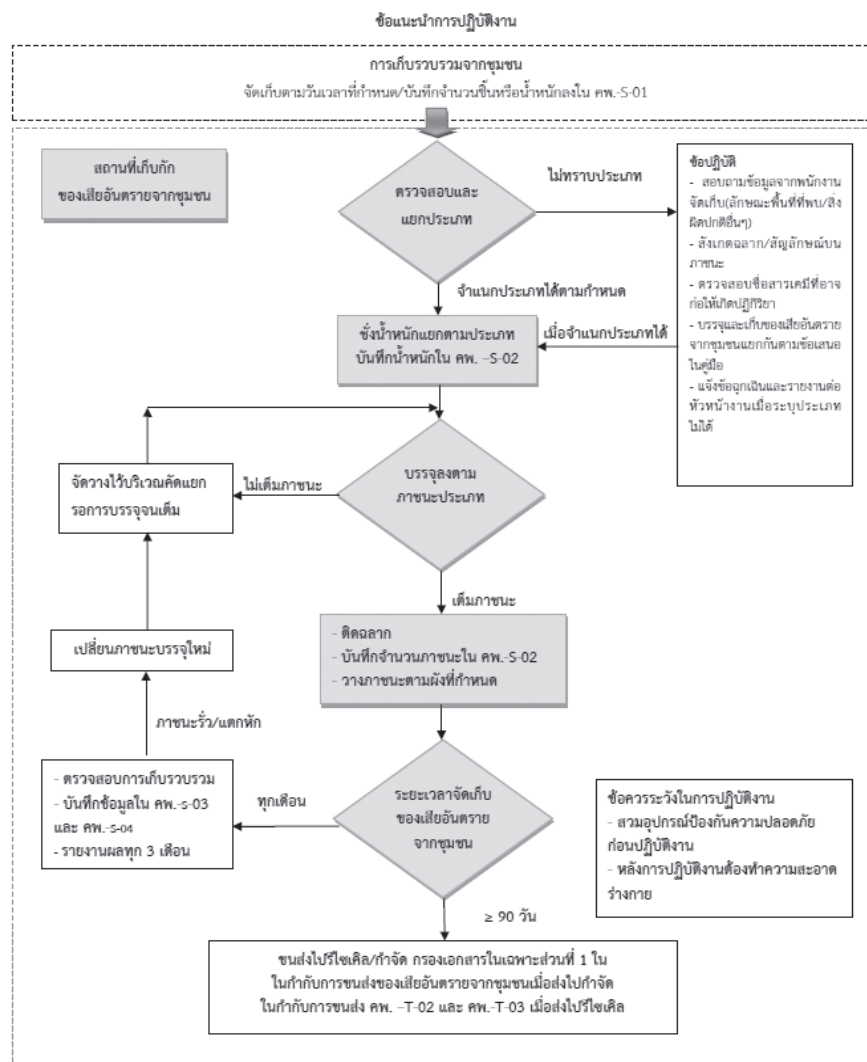
๑๑) ต้องดำเนินการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัดตามข้อกำหนดในขั้นตอนที่ ๕

๑๒) หลังจากปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนแล้วเสร็จ ผู้ปฏิบัติงานต้องชำระล้างทำความสะอาดร่างกายทันที โดยเฉพาะส่วนที่อาจสัมผัสกับของเสียอันตรายจากชุมชน

๑๓) ห้ามดื่ม น้ำหรือรับประทานอาหารในสถานที่กักเก็บ

แผนผังสรุปข้อแนะนำการปฏิบัติงานในสถานที่เก็บกัก แสดงในรูปที่ ๑๐ โดยมีรายละเอียดแบบฟอร์มบันทึกการปฏิบัติงาน คพ.-S-๐๒ คพ.-S-๐๓ และ คพ.-S-๐๔ แสดงในลำดับถัดไป

รูปที่ ๑๐ แผนผังสรุปข้อแนะนำการปฏิบัติงานในสถานที่เก็บกัก

บัญชีปริมาณเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน คพ.-S-02
บันทึก ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลำดับที่	รหัส	ประเภทของเสียอันตรายจากชุมชน	น้ำหนัก (กก.)	ภาชนะบรรจุ	
				รหัส	จำนวนที่เต็ม (กล่อง)
1	15 01 10	ภาชนะบรรจุสารเคมีประเภทอื่น		11	
2	15 01 11	ภาชนะบรรจุสารเคมี จำพวกกระป๋องสเปรย์		11	
รวมกลุ่มภาชนะบรรจุ					
3	16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ทรง ขนาด 18 และ 20 วัตต์		21	
4	16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ทรง ขนาด 36 และ 40 วัตต์		21	
5	16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ทรงแบบยาวพิเศษ		21	
6	16 02 13	หลอดไฟชนิดอื่นๆ เช่น หลอดตะเกียบ หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบกลม หลอดไส้		21	
รวมกลุ่มหลอดไฟ					
7	16 06 01	แบตเตอรี่รถยนต์/มอเตอร์ไซด์		12	
8	16 06 02	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่มี Ni-Cd		12	
9	16 06 03	ถ่านไฟฉายที่มีปรอท		12	
10	16 06 04	ถ่านไฟฉายอัลคาไลน์ ถ่านกระดุม		12	
11	16 06 04	ถ่านไฟฉายชนิดอัลคาไลน์		12	
12	16 06 05	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่ไม่ใช่ Ni-Cd		12	
รวมกลุ่มแบตเตอรี่					
13	16 02 14	อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		11	
14	13 02 08	น้ำมันเครื่องยนต์ น้ำมันเกียร์ น้ำมันหล่อลื่นที่ไม่สามารถระบุชนิดได้		31	
15	16 10 01	น้ำล้างภาชนะ/พาหนะบรรทุก		31	
รวมกลุ่มอื่นๆ					
รวมทั้งสิ้น					
ลงชื่อ.....ผู้บันทึกข้อมูล (.....) ตำแหน่ง..... วันที่.....					

หมายเหตุ - รหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘ ภาคผนวกที่ ๑

- รหัสภาชนะบรรจุกำหนดขึ้นเพื่อความสะดวกในการจำแนกภาชนะบรรจุ ดังปรากฏรายละเอียดในคู่มือข้อ ๒.๓.๓

คำชี้แจงแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๒ : บัญชีปริมาณเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนต้องบันทึกการปฏิบัติงานตามแบบฟอร์ม คพ.-S-๐๒ ทุกครั้งที่มีการนำของเสียอันตรายเข้าสู่สถานที่เก็บกัก และรายงานต่อหัวหน้างานที่กำกับดูแลสถานที่เก็บกักอย่างน้อยเดือนละ ๒ ครั้ง หรือตามความถี่ที่เหมาะสม

คำแนะนำเพิ่มเติม

ให้กรอกข้อมูลดังต่อไปนี้

- บันทึก ณ วัน-เดือน-พ.ศ. ให้กรอก วัน-เดือน-ปี ที่ปฏิบัติงาน
- น้ำหนัก ให้ชั่งและบันทึกน้ำหนักของเสียอันตรายแต่ละประเภทที่คัดแยก

ได้ในหน่วยกิโลกรัม

- จำนวนที่เติม ให้บันทึกจำนวนภาชนะบรรจุโดยนับเฉพาะภาชนะบรรจุที่บรรจุของเสียอันตรายเต็มภาชนะ และติดฉลากแสดงรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน กรณีที่บรรจุไม่เต็มในรอบวันปฏิบัติงานจะไม่นับ แต่ต้องบันทึกน้ำหนักในช่องน้ำหนัก

- รวมกลุ่ม.... ให้บันทึกจำนวนภาชนะรวมสำหรับแต่ละกลุ่มในช่องจำนวนที่เติมและผลรวมน้ำหนักของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละกลุ่มที่เก็บกักได้ในหน่วยกิโลกรัมลงในช่องน้ำหนัก

- รวมทั้งสิ้น ให้บันทึกจำนวนภาชนะบรรจุที่เติมทั้งหมดในช่องจำนวนที่เติมและผลรวมน้ำหนักของเสียอันตรายจากชุมชนทุกกลุ่มในช่องน้ำหนัก

- ลงชื่อและตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน

บัญชีสรุปปริมาณของเสียอันตรายประจำเดือน..... คพ.-S-03					
รหัส	ประเภทของเสียอันตรายจากชุมชน	น้ำหนัก (กก.)	ภาชนะบรรจุ		ปริมาตร (ลิตร)
			รหัส	จำนวนที่เต็ม (กล่อง)	
15 01 10	ภาชนะบรรจุสารเคมีประเภทอื่น		11		
15 01 11	ภาชนะบรรจุสารเคมี จำพวกกระป๋องสเปรย์		11		
รวมกลุ่มภาชนะบรรจุ					
16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ตรง ขนาด 18 และ 20 วัตต์		21		
16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ตรง ขนาด 36 และ 40 วัตต์		21		
16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ตรงแบบยาวพิเศษ		21		
16 02 13	หลอดไฟชนิดอื่นๆ เช่น หลอดตะเกียบ หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบกลม หลอดไส้		21		
รวมกลุ่มหลอดไฟ					
16 06 01	แบตเตอรี่รถยนต์/มอเตอร์ไซด์		12		
16 06 02	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่มี Ni-Cd		12		
16 06 03	ถ่านไฟฉายที่มีปรอท		12		
16 06 04	ถ่านไฟฉายอัลคาไลน์ ถ่านกระดุม		12		
16 06 04	ถ่านไฟฉายชนิดอัลคาไลน์		12		
16 06 05	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่ไม่ใช่ Ni-Cd		12		
รวมกลุ่มแบตเตอรี่					
16 02 14	อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์		11		
13 02 08	น้ำมันเครื่องยนต์ น้ำมันเกียร์ น้ำมันหล่อลื่น ที่ไม่สามารถระบุนิคมได้		31		
16 10 01	น้ำล้างภาชนะ/พาหนะบรรจุทุก		31		
รวมกลุ่มอื่นๆ					
รวมทั้งสิ้น					
ลงชื่อ.....ผู้บันทึกข้อมูล () ตำแหน่ง..... วันที่.....					

หมายเหตุ - รหัสของชนิดและประเภทของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘ ภาคผนวกที่ ๑

- รหัสภาชนะบรรจุกำหนดขึ้นเพื่อความสะดวกในการจำแนกภาชนะบรรจุ ดังปรากฏรายละเอียดในคู่มือข้อ ๒.๓.๓

หมายเหตุ : ปริมาตรของภาชนะบรรจุ

ภาชนะบรรจุรหัส ๑๑	ปริมาตร	๘๐	ลิตร
ภาชนะบรรจุรหัส ๑๒	ปริมาตร	๕๓	ลิตร
ภาชนะบรรจุรหัส ๒๑	ปริมาตร	๑๖๐	ลิตร
ภาชนะบรรจุรหัส ๓๑	ปริมาตร	๒๐๐	ลิตร

ขั้นตอนที่ ๕ การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัด

การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปกำจัดยังสถานที่กำจัดด้วยวิธีการที่ปลอดภัย จำเป็นต้องให้เอกชนที่มีความสามารถเฉพาะดำเนินการ ดังรายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ๑ โดยเอกชนผู้รับขนส่งต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย พ.ศ. ๒๕๔๗ ในการดำเนินงาน ดังนี้

- ใบอนุญาตประกอบการขนส่ง (Transportation Business Permit) เป็นใบอนุญาตของกรมการขนส่งทางบก ซึ่งอนุญาตให้นิติบุคคล บุคคล ประกอบการขนส่งตามที่ระบุเป็นระยะเวลา ๕ ปี
- ใบเสียภาษีรถขนส่ง (ป้ายวงกลม) เป็นใบแสดงการเสียภาษีรายปีของรถขนส่ง ซึ่งต้องผ่านการตรวจสภาพรถขนส่งทุกขั้นตอนตั้งแต่เครื่องยนต์ ควันดำ สภาพโดยรวม จากกรมการขนส่งทางบก
- ขนส่งของเสียอันตรายโดยมีระบบกำกับการขนส่ง (Manifest) และเอกสารกำกับการขนส่งซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ และซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้ (คพ.-T-๐๒ และ คพ.-T-๐๓) ซึ่งเป็นเอกสารควบคุมและแสดงรายละเอียดการขนส่งของเสียอันตราย เช่น จุดตั้งต้นและจุดหมายปลายทางในการขนส่ง ประเภทและปริมาณของเสียอันตราย ภาชนะบรรจุ เป็นต้น ดังมีรายละเอียดในหัวข้อ ๕.๓

๕.๑ ประเภทของรถขนส่ง

ลักษณะรถที่เหมาะสมในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนควรเป็นรถบรรทุกแบบคอนเทนเนอร์ (Roll-off Truck) ขนาดความจุต่อเที่ยวไม่เกิน ๑๐ ตัน หรือ ๑๕ ลบ.ม. ดังแสดงในรูปที่ ๑๑ สามารถยกคอนเทนเนอร์วางลงบนพื้นถนน โดยในคอนเทนเนอร์หลักจะต้องมีคอนเทนเนอร์ขนาดพอเหมาะสำหรับใส่หลอดฟลูออเรสเซนต์ได้ประมาณ ๒-๔ ลบ.ม. เพื่อให้การขนย้ายของเสียอันตรายที่บรรจุแยกประเภทในสถานที่เก็บกัก และบรรทุกในคอนเทนเนอร์ดำเนินการได้ด้วยแรงงานคน และไม่ถูกกระแทกจนเกิดการแตกหัก ทั้งนี้ หากหลอดฟลูออเรสเซนต์แตกก็จะตกอยู่ในคอนเทนเนอร์ย่อยดังกล่าวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของสารปรอทได้

รูปที่ ๑๑ รถขนส่งของเสียอันตราย

๕.๒ การเตรียมการก่อนขน

๑) ก่อนที่จะทำการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนจากสถานที่เก็บกักเพื่อนำไปกำจัด โดยมีการขังน้ำหนัของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละประเภท และจัดบันทึกน้ำหนักลงในใบกำกับการขนส่งด้วย

๒) ตรวจสอบสภาพรถอย่างสม่ำเสมอ โดยก่อนออกปฏิบัติงานต้องตรวจสอบความพร้อมของรถ การชำรุดของภาชนะบรรจุของเสียอันตรายชุมชน และอุปกรณ์ป้องกันภัยต่าง ๆ และต้องตรวจสอบการรั่วไหลก่อนออกจากสถานที่เก็บกัก

๓) ในรถขนส่งต้องมีอุปกรณ์ป้องกันและระบเหตุที่พร้อมใช้งานประจำรถ ได้แก่

- เครื่องดับเพลิงมือถือ
- อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น

- กรวยยางสะท้อนแสง
- วัสดุดูดซับสารเคมีหรือน้ำมัน
- พลาสติกของเสียอันตราย
- อุปกรณ์ป้องกันอันตราย เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี แว่นตานิรภัย

หน้ากากป้องกันควันพิษ เป็นต้น

๔) รถขนส่งทุกคันจะต้องมีการติดป้ายบริษัทอย่างชัดเจน พร้อมเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อในกรณีฉุกเฉิน และต้องติดฉลากขนาดใหญ่พอที่แสดงให้ทราบถึงประเภทของของเสียอันตรายที่ขนส่งไว้ด้านข้างและ/หรือด้านหลังรถ

๕) รถขนส่งทุกคันต้องมีแผนระงับเหตุฉุกเฉินและหมายเลขติดต่อผู้รับผิดชอบ

๖) พนักงานขับรถต้องมีเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากของเสียอันตรายที่บรรทุก พร้อมกับมีความรู้ในการดำเนินการเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น และหากเป็นไปได้ควรจะมีควมรู้มากพอที่จะเตือนผู้ที่แบกหามของเสียอันตรายขึ้นหรือลงจากรถ

๗) ตรวจสอบความเรียบร้อยของการบรรทุกของเสียก่อนออกจากสถานที่เก็บกัก เช่น ถักรถขนส่งเป็นรถบรรทุกขนาดเล็กให้ใช้ผ้าใบปิดคลุมให้เรียบร้อย

๕.๓ การกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

อปท. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติประเภทของผู้ก่อให้เกิดของเสียอันตรายไว้โดยเฉพาะ แต่เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนได้ ต้องมีระบบควบคุมการขนส่ง (Manifest) ซึ่งมีเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตรายแบบ คพ.-T-๐๑ (รูปที่ ๑๒) แสดงการขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายอย่างถูกต้องตามกฎหมายที่แสดงข้อมูลปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นตั้งแต่แหล่งกำเนิดจนถึงการกำจัด รวมทั้งข้อมูลผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตรายจากชุมชน ผู้ขนส่ง และผู้ประกอบการสถานที่เก็บกัก บำบัดและกำจัดของเสียอันตราย

ใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย ประกอบด้วยต้นฉบับและสำเนารวม ๖ ฉบับ อปท. ในฐานะผู้ให้บริการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในชุมชนจะต้องกรอก

ใบกำกับการขนส่งในส่วนของผู้ก่อกำเนิดของเสียอันตราย (ส่วนที่ ๑) ระบุชื่อ อปท. ลงในหมายเลข ๑) โดยไม่ต้องกรอกเลขประจำตัวผู้ก่อกำเนิด (Generator's ID) ของเสียอันตรายในหมายเลข ๒) และลงนามอย่างครบถ้วนทุกฉบับ และมอบใบกำกับการขนส่งให้ผู้ขนส่งตรวจสอบความถูกต้องและลงนามรับของเสียอันตรายทุกฉบับ โดย อปท. จะต้องเก็บรักษาใบกำกับการขนส่งฉบับที่ ๒ ไว้กับตนเองอย่างน้อย ๓ ปี และส่งใบกำกับการขนส่งฉบับที่ ๓ ให้กับหน่วยงานกำกับดูแลภายใน ๑๕ วัน นับจากวันที่ลงนามและเริ่มขนส่งของเสียอันตราย สำเนาที่เหลือ (สำเนาฉบับที่ ๑ ๔ ๕ และ ๖) ผู้ขนส่งของเสียอันตรายจะต้องนำติดไปกับยานพาหนะจนถึงสถานที่บำบัดและกำจัด เมื่อผู้ประกอบการสถานที่บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายตรวจสอบความถูกต้องพร้อมลงนามเรียบร้อยแล้วให้ผู้ประกอบการคืนใบกำกับการขนส่งฉบับที่ ๔ ให้แก่ผู้ขนส่ง แล้วเก็บใบกำกับการขนส่งฉบับที่ ๕ ไว้กับตนเองอย่างน้อย ๓ ปี ใบกำกับการขนส่งฉบับที่ ๖ ให้ส่ง อปท. และส่งใบกำกับการขนส่งฉบับที่ ๑ (ต้นฉบับ) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม ๑๕ วันนับจากวันที่ลงนามรับของเสียอันตราย โดยขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบกำกับการขนส่งของเสียอันตรายแสดงในรูปที่ ๑๓

นอกจากการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปกำจัดแล้ว ของเสียอันตรายจากชุมชนบางประเภทสามารถนำไปรีไซเคิลได้ ได้แก่ หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบตรงขนาด ๑๘ ๒๐ ๓๖ และ ๔๐ วัตต์ แบตเตอรี่มือถือ หรือแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้ ซึ่งในการขนส่งของเสียอันตรายดังกล่าวอาจให้เอกชนรายเดียวกับที่ขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนเพื่อไปกำจัด เป็นผู้ดำเนินการเพื่อลดค่าขนส่ง หรือให้เอกชนที่รีไซเคิลเป็นผู้ขนส่งหากมีปริมาณมากพอในการกำกับการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนเพื่อนำไปรีไซเคิล จึงได้จัดทำแบบฟอร์มทดลองใช้ในพื้นที่นำร่องได้แก่ แบบ คพ.-T-๐๒ (รูปที่ ๑๔) และแบบ คพ.-T-๐๓ (รูปที่ ๑๕) สำหรับการขนส่งหลอดไฟ และแบตเตอรี่ไปรีไซเคิลตามลำดับ ทั้งนี้กรมควบคุมมลพิษขอความร่วมมือให้อปท. ส่งสำเนาใบกำกับการขนส่งของเสียอันตราย มาที่ ๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ หรือโทรสาร หมายเลข ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๒๕ ทุกครั้งที่มีการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปกำจัด หรือรีไซเคิลเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนต่อไป

 ใบกำกับการขนส่งซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ โครงการนำร่องเพื่อการรีไซเคิลซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ในประเทศไทย				
วันที่		รายการซากซาก		
1. ส่วนของผู้ถือกำเนิดซากหลอดฟลูออเรสเซนต์				
1) ชื่อสถานประกอบการ		2) ชื่อผู้ประกอบการ		
รหัสตัวกลาง		ตำแหน่ง		
ที่ตั้ง		โทรศัพท์		
3) รายละเอียดซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่นำส่ง:				
ซากหลอดฟลูออเรสเซนต์	จำนวน (หลอด)	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	ลักษณะการบรรจุ	
			บรรจุในภาชนะที่ปลอดภัย	บรรจุในภาชนะที่อันตราย
หลอดฟลูออเรสเซนต์ (SMD)				
หลอดฟลูออเรสเซนต์ (CFL)				
หลอดฟลูออเรสเซนต์ (Compact)				
รวมทั้งหมด				
สภาพซากหลอดฟลูออเรสเซนต์:				
บรรจุในภาชนะที่ปลอดภัย: ☐ บรรจุในภาชนะที่อันตราย: ☐ ไม่ได้รับบรรจุ				
มีฉลากเตือนภัยหรือไม่: ☐ มี (ไม่พบฉลากเตือนภัย): ☐ ไม่มี				
มีฉลากเตือนภัยประเภทอื่นหรือไม่: ☐ มี (ไม่พบฉลากเตือนภัย): ☐ ไม่มี				
4) คำรับรอง: ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ได้ส่งมอบซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ ไปยังผู้มีหน้าที่การขนส่งตามกฎหมายแล้ว และซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ดังกล่าว จะไม่ถูกนำกลับมาใช้ใหม่				
ลงชื่อ				
วันที่				
2. ส่วนของผู้รับส่งซากหลอดฟลูออเรสเซนต์				
1) ชื่อหน่วยงาน		2) ชื่อผู้ประกอบการ		
รหัสหน่วยงาน		ตำแหน่ง		
ที่ตั้ง		โทรศัพท์		
3) คำรับรอง: ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ได้รับมอบซากหลอดฟลูออเรสเซนต์จากผู้ส่งแล้ว และจะนำไปจัดการอย่างถูกต้องตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง				
ลงชื่อ				
วันที่				
3. ส่วนของผู้รับจัดการซากหลอดฟลูออเรสเซนต์				
1) ชื่อหน่วยงาน		2) ชื่อผู้ประกอบการ		
รหัสหน่วยงาน		ตำแหน่ง		
ที่ตั้ง		โทรศัพท์		
3) วิธีการจัดการซาก:				
☐ รีไซเคิลภายในโรงงาน				
☐ ส่งกำจัด โดยบริษัท				
☐ ส่งกำจัด โดยบริษัท				
4. บันทึกเพิ่มเติม (ถ้ามี)				

รูปที่ ๑๔ แบบฟอร์มกำกับการขนส่งซากหลอดไฟเพื่อนำไปรีไซเคิล

 ใบกำกับการขนส่งซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้ (rechargeable) โครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการรวบรวม ขนส่ง และกำจัด ของเสียอันตรายจากชุมชน		
1. ส่วนของผู้รวบรวมซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้		
1) ชื่อหน่วยงาน		2) ชื่อผู้ประกอบการ
ที่ตั้ง		ตำแหน่ง
โทรศัพท์		โทรศัพท์
3) ปริมาณซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้ที่รวบรวมได้:		
ซากแบตเตอรี่	น้ำหนัก (กิโลกรัม)	(หรือ) จำนวน (ก้อน)
แบตเตอรี่ชนิด Nickel Metal Hydride (Ni-MH)		
แบตเตอรี่ชนิด Lithium Ion (Li-ion)		
แบตเตอรี่แบบอัดประจุชนิดอื่นๆ เช่น		
แบตเตอรี่ชนิดตะกั่วกรด แบตเตอรี่ชนิดอื่นๆ เป็นต้น		
รวมทั้งหมด		
4) ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ได้ส่งมอบซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้ ตามที่ระบุไว้ข้างต้นแล้ว		
ลงชื่อ		
วันที่		
2. ส่วนของผู้ขนส่งซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้		
1) ชื่อผู้ประกอบการ		2) ชื่อพนักงานขับรถ
โทรศัพท์		โทรศัพท์
โทรสาร		โทรสาร
3) ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นถูกต้อง		
ลงชื่อ		
วันที่		
3. ส่วนของผู้รับจัดการซากแบตเตอรี่แบบอัดประจุไฟใหม่ได้		
1) หน่วยงานรับจัดการ		2) ชื่อผู้ประกอบการ
ที่ตั้ง		ตำแหน่ง
โทรศัพท์		โทรศัพท์
3) วิธีการจัดการซากแบตเตอรี่:		
☐ รีไซเคิลภายในโรงงาน		
☐ ส่งกำจัด โดยบริษัท		
☐ ส่งกำจัด โดยบริษัท		
4) ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ได้รับมอบซากแบตเตอรี่ตามที่ระบุไว้ข้างต้น และจะนำไปจัดการอย่างถูกต้องและปลอดภัยตลอด		
ลงชื่อ		
วันที่		
4. บันทึกเพิ่มเติม (ถ้ามี)		

รูปที่ ๑๕ แบบฟอร์มกำกับการขนส่งซากแบตเตอรี่เพื่อนำไปรีไซเคิล

ขั้นตอนที่ ๖ การรีไซเคิลของเสียอันตรายจากชุมชน

การรีไซเคิล (Recycle) เป็นการนำของเสียอันตรายบางประเภทที่สามารถรีไซเคิลวัสดุมาใช้ในกระบวนการผลิตได้ เช่น แบตเตอรี่มือถือ แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดฟลูออเรสเซนต์ เป็นต้น ซึ่งขณะนี้กรมควบคุมมลพิษดำเนินโครงการด้านการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ดังนี้

๖.๑ โครงการ “คืนมือถือเก่า สร้างบุญ สร้างชาติ”

โครงการ “คืนมือถือเก่า สร้างบุญ สร้างชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อรับคืนซากโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่ใช้แล้ว และนำไปจัดการอย่างถูกวิธี โดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และหน่วยงานภาคเอกชน ในการเป็นจุดรับคืนโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่ใช้แล้ว เพื่อรวบรวมนำไปจัดการโดยบริษัทผู้รับรีไซเคิลของเสียอันตรายที่ร่วมโครงการ

๖.๒ โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

โครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ออกจากมูลฝอยทั่วไป โดยสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ อาทิ ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ มีส่วนร่วมในการเป็นจุดรวบรวมของเสียอันตราย (Drop off) สำหรับนำไปรีไซเคิล บำบัดหรือกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการต่อไป

ขั้นตอนที่ ๗ การบำบัด/กำจัดของเสียอันตราย

การกำจัดของเสียอันตรายมีหลายวิธี แต่วิธีหลักๆที่นิยมใช้กันทั่วไปมี ๒ วิธี และต้องดำเนินการโดยเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ ได้แก่

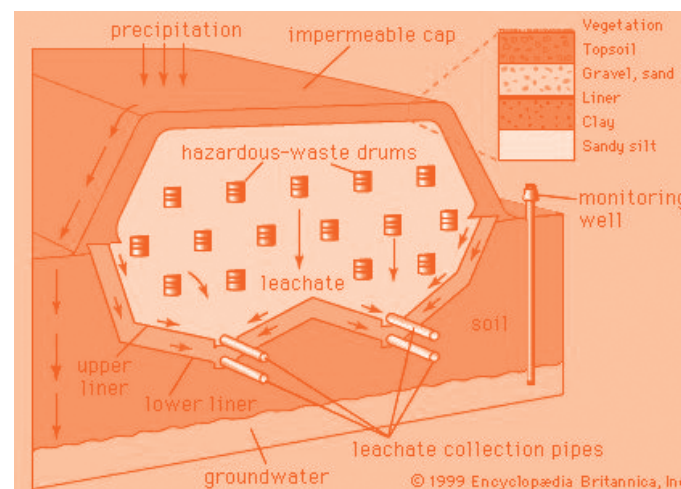
๗.๑ การฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secure Landfill)

๗.๑.๑ การปรับเสถียรของเสียอันตราย (Stabilization)

เป็นขั้นตอนแรกในการจัดการของเสียอันตรายด้วยวิธีฝังกลบอย่างปลอดภัย โดยการผสมของเสียอันตรายด้วยสารเคมีต่าง ๆ เพื่อทำลายฤทธิ์แล้วจึงนำไปฝังกลบอย่างปลอดภัยโดยไม่ต้องทำให้ของเสียดังกล่าวมีการแข็งตัวเป็นก้อนก่อน วิธีการนี้เหมาะสำหรับการบำบัดของเสียประเภทของแข็ง หรือตะกอนที่มีโลหะหนักปนเปื้อนอยู่ ส่วนการทำให้แข็งเป็นก้อน (Solidification) เป็นกระบวนการในการทำลายฤทธิ์ หรือลดความเป็นพิษของของเสียอันตรายโดยทำให้ของเสียอันตรายนั้นเปลี่ยนแปลงรูปร่างเคมี เพื่อให้มีคุณสมบัติเป็นสารเฉื่อย (Inert Substance) มากขึ้น

๗.๑.๒ การฝังกลบอย่างปลอดภัย

ของเสียอันตรายที่ผ่านการปรับเสถียรและการทำเป็นก้อนแข็งแล้ว จะถูกส่งด้วยรถขนส่งแบบ Dump Truck มาฝังกลบอย่างปลอดภัย (รูปที่ ๑๖)

รูปที่ ๑๖ การฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secure Landfill)

๗.๒ การเผาด้วยเตาเผา

การใช้เตาเผากำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๗.๒.๑ การเผาด้วยเตาเผาของเสียอันตราย

เป็นการทำลายโดยใช้อุณหภูมิสูงเพื่อทำลายของเสียอันตราย ซึ่งมีการควบคุมการเผาไหม้และอุปกรณ์ควบคุมก๊าซที่เกิดจากการเผาไหม้ ซึ่งมีความสามารถในการกำจัดก๊าซพิษได้ร้อยละ ๙๙.๙๙ การเผาของเสียอันตราย ต้องเผาที่อุณหภูมิสูงถึง ๑,๐๐๐-๑,๒๐๐ องศาเซลเซียส เตาเผาต้องมีเวลาในการเผาไหม้ก๊าซได้นาน ๒ วินาที ซึ่งต้องใช้เตาที่มีส่วนเผาไหม้ (After burner) และมีการปรับเชื้อเพลิงและอากาศให้เกิดการเผาไหม้ที่สมบูรณ์ มีการติดตั้งเครื่องฟอกไอก๊าซที่มีประสิทธิภาพ เช่น เครื่องดักฝุ่น เครื่องชะไอนกรด ไอต่าง

๗.๒.๒ การเผาเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงร่วมในเตาเผาปูนซีเมนต์

ในอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์ใช้เตาเผาแบบ Rotary Kiln เป็นเตาเผาแบบนอนหมุนการทำลายของเสียอันตรายโดยเผาพร้อมกับเชื้อเพลิงหลัก (Primary Fuel) และวัตถุดิบในเตาเผาดังกล่าวได้ทำกันมานานแล้ว เตาเผาปูนซีเมนต์จะทำงานที่อุณหภูมิสูงและจะทำหน้าที่เป็นเชื้อเพลิงเสริมวัตถุดิบทดแทนเท่านั้น เช่น น้ำมันหล่อลื่นที่ใช้แล้ว เป็นต้น

ส่วนที่ ๓

แนวปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุ ฉุกเฉินหรือเหตุพิศปกติ

อปท. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมแผนปฏิบัติการฉุกเฉินแก่พนักงานอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อให้มีความพร้อมในการระงับเหตุ หรือสามารถลดเหตุอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยต้องมีการสรุปสาเหตุของกรณีต่างๆ การกำหนดแนวทางการแก้ไขและการป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก นอกจากนี้ จะต้องจัดให้มีรายชื่อของพนักงานปฏิบัติการฉุกเฉิน และหน่วยงานที่สามารถติดต่อได้ในกรณีฉุกเฉินในระดับพื้นที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน ตำรวจดับเพลิง ตำรวจโรงพยาบาล หน่วยงานของเทศบาล/จังหวัด สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (ปภ.) โรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น นอกจากนี้อปท. ควรมอบหมายเจ้าหน้าที่ และกำหนดข้อปฏิบัติสำหรับ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยทั่วไป หรือของเสียอันตรายจากชุมชน โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนและคำแนะนำเบื้องต้นสำหรับการจัดการของเสียอันตราย ดังนี้

กรณีหลอดไฟแตก

๑) กันไม่ให้คนหรือสัตว์เข้าไปในพื้นที่อย่างน้อย ๑๕ นาที และปรับสภาพพื้นที่ให้มีอากาศถ่ายเท โดยเปิดหน้าต่าง ประตู เพื่อลดผลกระทบและอันตรายที่อาจเกิดต่อสุขภาพอนามัย

๒) สวมอุปกรณ์ป้องกันก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง เช่น หน้ากากป้องกันสารเคมี ถุงมือป้องกันสารเคมี เป็นต้น

๓) ให้หีบเศษแก้ว หากมีเศษแก้วขนาดเล็กให้ใช้ปากคีบเก็บรวบรวมใส่ถังภาชนะ และใช้เทปกาว หรือกระดาษชุบน้ำหมาดๆ เก็บเศษแก้วที่มีขนาดเล็กมาก และเศษผงสารเรืองแสง ห้ามใช้เครื่องดูดฝุ่นทำความสะอาด

๔) เมื่อทำความสะอาดพื้นที่เกิดเหตุแล้วเสร็จ ให้ทิ้งอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาด และ/หรือตัววัสดุดูดซับที่ปนเปื้อนลงในถังภาชนะที่มีฝาปิด หรือถุงพลาสติกเหนียวที่ปิดผนึกได้

๕) ติดป้ายหรือฉลาก “ของเสียอันตราย (หลอดไฟแตก)” บนถังภาชนะที่ปิดฝา หรือถุงพลาสติกเหนียว เพื่อส่งไปกำจัดพร้อมกับของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่นๆ

๖) ชำระล้างร่างกาย และทำความสะอาดอุปกรณ์

๗) จัดบันทึกการปฏิบัติงาน และรายงานผลต่อหัวหน้า

กรณีของเสียอันตรายที่เป็นของเหลว ทก/รั่ว/ไหล

๑) กันไม่ให้คน หรือสัตว์เข้าไปในพื้นที่ เพื่อลดผลกระทบและอันตรายที่อาจเกิดต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

๒) สวมอุปกรณ์ป้องกันก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง เช่น หน้ากากป้องกันสารเคมี ถุงมือป้องกันสารเคมี เป็นต้น

๓) หากปริมาณของเสียอันตรายที่หก/หล่น/รั่วไหล มีปริมาณไม่มากให้ใช้วัสดุดูดซับ เช่น ขี้เลื่อย แกลบ หรือทราย เทกลบเพื่อลดการแพร่กระจาย แล้วตัววัสดุดูดซับที่ปนเปื้อนใส่ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายเพื่อรอส่งไปกำจัด สำหรับกรณีของเสียอันตรายที่หก/หล่น/รั่วไหล มีปริมาณมาก จะต้องทำบันทึกชั่วคราวและปฏิบัติตาม “คู่มือการระงับอุบัติเหตุจากวัตถุอันตราย” ซึ่งสามารถดาวน์โหลดเอกสารจาก <http://msds.pcd.go.th/AVERS/ERG๒๐๐๐v๓.htm>

๔) เมื่อทำความสะอาดพื้นที่เกิดเหตุแล้วเสร็จ ให้ทิ้งอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาด และ/หรือตัววัสดุดูดซับที่ปนเปื้อนลงในถังภาชนะที่มีฝาปิด หรือถุงพลาสติกเหนียวที่ปิดผนึกได้

๕) ติดป้ายหรือฉลาก “ของเสียอันตรายจากชุมชน” พร้อมระบุชนิดของเสียอันตรายจากชุมชนบนถังภาชนะที่ปิดฝา หรือถุงพลาสติกเหนียว เพื่อส่งไปกำจัดพร้อมกับของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น ๆ

๖) ชำระล้างร่างกาย และทำความสะอาดอุปกรณ์

๗) จัดบันทึกการปฏิบัติงาน และรายงานผลต่อหัวหน้า

กรณีไฟไหม้

๑) ผู้เห็นเหตุการณ์ควรประกาศให้ผู้ที่อยู่ในสถานที่เก็บกักทราบ และอพยพออกนอกพื้นที่

๒) ระวังเหตุเพลิงไหม้เบื้องต้น โดยใช้ถังดับเพลิง

๓) หากไม่สามารถดับไฟได้ ให้แจ้งความช่วยเหลือจากผู้รับผิดชอบในส่วนที่เกิดเหตุ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (ปภ.) ตำรวจดับเพลิง โรงพยาบาล เป็นต้น

๔) อำนวยความสะดวกให้ตำรวจดับเพลิงทำการดับเพลิง

๕) สืบสวนสาเหตุ ระบุสาเหตุของเพลิงไหม้ และรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

กรณีภาชนะแตก รั่ว

๑) สวมอุปกรณ์ป้องกันก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง เช่น หน้ากากป้องกันสารเคมี ถุงมือป้องกันสารเคมี เป็นต้น

๒) เปลี่ยนถ่ายของเสียอันตรายจากชุมชนลงในภาชนะใหม่ที่อยู่ในสภาพดีหรือบรรจุลงในภาชนะที่มีขนาดใหญ่กว่า เพื่อส่งไปกำจัด

๓) หากมีของเสียอันตรายจากชุมชนที่หก/หล่น/รั่วไหล ปริมาณไม่มากให้ใช้วัสดุดูดซับ เช่น ขี้เลื่อย แกลบ หรือทราย เทกลบเพื่อลดการแพร่กระจาย แล้วตักวัสดุดูดซับที่ปนเปื้อนใส่ภาชนะบรรจุของเสียอันตรายเพื่อรอส่งไปกำจัด สำหรับกรณีที่มีของเสียอันตรายหก/หล่น/รั่วไหล มีปริมาณมาก จะต้องทำทึบกันชั่วคราวและปฏิบัติตาม “คู่มือการระงับเหตุภัยจากวัตถุอันตราย”

๔) ทำความสะอาดพื้นที่ที่เกิดเหตุตามคำแนะนำตามที่ระบุในคู่มือการระงับอุบัติภัยจากวัตถุอันตรายอย่างเคร่งครัด โดยในบางกรณีสามารถใช้น้ำในการชะล้างวัตถุอันตรายที่รั่วไหล และลดการกระจายของไอสาร แต่ในบางกรณีไม่สามารถใช้วิธีนี้ได้ เนื่องจากวัตถุบางชนิดเมื่อรวมกับน้ำแล้วจะเกิดปฏิกิริยารุนแรง หรือระเบิดขึ้นได้

๕) เมื่อทำความสะอาดพื้นที่ที่เกิดเหตุแล้วเสร็จ ให้ทิ้งอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาด และ/หรือตักวัสดุดูดซับที่ปนเปื้อนลงในถังภาชนะที่มีฝาปิด หรือถุงพลาสติกเหนียวที่ปิดผนึกได้

๖) เก็บรวบรวมภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนที่แตก รั่ว หรือชำรุดเสียหายในพื้นที่เก็บกักภาชนะบรรจุสารเคมี

๗) ชำระล้างร่างกาย และทำความสะอาดอุปกรณ์

๘) จัดบันทึกการปฏิบัติงาน และรายงานผลต่อหัวหน้า

กรณี พบของเสียอันตรายประเภทอื่นที่ไม่ใช่ของเสียอันตรายจากชุมชน

ให้ปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมแสดงในภาคผนวก จ) และ/หรือตามคำแนะนำจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

ประเภทของเสียอันตราย	ระเบียบและกฎหมายที่ควบคุม	ขอข้อมูลเพิ่มเติมและกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
๑. ของเสียจากภาคอุตสาหกรรม	ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช่แล้ว พ.ศ. ๒๕๔๘	สำนักงานโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา ๖ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โทร : ๐๒ ๒๐๒ ๔๑๖๕, ๐๒ ๒๐๒ ๔๑๖๘ โทรสาร : ๐๒ ๒๐๒ ๔๑๖๗
๒. มูลฝอยติดเชื้อ	กฎกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. ๒๕๔๕	กระทรวงสาธารณสุข สายด่วน : ๑๖๗๕
๓. กากกัมมันตรังสี	กฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขและวิธีการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามพระราชบัญญัติพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๐๕ และประกาศคณะกรรมการพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เรื่องมาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับรังสี พ.ศ. ๒๕๔๔	สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ โทร : ๐๒ ๕๗๙ ๕๒๓๐ ต่อ ๕๑๓ และ ๕๑๑

กรณี ไม่ทราบประเภทหรือแหล่งที่มา

เมื่อออกปฏิบัติงานเก็บรวบรวม หรือได้รับแจ้งให้ดำเนินการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายที่ไม่ทั้งตามวิธีที่กำหนดหรือลักลอบทิ้ง ซึ่งเป็นของเสียอันตรายประเภทที่ไม่สามารถระบุประเภทหรือแหล่งที่มาได้ ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนและคำแนะนำดังต่อไปนี้

๑) สังเกตลักษณะสิ่งที่พบนั้นมีสภาพอย่างไร เช่น

- ภาชนะที่บรรจุมีลักษณะเป็นโลหะ ขวดพลาสติก ขวดแก้ว เป็นต้น
- มีกลิ่นของสารเคมีหรือไม่ ถ้ามีกลิ่นเป็นอย่างไร
- สังเกตว่ามีฉลากหรือสัญลักษณ์แสดงถึงประเภทและอันตรายของสิ่งนั้นหรือไม่ ถ้าพบควรหลีกเลี่ยงการสัมผัส

๒) สังเกตบริเวณรอบ ๆ ของสิ่งที่พบ เช่น

- บริเวณที่พบมีลักษณะอย่างไร เช่น บริเวณโล่ง ริมถนน ในดงหญ้า ทุิบ เป็นต้น เพราะส่วนใหญ่การลักลอบทิ้งของเสียอันตรายจะนำมาทิ้งไว้ทางไกลชุมชน และเป็นที่รกร้าง โดยทิ้งในเวลากลางคืนหรือช่วงเวลาไม่มีการสัญจรไปมา

- มีการทิ้งไว้นานเท่าไร

๓) สังเกตว่ามีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่ เช่น

- สังเกตเห็นมีกลุ่มคนแปลกหน้าที่มีลักษณะต่างจากที่เห็นกันทั่วไปและแสดงความเป็นพิรุณ

- คนที่อยู่ในบริเวณนั้นมีอาการเจ็บป่วยโดยไม่ทราบสาเหตุหรือไม่
- มีสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์อื่นตายในบริเวณนั้นหรือไม่

๔) รวบรวมข้อมูลที่สังเกตพบ

๕) แจ้งเหตุฉุกเฉินกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ สายด่วน หมายเลข ๑๖๕๐ ที่ให้บริการรับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากอุบัติเหตุสารเคมีและบริการข้อมูลการระงับภัยสารเคมีเบื้องต้น และรายงานข้อมูลที่รวบรวมได้ เช่น รายละเอียดสิ่งที่พบเห็นมีลักษณะอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ในการจัดการของเสียอันตรายนั้นอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว

ส่วนที่

รูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสม

ปัจจุบัน อปท. หลายแห่งมีการดำเนินกิจกรรมคัดแยกและเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน อย่างไรก็ตาม อปท. ส่วนใหญ่ยังคงดำเนินการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ ยังไม่ได้นำไปบำบัดหรือกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่รวบรวมได้มีปริมาณน้อย ไม่คุ้มค่าต่อการขนส่งไปกำจัดโดยเฉพาะ กรมควบคุมมลพิษจึงได้เสนอแนะรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสมในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของ อปท. เพื่อให้สามารถนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้และของเสียอันตรายจากชุมชนได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๑. ข้อเสนอรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสม

จากการวิเคราะห์สถานการณ์รูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลาง คือ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล และเทศบาลเมือง มีความพร้อมและมีศักยภาพในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนไม่มากนัก สามารถดำเนินการตามแนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของกรมควบคุมมลพิษได้ในขั้นตอนที่ ๑ การสร้างกลไกการคัดแยกของเสียอันตรายตั้งแต่ต้นทาง ขั้นตอนที่ ๒ การแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน และขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งอาจสามารถดำเนินการได้ถึงขั้นตอนที่ ๔ การเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน แต่อาจยังมีการเก็บกักอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ส่วนขั้นตอนการขนส่งและรีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนนั้น ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่มีงบประมาณ

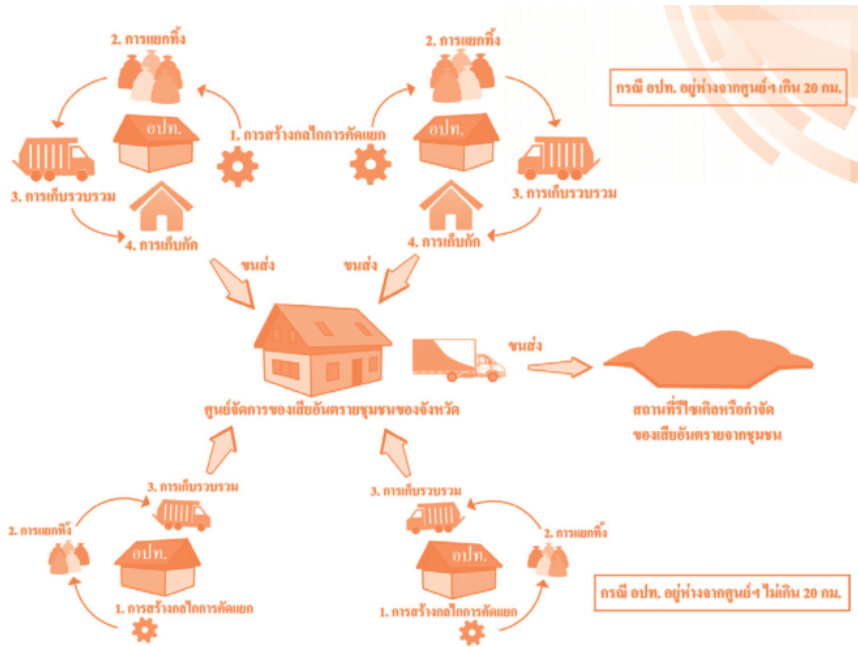
(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ คือ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลนคร และเทศบาลเมืองบางแห่งค่อนข้างมีความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน โดยสามารถดำเนินการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนจนถึงขั้นตอนการขนส่งและรีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่รวบรวมได้ไม่มาก ต้องใช้เวลานานจึงเก็บรวบรวมของเสียอันตรายได้ปริมาณมากพอจนคุ้มค่าต่อการขนส่งไปบำบัดหรือกำจัด นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีงบประมาณค่อนข้างจำกัด ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่หรือองค์กรบริหารส่วนจังหวัดควรเป็นศูนย์รวมการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด และอาจรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด หรือเก็บค่าใช้จ่ายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด หรือเก็บค่าใช้จ่ายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสม

(๔) การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด สำหรับจังหวัดภูเก็ต ขอนแก่น และสงขลา มีการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง สามารถพิจารณาใช้เป็นต้นแบบในการจัดการของเสียอันตรายแบบศูนย์รวมได้ ซึ่งในการส่งเสริมให้การดำเนินงานดังกล่าวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสมกับพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น ข้อเสนอรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เหมาะสม คือ การจัดตั้ง “ศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด” เพื่อให้มีการรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด สำหรับดำเนินการขนส่งไปยังสถานที่รีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชนร่วมกัน ซึ่ง “ศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด” อาจดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) หรือเทศบาลที่มีความพร้อมและประสงค์จะเป็นผู้ดำเนินงานศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด โดยอาจมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการดังกล่าว ภาพรวมของศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด แสดงดังรูปที่ ๑๗

รูปที่ ๑๗ ภาพรวมของศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด

๒. แนวทางการดำเนินงานศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด

๒.๑ การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบ

๒.๑.๑ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งในจังหวัดดำเนินการคัดแยกและเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในพื้นที่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง โดยดำเนินการตามแนวทางการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ดังมีรายละเอียดระบุในคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน ของกรมควบคุมมลพิษ ดังนี้

(๑) การสร้างกลไกการคัดแยกของเสียอันตรายจากชุมชน

ตั้งแต่ต้นทาง เป็นการเตรียมความพร้อมให้ประชาชน ชุมชน และเจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดความตระหนักถึงความเป็นอันตรายและผลกระทบของของเสียอันตรายจากชุมชนต่อสุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการผ่านสื่อ กิจกรรม และการฝึกอบรมต่าง ๆ

(๒) การแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน เป็นการกำหนดวิธีการคัดแยกของเสียอันตรายจากต้นทางและจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม โดยการแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนสามารถดำเนินการได้ ๓ วิธี คือ แยกทิ้งที่หน้าบ้าน แยกทิ้งตามจุดที่กำหนด และจัดวันพิเศษเพื่อแยกทิ้ง ซึ่งองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีผสมผสานกันก็ได้ตามความเหมาะสมกับระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

(๓) การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเตรียมยานพาหนะเก็บขนของเสียอันตรายจากชุมชน โดยอาจจัดให้มียานพาหนะเฉพาะเพื่อเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนซึ่งประชาชนได้คัดแยกไว้จากหน้าบ้าน จากจุดทิ้งที่กำหนดในชุมชน หรือในวันพิเศษที่กำหนด หรืออาจปรับปรุงรถเก็บขนขยะมูลฝอยให้มีช่องพิเศษสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตราย แยกจากขยะมูลฝอยไปพร้อม ๆ กับการเก็บขนขยะมูลฝอยตามปกติ เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการคัดแยกที่กำหนด และนำไปรวบรวมไว้ในสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่นเอง หรือนำไปรวบรวมที่ศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัด ทั้งนี้ ต้องอบรมให้ความรู้เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนด้วย

(๔) การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ห่างจากศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดมากกว่า ๒๐ กิโลเมตร ควรจัดให้มีสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนให้มีปริมาณมากพอ ก่อนขนส่งไปรวบรวมยังศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดเพื่อความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง โดยอาจดัดแปลงจากอาคารสถานีนขนถ่ายขยะหรืออาคารอื่น ๆ ที่มีอยู่เดิม หรืออาจจัดสร้างขึ้นใหม่ตามความเหมาะสม สำหรับจัดวางภาชนะรองรับที่เหมาะสมเพื่อเก็บรวบรวมของเสียอันตรายให้มีปริมาณเพียงพอแต่ไม่นานเกินไปเพื่อขนส่งไปจัดการอย่างถูกต้อง ทั้งนี้ ต้องอบรมให้ความรู้เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมดูแลและปฏิบัติ

งานด้วย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ก่อสร้างสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนขึ้นใหม่ สามารถประยุกต์ใช้แบบมาตรฐานการก่อสร้างสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนของกรมควบคุมมลพิษได้

(๕) การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนจากสถานที่เก็บของเสียอันตรายจากชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปเก็บรวบรวมยังศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัด ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยควรมีการขังน้ำหนักรถของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละประเภทและเก็บบันทึกไว้ก่อนที่จะทำการขนส่ง ทั้งนี้ รถที่ใช้ในการขนส่งควรเป็นรถที่มีหลังคาหรือมีผ้าใบปิด ต้องบรรจุของเสียอันตรายในภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ก่อนนำขึ้นรถขนส่ง และต้องระวังไม่ให้เกิดการกระแทกจนเกิดการแตกหัก ภายในรถขนส่งต้องมีอุปกรณ์ป้องกันและระงับเหตุที่พร้อมใช้งาน ได้แก่ อุปกรณ์ปฐมพยาบาลเบื้องต้น วัสดุดูดซับสารเคมีหรือน้ำมัน พลั่วตักของเสียอันตราย และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี แว่นตานิรภัย หน้ากากป้องกันสารเคมี เป็นต้น นอกจากนี้ พนักงานขับรถต้องมีเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากของเสียอันตรายที่บรรทุก พร้อมกับมีความรู้ในการดำเนินการเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องและเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ขนส่งและรถขนส่ง และคุณสมบัติของผู้ขับรถ ตามประกาศมติคณะกรรมการวัตถุอันตราย เรื่อง การขนส่งวัตถุอันตรายทางบก พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

๒.๑.๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) หรือเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานดำเนินงานศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัดมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

(๑) การเตรียมสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ก่อนการขนส่งไปยังสถานที่รีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตราย หากมีความประสงค์ก่อสร้างสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนขึ้นใหม่ สามารถประยุกต์ใช้แบบมาตรฐานการก่อสร้างที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนของกรมควบคุมมลพิษได้

(๒) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนโดยต้องอบรมให้ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแลและปฏิบัติงานด้วย

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจเป็นหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณในการขนส่งและจัดการของเสียอันตรายโดยการรีไซเคิลหรือกำจัด หรืออาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการขนส่งและจัดการของเสียอันตรายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่นำส่ง แล้วนำค่าธรรมเนียมดังกล่าวไปใช้ในการขนส่งและจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ทั้งนี้ การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวควรพิจารณาจากอัตราค่าขนส่งและจัดการของเสียอันตรายของผู้ให้บริการในปัจจุบัน

(๔) จัดให้มีการขนส่งและรีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน

๒.๒ การจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปยังสถานที่รีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตราย

๒.๒.๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานดำเนินงานศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด ควรกำหนดช่วงเวลาในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน จากแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเก็บรวบรวมไว้ในสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายของศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัด โดยอาจมีการจัดกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพื้นที่และปริมาณของเสียอันตราย เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ

๒.๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งควรดำเนินการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนมาเก็บรวบรวมไว้ในสถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายของศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนของจังหวัดตามระยะเวลาที่กำหนด

๒.๒.๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานดำเนินงานศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด ควรพิจารณากำหนดความถี่ในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปยังสถานที่รีไซเคิลหรือกำจัดของเสียอันตรายตามความเหมาะสม

๒.๒.๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงาน
ดำเนินงานศูนย์จัดการของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัดควรจัดหาผู้ประกอบการ
ขนส่งของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาต เพื่อดำเนินการขนส่งของเสียอันตรายจาก
สถานที่เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ทั้งนี้ เมื่อมีปริมาณของเสียอันตรายจาก
ชุมชนมากพอจะต้องส่งไปรีไซเคิลหรือกำจัดในสถานที่รีไซเคิลหรือกำจัดของเสีย
อันตรายที่ได้รับอนุญาต

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๐, “คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในการเก็บรวบรวม ขนส่งและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน”, กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ
- กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๘, “รูปแบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน”,
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ
- กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๙, “แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ
(พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)”, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม,
กรุงเทพฯ
- กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๙, “รายงานสถานการณ์ของเสียอันตรายจากชุมชน
ปี พ.ศ. ๒๕๕๙”, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรุงเทพฯ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, “แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔”, สำนักนายกรัฐมนตรี,
http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422 [๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐]
- ศูนย์บริการข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม, “ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง
ระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๗”, กรมโรงงาน
อุตสาหกรรม, [http://www๒.diw.go.th/PIC/download/waste/
waste๑๐.pdf](http://www๒.diw.go.th/PIC/download/waste/waste๑๐.pdf) [๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐]
- Encyclopaedia Britannica, “Hazardous-waste management” [https://www.
britannica.com/technology/hazardous-waste-management#ref593344](https://www.britannica.com/technology/hazardous-waste-management#ref593344)
[๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐]

ภาคผนวก

ก

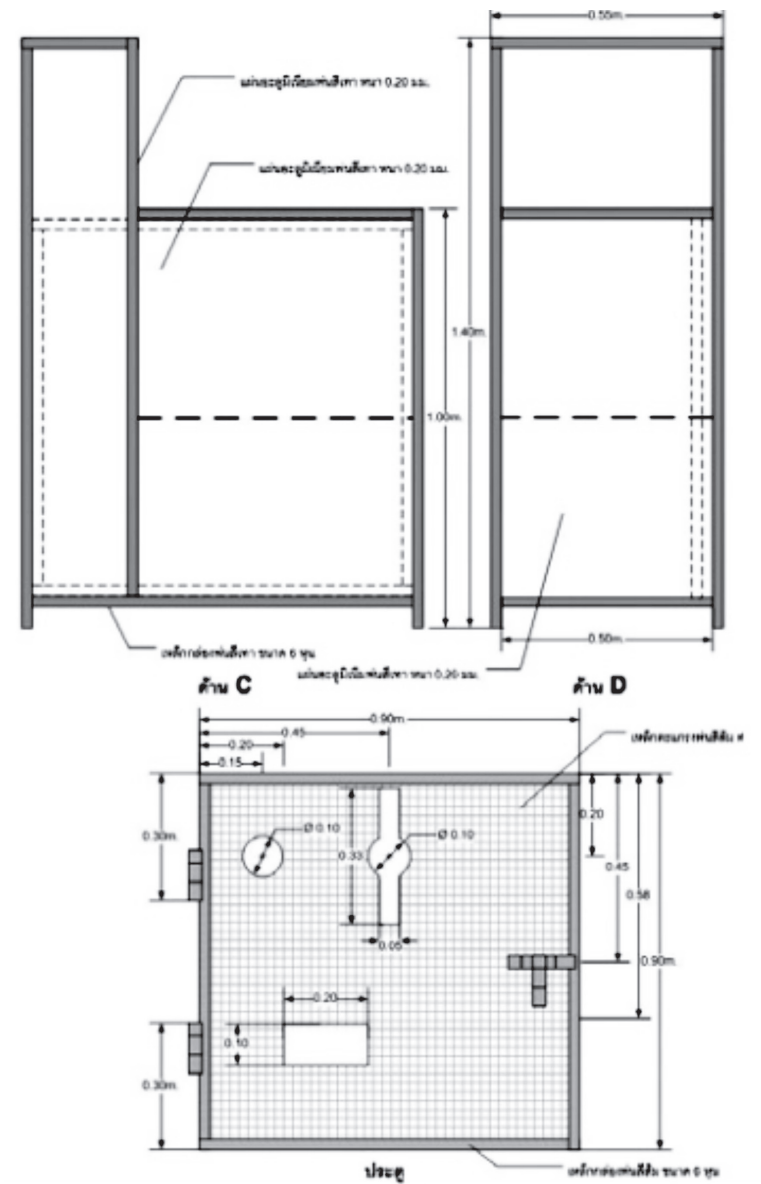
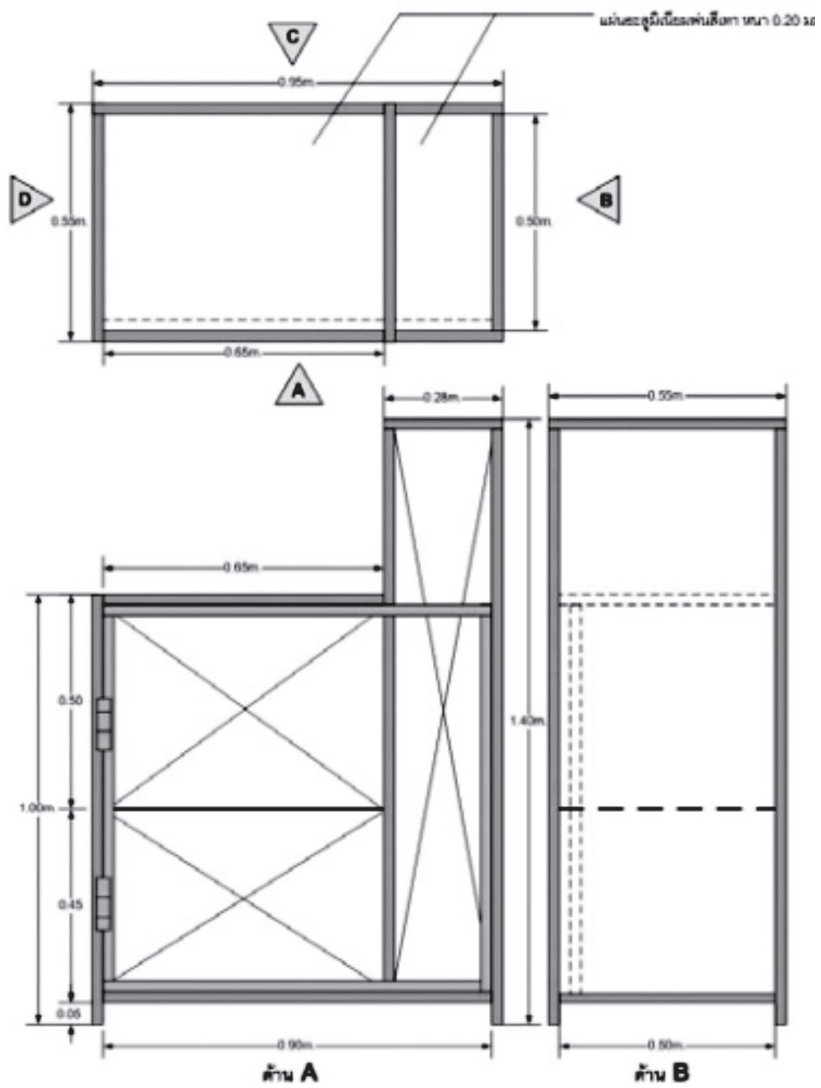

แบบภาชนะรองรับของเสีย อันตรายและแบบกล่องคัดแยก ของเสียอันตราย

ภาคผนวก ก ๑ : แบบภาชนะรองรับของเสียอันตรายตามจุดทิ้งที่กำหนด

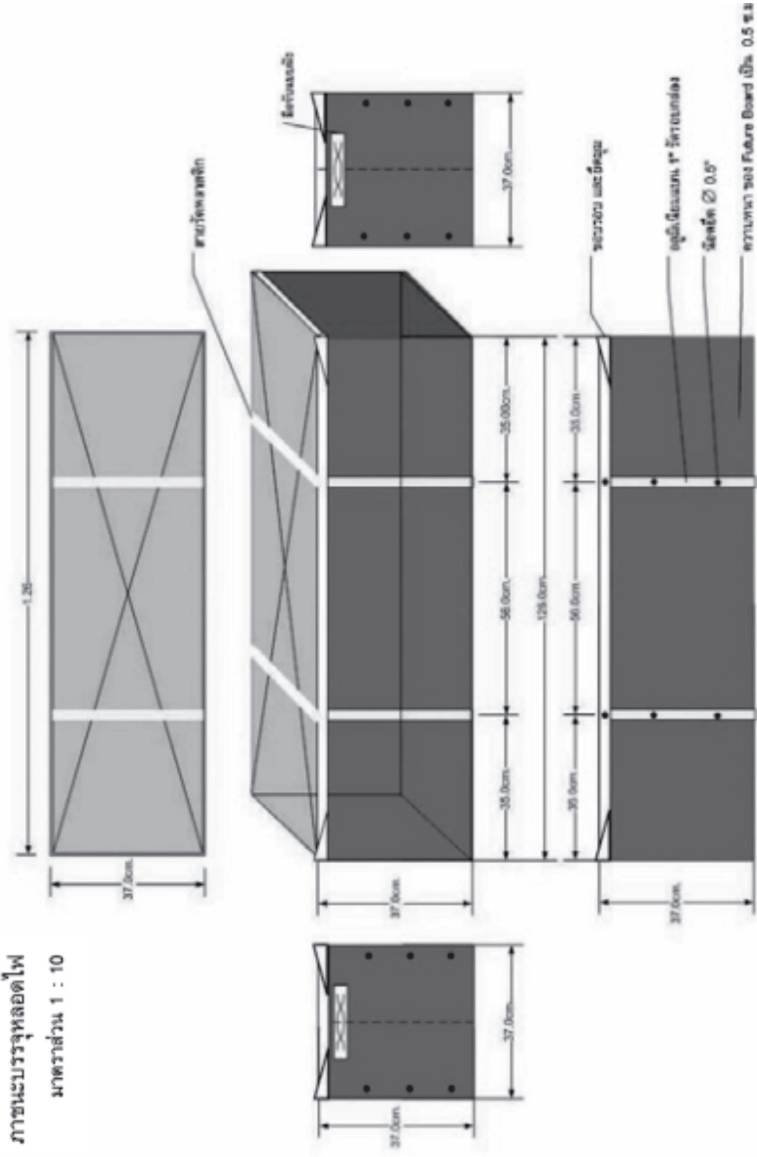
- แบบที่ ๑

มาตราส่วน 1 : 10

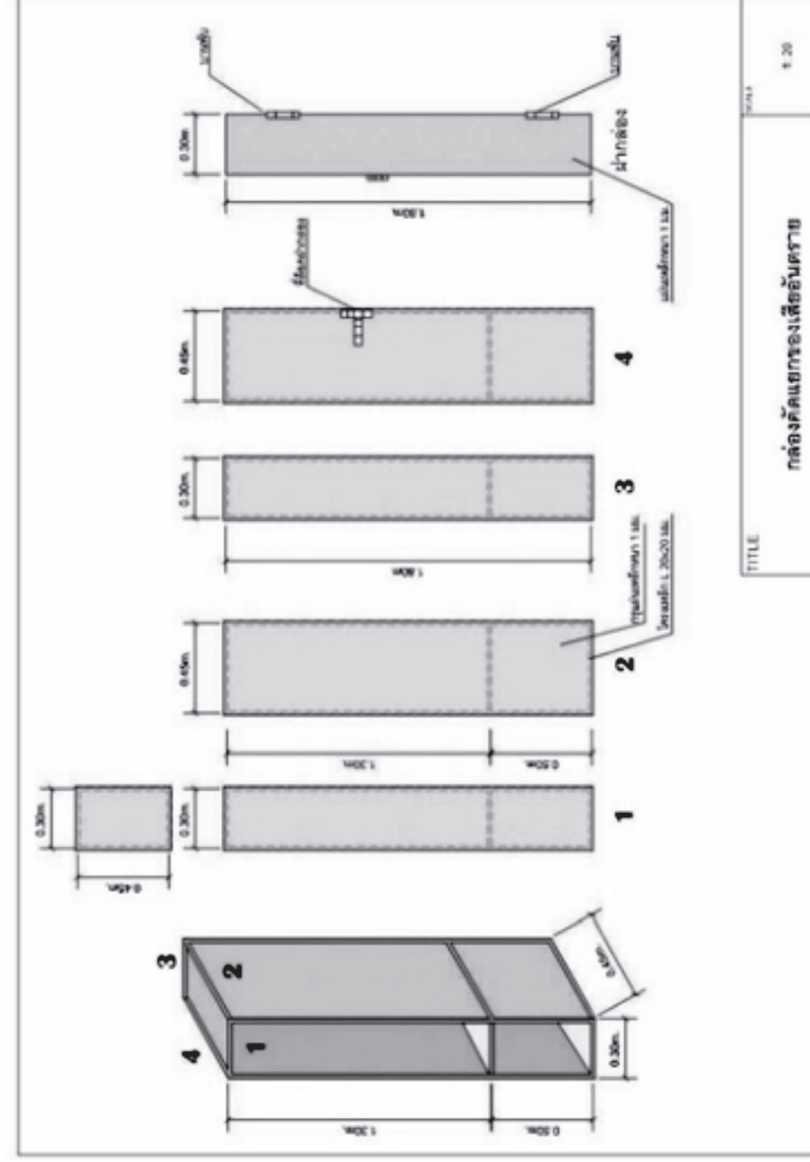

ภาษาบรรจุหลอดไฟ
มาตรฐาน 1 : 10

ภาคผนวก ก ๓ : แบบกล้องคัดแยกของเสียอันตรายสำหรับรถยนต์ท้าย

ภาคผนวก

ข

หลักการบรรจุแยกและ การบรรจุรวมกัน ของวัตถุอันตราย

ภาคผนวก ข : หลักการบรรจุ แยกแยก และการบรรจุรวมกันของวัตถุอันตราย

การจัดเก็บของเสียอันตรายจากสถานที่เก็บกัก และขนส่งของเสียอันตราย ตั้งแต่สองชนิดขึ้นไป ต้องมีการเก็บแยกกันตามหลักสากลเพื่อความปลอดภัย เช่น วัตถุอันตรายที่มีจุดวาบไฟต่ำควรจะมีลมโกรกและมีอุณหภูมิไม่สูงเกินไป วัตถุที่ติดไฟได้ง่ายไม่ควรจะอยู่ใกล้วัตถุที่เป็นพิษ วัตถุที่กัดกร่อนไม่ควรอยู่ใกล้ของแข็งที่ติดไฟเองได้ เพื่อหลีกเลี่ยงและลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ และความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสภาพแวดล้อม เช่น การลุกไหม้และ/หรือการคายความร้อน หรือการปล่อยก๊าซไวไฟ

และ/หรือก๊าซพิษ หรือทำให้เกิดสารที่มีภาวะไม่เสถียรหรือเพิ่มความดัน เนื่องจากวัตถุ/ของเสียอันตรายแต่ละประเภทสามารถทำปฏิกิริยากันได้หรือไม่เข้ากัน (incompatibility) และอาจเสริมความเป็นอันตรายเพิ่มอีกหากบรรจุรวมกัน และในการบรรจุวัตถุอันตรายลงในภาชนะต้องแน่ใจว่าภาชนะดังกล่าวไม่ทำปฏิกิริยากับวัตถุอันตรายที่บรรจุ ดังมีหลักการพิจารณาในการบรรจุ เก็บ และบรรจุทุกวัตถุ/ของเสียอันตรายตามหลักสากลเพื่อความปลอดภัย ดังนี้

กรณีที่ ๑ : ไม่ทราบชื่อวัตถุ/ของเสียอันตราย ให้สังเกตลักษณะบ่งชี้ความเป็นอันตรายที่ติดบนบรรจุภัณฑ์แล้วจำแนกว่าวัตถุ/ของเสียอันตรายอยู่ในประเภทใดแล้วบรรจุ เก็บ และบรรจุทุกวัตถุ/ของเสียอันตรายแยกกัน (ตาราง ก-๑) ตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

	ประเภท ๑ วัตถุระเบิด ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายชนิดใดๆ เลย
	ประเภท ๒ หมวด ๒.๑ ก๊าซไวไฟ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) ประเภท ๔ (ของแข็งไวไฟ) วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เองและวัตถุที่ถูกน้ำแล้วให้ก๊าซไวไฟ) ประเภท ๕ (วัตถุออกซิไดซ์และออกแกนิคเปอร์ออกไซด์) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี)
	ประเภท ๒ หมวด ๒.๒ ก๊าซไม่ไวไฟ, ไม่เป็นพิษ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) หมวด ๔.๒ (วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง) หมวด ๕.๒ (วัตถุออกแกนิคเปอร์ออกไซด์)

	ประเภท ๒ หมวด ๒.๓ ก๊าซพิษ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) หมวด ๔.๒ (วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง) ประเภท ๕ (วัตถุออกแกนิคเปอร์ออกไซด์)
	ประเภท ๓ ของเหลวไวไฟ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) หมวด ๒.๑ (ก๊าซไวไฟ) หมวด ๒.๓ (ก๊าซพิษ) หมวด ๔.๒ (วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง) ประเภท ๕ (วัตถุออกแกนิคเปอร์ออกไซด์) ประเภท ๖ (วัตถุที่มีพิษในกรณีของเหลวไวไฟเป็น Nitromethane) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี)
	ประเภท ๔ หมวด ๔.๑ ของแข็งไวไฟ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) หมวด ๒.๑ (ก๊าซไวไฟ) หมวด ๔.๒ (วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง) ประเภท ๕ (วัตถุออกแกนิคเปอร์ออกไซด์) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี)
	ประเภท ๔ หมวด ๔.๒ วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) ประเภท ๒ (ก๊าซต่างๆ) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) หมวด ๔.๑ (ของแข็งไวไฟ) ประเภท ๕ (วัตถุออกแกนิคเปอร์ออกไซด์) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี)
	ประเภท ๔ หมวด ๔.๓ วัตถุที่ถูกน้ำแล้วให้ก๊าซไวไฟ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) หมวด ๒.๑ (ก๊าซไวไฟ) ประเภท ๕ (วัตถุออกแกนิคเปอร์ออกไซด์) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี) ประเภท ๘ (วัตถุกัดกร่อน)

	ประเภท ๕ หมวด ๕.๑ วัตถุออกซิไดซ์ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) หมวด ๒.๑ (ก๊าซไวไฟ) ๒.๓ (ก๊าซพิษ) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) ประเภท ๔ (ของแข็งไวไฟ) วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง และวัตถุที่ถูกน้ำแล้วให้ก๊าซไวไฟ) ประเภท ๖ (วัตถุมีพิษในกรณีของเหลวไวไฟเป็นวัตถุที่เสี่ยงต่อการติดไฟ) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี) ประเภท ๘ (วัตถุกัดกร่อน) ประเภท ๙ วัตถุอื่นๆ ที่เป็นวัตถุที่เสี่ยงต่อการติดไฟ และสารอื่นๆ ที่ไม่ใช่วัตถุอันตราย แต่เป็นสารที่เสี่ยงต่อการติดไฟ
	ประเภท ๕ หมวด ๕.๒ วัตถุออร์แกนิกเปอร์ออกไซด์ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) ประเภท ๒ (ก๊าซต่างๆ) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) ประเภท ๔ (ของแข็งไวไฟ) วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง และวัตถุที่ถูกน้ำแล้วให้ก๊าซไวไฟ) ประเภท ๕.๑ (วัตถุออกซิไดซ์) ประเภท ๖ (วัตถุมีพิษที่เป็นวัตถุที่เสี่ยงต่อการติดไฟ) ประเภท ๗ (วัตถุกัมมันตรังสี) ประเภท ๘ (วัตถุกัดกร่อน) ประเภท ๙ วัตถุอื่น ๆ ที่เป็นวัตถุที่เสี่ยงต่อการติดไฟ และสารอื่นๆ ที่ไม่ใช่วัตถุอันตราย แต่เป็นสารที่เสี่ยงต่อการติดไฟ
	ประเภท ๖ สารพิษ ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) ประเภท ๕ (วัตถุออกซิไดซ์และกรดกัดกร่อน)
	ประเภท ๗ วัตถุกัมมันตรังสี ต้องไม่เก็บ และทำการขนส่งปะปนกับวัตถุอันตรายประเภท ๑ (วัตถุระเบิด)) หมวด ๒.๑ (ก๊าซไวไฟ) ประเภท ๓ (ของเหลวไวไฟ) ประเภท ๔ (ของแข็งไวไฟ) วัตถุที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ได้เอง และวัตถุที่ถูกน้ำแล้วให้ก๊าซไวไฟ)

กรณีที่ ๒ : ทราบข้อมูลสารเคมีที่รับเข้าสู่สถานที่เก็บกัก ในการบรรจุของเสียอันตรายลงในภาชนะโดยเฉพาะของเสียอันตรายประเภทของเหลวให้ตรวจสอบรายชื่อสารเคมีที่อาจก่อให้เกิดปฏิกิริยากัน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ เช่น เกิดความร้อน เปลวไฟ หรือการระเบิด ไอพิษ อันอาจเกิดขึ้นจากการผสมสารเคมีเหลือใช้ หรือของเสียที่ไม่เข้ากัน/ทำปฏิกิริยากัน (incompatible) รวมในภาชนะใบเดียวกัน หรือบรรจุสารเคมีเหลือใช้หรือของเสียที่มีฤทธิ์กัดกร่อนภาชนะ ตัวอย่างสารเคมีที่ไม่เข้ากัน/ทำปฏิกิริยากัน และอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นแสดงในตาราง ก-๒ เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เก็บรวบรวมต้องไม่ผสมหรือเก็บสารในหมวด A และหมวด B ด้วยกัน

ตาราง ข-๑ หลักการบรรจุแยกและการบรรจุรวมของวัตถุอันตราย โดยพิจารณาจากสัญลักษณ์เชิงควมอันตรายบนบรรจุภัณฑ์

ประเภทวัตถุอันตราย									
	✓		✓	✓	✗	✗	✗	✗	
	✓		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✓		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✗	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✗	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✗		✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗
	✓		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✓		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓
	✓		✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓

ตารางที่ ข-๒ หลักการบรรจุแยกและการบรรจุรวมกันของวัตถุอันตราย โดยพิจารณาจากข้อสารเคมี

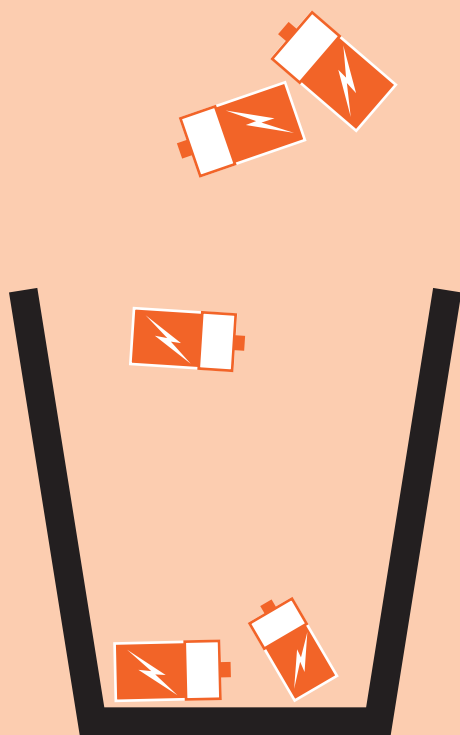
เกณฑ์การจะเกิดขึ้น											
ก่อให้เกิดความรุนแรง		ก่อให้เกิดเพลิงไหม้ หรือระเบิด		ก่อให้เกิดพิษหรือการระคายเคือง		ก่อให้เกิดเพลิงไหม้ ระเบิด หรือความรุนแรง		ก่อให้เกิดพิษหรือการระคายเคือง		ก่อให้เกิดพิษหรือการระคายเคือง	
หมวด 1-A	หมวด 1-B	หมวด 2-A	หมวด 2-B	หมวด 3-A	หมวด 3-B	หมวด 4-A	หมวด 4-B	หมวด 5-A	หมวด 5-B	หมวด 6-A	หมวด 6-B
■ Acetylene sludge ■ Alkaline caustic liquids ■ Alkaline cleaner liquids ■ Alkaline corrosive liquids ■ Alkaline corrosive battery fluid ■ การชะล้าง ■ Lime sludge and other corrosive alkalies ■ Lime wastewater ■ Lime and water ■ Spent caustic	■ การชะล้างกรดและน้ำ ■ Battery acid ■ Chemical cleaners ■ Electrolyte, acid liquid or solvent ■ Etching acid ■ Pickling liquor and other corrosive acids ■ Spent acid ■ Spent mixed acid ■ Lime and water ■ Spent sulfuric acid	■ Aluminum ■ Beryllium ■ Calcium ■ Lithium ■ Magnesium ■ Potassium ■ Sodium ■ Zinc powder ■ Other reactive metals and metal hydrides	■ ของแข็งใดๆ ในหมวด 1-A หรือ 1-B	■ Alcohols ■ Water	■ Any concentrated waste in Groups 1-A or 1-B ■ Calcium ■ Lithium ■ Metal hydrides ■ Potassium ■ SO ₂ , Cl ₂ , SOCl ₂ , PCl ₅ , CH ₃ SiCl ₃ ■ Other water-reactive waste	■ Alcohols ■ Aldehydes ■ Halogenated hydrocarbons ■ Nitrated hydrocarbons ■ Unsaturated hydrocarbons ■ Other reactive organic compounds and solvents	■ ของแข็งที่มีความเข้มข้น 1-A หรือ 1-B ■ ของแข็งใดๆ ในหมวด 2-A	■ Spent cyanide and sulfide solutions	■ ของแข็งใดๆ ในหมวด 1-B	■ Chlorates ■ Chlorine ■ Chlorites ■ Chromic acid ■ Hypochlorites ■ Nitrates ■ Nitric acid, fuming ■ Perchlorates ■ Permanganates ■ Peroxides ■ Other strong oxidizers	■ Acetic acid and other organic acids ■ Concentrated mineral acids ■ Group 2-A wastes ■ Group 4-A wastes ■ Other flammable and combustible wastes

ภาคผนวก

ค

ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์ม

บันทึกการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน คพ.-S-01

ข้าพเจ้า นายอัครเดช วิจิษฐ์ พนักงานประจำรถเก็บรวบรวม หมายเลข 99 เลขทะเบียนรถ 7777

ปฏิบัติงานเก็บรวบรวม ณ วันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2550

1) ข้อมูลการใช้รถ

เวลา			ระยะทาง (กม.)		
เริ่มต้น	สิ้นสุด	รวม (นาที)	เลขไมล์เริ่มต้น	เลขไมล์สิ้นสุด	รวม
9:30 น.	10:15 น.	45 นาที	000000	000011	11

2) ข้อมูลการเก็บรวบรวม

ลำดับที่	จุดรวบรวม	จำนวน (ชิ้น)					หมายเหตุ
		กลุ่มภาชนะบรรจุ	กลุ่มแบตเตอรี่	กลุ่มหลอดไฟ	กลุ่มอื่นๆ	รวม	
1.	ชุมชนตันปี	2	-	1	-	3	
2.	ชุมชนวัดจันทร์ตะวันออก	-	3	4	-	7	
3.	ชุมชนพระยาสุพรรณ	3	1	1	1	6	
4.	ชุมชนท่ามะปราง	-	-	1	1	2	
5.	ชุมชนมหาภาพ	-	4	-	-	4	
6.	ชุมชนร่วมใจ	1	5	-	-	6	
7.	ชุมชนบรมโครโลกนาค 21	3	2	-	-	5	
8.	ชุมชนศิรินทร์พัฒนา	-	4	2	-	6	
9.	ชุมชนอภิชาตบุตร	-	-	2	-	2	
10.	ชุมชนร่วมใจโมครี	5	3	-	2	10	
11.	ชุมชนบึงจันทร์ 40	-	-	4	-	4	
12.	ชุมชนสระแก้ว	1	6	-	-	7	
13.	ชุมชนขุนทิเรนทรเทพ	-	1	1	-	2	
14.	ชุมชนหลังศาล	-	2	7	1	10	
15.	ชุมชนเทพารักษ์	1	-	3	-	4	
จำนวนรวม (ชิ้น)		16	31	26	5	78	
น้ำหนักรวม (กิโลกรัม)						83.70	

ลงชื่อ นายอัครเดช วิจิษฐ์ ผู้นำส่ง

(นายอัครเดช วิจิษฐ์)

ตำแหน่ง พนักงานขับรถ

นำส่ง ณ วันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2550

บัญชีปริมาณเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน คพ.-S-02

บันทึก ณ วันที่ 1 เดือน มกราคม พ.ศ. 2550

ลำดับที่	รหัส	ประเภทของเสียอันตรายจากชุมชน	วิธีบำบัด/กำจัด	น้ำหนัก (กก.)	ภาชนะบรรจุ	
					รหัส	จำนวนที่เต็ม (กล่อง)
1	15 01 10	ภาชนะบรรจุสารเคมีประเภทอื่น	ฝังกลบ	12.10	11	1
2	15 01 11	ภาชนะบรรจุสารเคมี ขวดพลาสติก	ฝังกลบ	7.30	11	1
		รวมกลุ่มภาชนะบรรจุ		19.40		2
3	16 02 13	หลอดไฟแอลอีดีหลอด ขนาด 18 และ 20 วัตต์	ฝังกลบ	28.79	21	1
4	16 02 13	หลอดไฟแอลอีดีหลอด ขนาด 36 และ 40 วัตต์	รีไซเคิล	11.72	21	-
5	16 02 13	หลอดไฟแอลอีดีหลอดแบบขาพิเศษ	ฝังกลบ	-	21	-
6	16 02 13	หลอดไฟชนิดอื่นๆ เช่น หลอดตะเกียบ หลอดไส้ หลอดไฟแอลอีดีหลอดแบบกลม	ฝังกลบ	14.23	21	-
		รวมกลุ่มหลอดไฟ		54.74		1
7	16 06 01	แบตเตอรี่รถยนต์/มอเตอร์ไซด์	รีไซเคิล	-	12	-
8	16 06 02	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่มี Ni-Cd	ฝังกลบ	3.56	12	-
9	16 06 03	ถ่านไฟฉายที่มีปรอท	ฝังกลบ	-	12	-
10	16 06 04	ถ่านไฟฉายอัลคาไลน์ ถ่านกระดุม	ฝังกลบ	8.80	12	-
11	16 06 04	ถ่านไฟฉายชนิดอัลคาไลน์	รีไซเคิล	4.57	12	1
12	16 06 05	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่มี Ni-Cd	รีไซเคิล	9.70	12	-
		รวมกลุ่มแบตเตอรี่		26.63		1
13	16 02 14	อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	ฝังกลบ	-	11	-
รวมกลุ่มอื่นๆ				-		
รวมทั้งสิ้น				100.77		4

ลงชื่อ นางวิจิษฐ์ อัครเดช ผู้บันทึกข้อมูล

(นางวิจิษฐ์ อัครเดช)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประสานงานที่เก็บกู้

๑๒๒ | การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บริการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน | ๑๒๓

บัญชีสรุปปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชน ประจำเดือน.....มกราคม คพ.-S-03

รหัส	ประเภทของเสียอันตรายจากชุมชน	วิธีบำบัด/กำจัด	น้ำหนัก (กก.)	ลักษณะบรรจุ		ปริมาณ (ลิตร)
				รหัส	จำนวนที่เต็ม (กล่อง)	
15 01 10	ภาชนะบรรจุสารเคมีประเภทอื่น	ฝังกลบ	16.15	11	2	176
15 01 11	ภาชนะบรรจุสารเคมี จำพวกกระป๋องสเปรย์	ฝังกลบ	37.30	11	3	264
	รวมกลุ่มภาชนะบรรจุ		53.45		5	440
16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ทรง ขนาด 18 วัตต์	ฝังกลบ	28.79	21	1	160
16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ทรง ขนาด 36 วัตต์	รีไซเคิล	36.30	21	1	160
16 02 13	หลอดฟลูออเรสเซนต์ทรงแบบยาวพิเศษ	ฝังกลบ	-	21	-	-
16 02 13	หลอดไฟชนิดอื่นๆ เช่น หลอดกระเบื้อง หลอดฟลูออเรสเซนต์แบบกลม หลอดไส้	ฝังกลบ	31.25	21	1	160
	รวมกลุ่มหลอดไฟ		96.34		3	480
16 06 01	แบตเตอรี่รถยนต์/มอเตอร์ไซด์	รีไซเคิล	-	12	-	-
16 06 02	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่มี Ni-Cd	ฝังกลบ	31.67	12	1	53
16 06 03	อำนาจไฟฟ้าที่มีปรอท	ฝังกลบ	4.57	12	-	-
16 06 04	อำนาจไฟฟ้าอัลคาไลน์ อานกระดุม	ฝังกลบ	9.70	12	1	53
16 06 04	อำนาจไฟฟ้านิกเกิลประจุได้	รีไซเคิล	-	12	-	-
16 06 05	แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือที่ไม่ใช่ Ni-Cd	รีไซเคิล	-	12	-	-
	รวมกลุ่มแบตเตอรี่		45.94		2	106
16 02 14	อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	ฝังกลบ	-	11	-	-
	รวมกลุ่มอื่นๆ		-		-	-
	รวมทั้งสิ้น		395.73		20	-

ลงชื่อ.....นางมีพิช อันตราย.....ผู้ทำบันทึกข้อมูล
(นางมีพิช อันตราย)
ตำแหน่ง.....เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เก็บกาก.....
วันที่ 31/ ม.ค. / 50

บันทึกการตรวจสอบการเก็บกากของเสียอันตรายจากชุมชนรายเดือน คพ.-S-04

คำชี้แจงในการลงบันทึก :

- ทำการตรวจสอบการเก็บกากของเสียอันตรายเป็นประจำวันทุกเดือนและรายงานต่อหัวหน้าสำนักงานทุก 3 เดือน
- หมายเลขเพิ่มเติมสำหรับการตรวจสอบ ให้บันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมในรายการที่ไม่เป็นไปตามกำหนด
- รายงานการแก้ไข ให้บันทึกผลการแก้ไขกรณีการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไม่เป็นไปตามที่กำหนดได้แก้ไขหรือลงวันที่ที่ดำเนินการ
- การตรวจสอบภาชนะบรรจุประจำไตรมาส ให้กรอกเดือนที่ดำเนินการตรวจสอบ
จำนวนภาชนะบรรจุ ให้บันทึกจำนวนภาชนะบรรจุ โดยนับเฉพาะภาชนะที่มีของเสียอันตรายอยู่เต็ม น้ำหนักของเสียอันตราย ให้บันทึกน้ำหนักของเสียอันตรายทั้งหมดในเดือนที่ดำเนินการตรวจสอบแยกตามกลุ่มในช่อง เดือน:.....และบันทึกผลรวมน้ำหนักของเสียอันตรายทั้งหมดที่มีอยู่ในสถานที่เก็บกากในช่องปริมาณสะสม
- ใส่เครื่องหมาย ✓ เมื่อการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายในแต่ละรายการเป็นไปอย่างถูกต้อง
✗ เมื่อการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายในแต่ละรายการไม่เป็นไปตามที่กำหนด

รายการตรวจสอบ	การตรวจสอบภาชนะบรรจุประจำไตรมาส			หมายเหตุเพิ่มเติม	รายงานการแก้ไข/ลงวันที่ที่ดำเนินการ
	เดือน:.....ม.ค.	เดือน:.....	เดือน:.....		
จำนวนภาชนะบรรจุในสถานที่รวบรวม	10				
น้ำหนักของเสียอันตรายในภาชนะ					
- กลุ่มภาชนะบรรจุ	53.45				
- กลุ่มหลอดไฟ	96.34				
- กลุ่มแบตเตอรี่	45.94				
- กลุ่มอื่นๆ	-				
ติดฉลากบนภาชนะบรรจุอย่างถูกต้อง	✓				
ข้อความภาชนะแยกตามหมวดหมู่ถูกต้อง	✓				
ภาชนะบรรจุเก็บรวบรวมไว้ ≤ 90 วัน	✓				
ภาชนะบรรจุไม่มีรอยร้าว แตกหัก	✓				
ภาชนะบรรจุไม่มีสนิม หรือมีรอยกัดตะ	✓				
บริเวณจัดเก็บภาชนะไม่มีน้ำหรือของเหลวอื่นๆ	✓				

ผลการตรวจสอบโดยสรุป.....
.....
.....
ลงชื่อ.....นางมีพิช อันตราย.....ผู้ทำบันทึกข้อมูล
(นางมีพิช อันตราย)
ตำแหน่ง.....เจ้าหน้าที่ประจำสถานที่เก็บกาก.....
ตรวจทานโดย.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวอย่าง การกรอกฉลากติดภาชนะบรรจุของกระป๋องสเปรย์

ของเสียอันตราย (Hazardous Waste)	
รหัส	15 01 11
น้ำหนัก	12.10 กิโลกรัม
วิธีบำบัด/กำจัด	☐ รีไซเคิล ☒ กำจัด
ลงชื่อ	ชองเมย์ ฮันตยา เจ้าหน้าที่ช่าง

หมายเหตุ : ทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ เพื่อบ่งบอกวิธีกำจัด/บำบัด

ภาคผนวก

ด

แบบมาตรฐานสถานที่เก็บกัก ของเสียอันตรายจากชุมชน

ภาคผนวก ง : แบบมาตรฐานสถานที่เก็บกัก

รายการประกอบแบบโครงสร้าง

แบบโครงสร้างจุดนี้ให้ใช้มาตรฐานโยธา (มยธ.๑๐๑-๑๐๖) เป็นรายการประกอบแบบและมีรายการประกอบแบบและมีรายการเฉพาะ ดังนี้

๑. คอนกรีตโครงสร้างใช้อัตราส่วน ๑:๒:๔

๒. เหล็กเสริมคอนกรีต

ขนาด Ø ๖ mm. – Ø ๙ mm. ใช้เหล็กเส้นกลม SR-๒๔

ขนาด Ø ๑๒ mm. – Ø ๒๕ mm. ใช้เหล็กเส้นกลม SD-๓๐

๑. พื้นที่สำเร็จรูปคอนกรีตอัดแรง

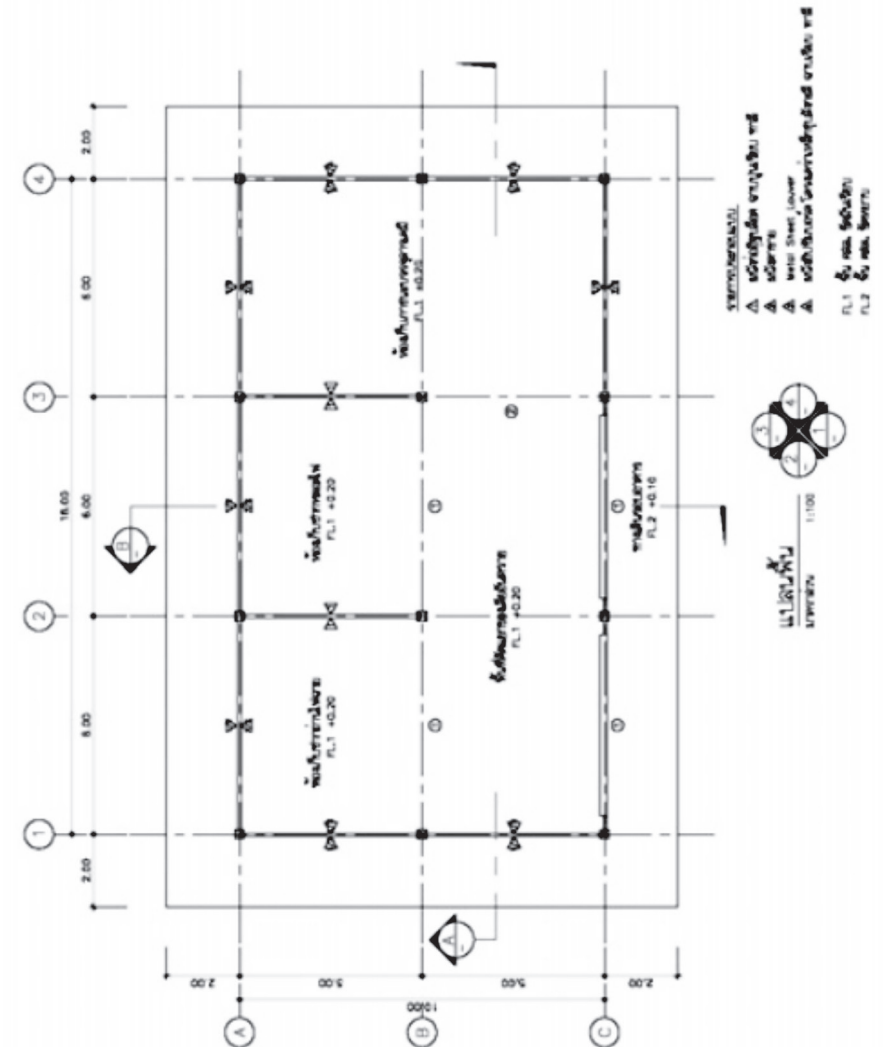
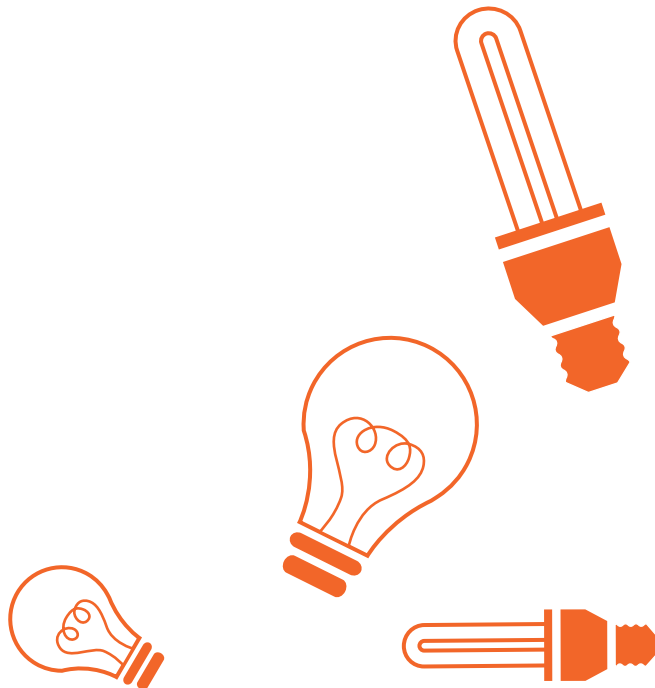
SP = รับน้ำหนักจรได้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐ กก./ตร.ม.

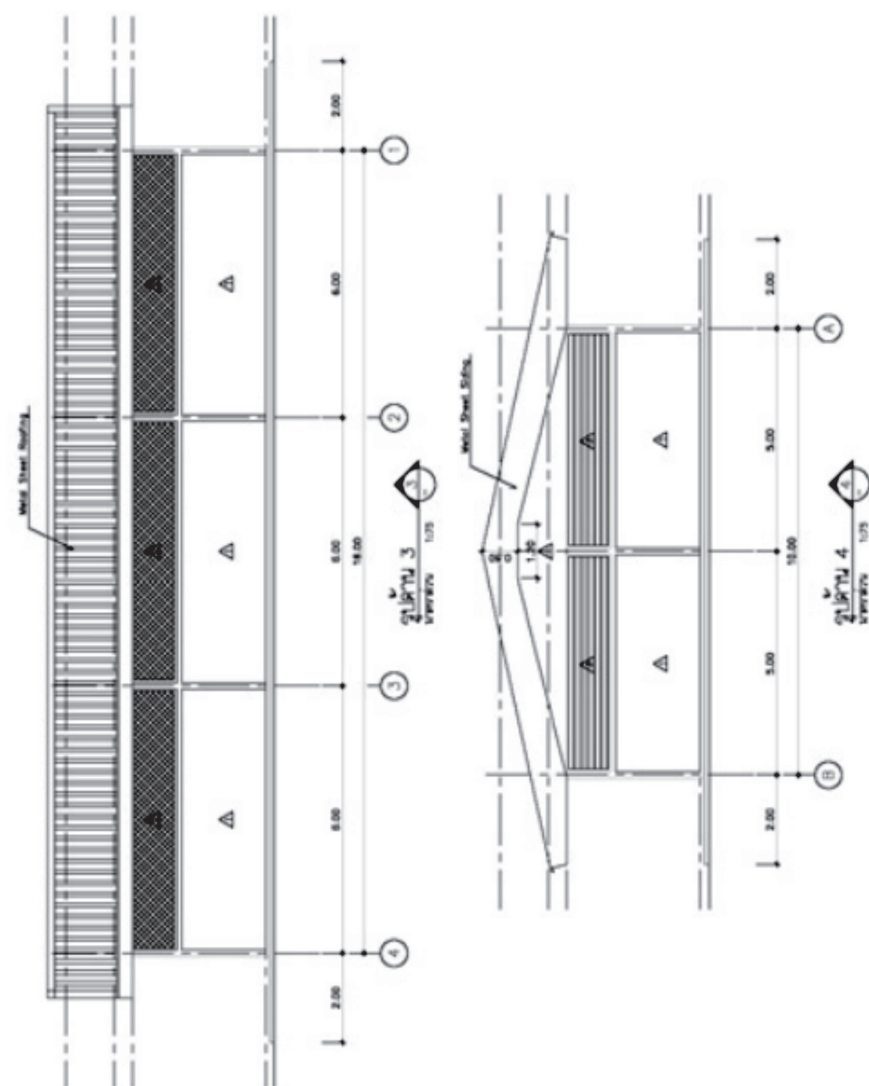
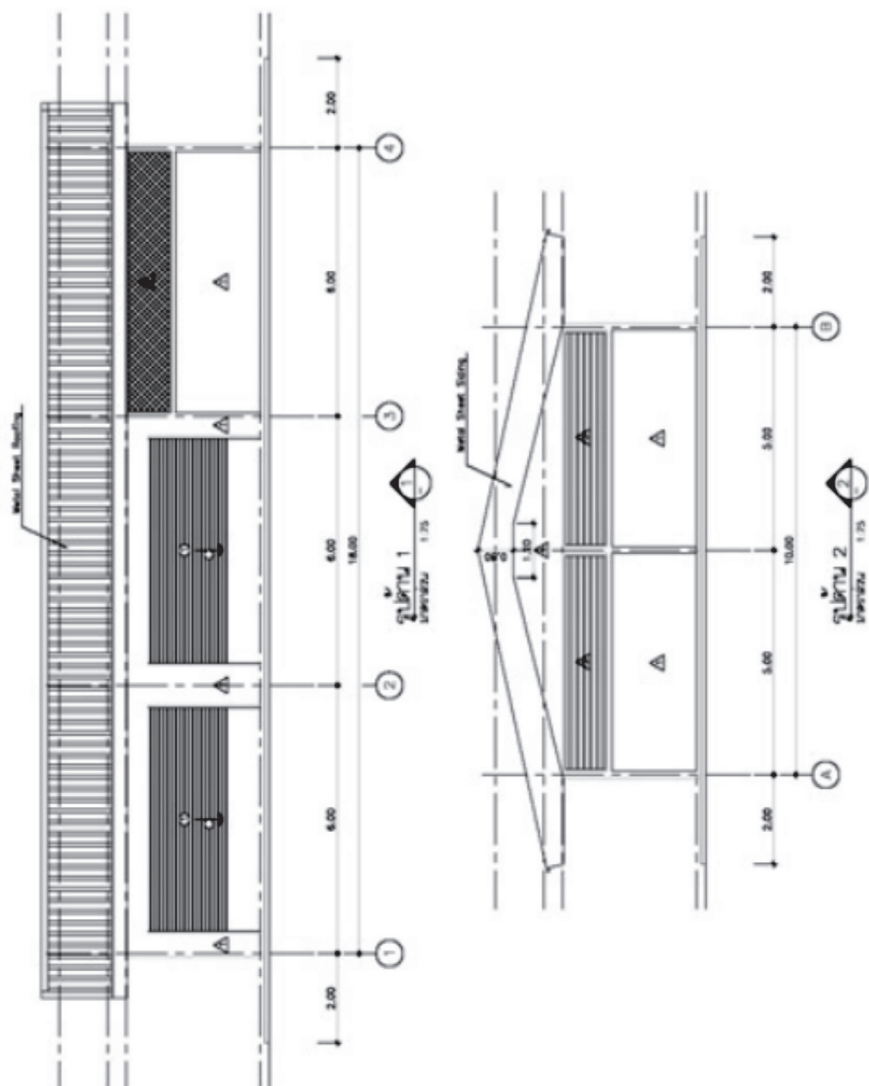
๒. ก่อนการก่อสร้างให้ทำการเจาะสำรวจดินอย่างน้อย ๒ จุด

๓. ผลการเจาะสำรวจดินในข้อ ๔ ถ้าปรากฏว่าดินสามารถรับน้ำหนักได้ไม่น้อยกว่า ๗ ตัน/ตร.ม. ให้ใช้ฐานรากแผ่

๔. กรณีดินรับน้ำหนักได้น้อยกว่า ๗ ตัน/ตร.ม. ให้ใช้ฐานรากตอกเสาเข็ม

๕. รายละเอียดหรือคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุหรืออุปกรณ์ในแบบหรือในรายการประกอบแบบ ทั้งที่ได้ระบุไว้หรือไม่ได้ระบุไว้ หากมีประกาศกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วให้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น

ภาคผนวก

ด

รายชื่อบริษัทผู้บำบัด/
กำจัดของเสียอันตรายและ
แหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม

ภาคผนวก จ : ตารางที่ จ-๑ รายชื่อบริษัทผู้ให้บริการบำบัด กากจัด และ/หรือรีไซเคิลของเสียอันตราย (ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘)

ประเภทบริการ	ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	ข้อมูลการติดต่อขอใช้บริการ	ค่ากำจัด	ค่าขนส่ง
๑. การกำจัด หลอดไฟ ถ่าน ไฟฉาย และ กระป๋องสเปรย์	บริษัท บริหารและการ พัฒนาเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม จำกัด (มหาชน)	หมู่ที่ ๘ ต. หินกอง อ.เมือง จ.ราชบุรี ๗๐๐๐๐	สำนักงานใหญ่ ๔๔๗ ถ.บอนด์สตรีท ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทร. ๐ ๒๕๐๒ ๐๔๐๐ - ๙๙ หรือศูนย์ปัญหา พลพิพัฒน์ โทร. ๐๘ ๑๘๔๐ ๖๑๙๒ หรือ คุณนรินทร์ โทร. ๐๘ ๑๘๐๙ ๐๖๗๔	ประมาณ ๗,๐๐๐ บาท ต่อตัน และขึ้นอยู่กับ ประเภทของกาก	มีรถขนาด ๑ ตัน (ปีคอป) ๓ ตัน (Small truck) และ ๙ ตัน (Roll Off) สำหรับรถ Roll Off ๑ พ่วง คิดราคาเหมาประมาณ ๑๓,๐๐๐ บาทต่อเที่ยว รถ Roll Off ๒ พ่วง คิดราคา เหมาประมาณ ๑๗,๐๐๐ บาท ต่อเที่ยว
	บริษัท โปรเฟสชั่นแนล เวสต์ เทคโนโลยี (๑๙๙๙) จำกัด (มหาชน)	๑๕๙ หมู่ที่ ๕ ต.ห้วยโจด อ.พัฒนามาตร จ.สระแก้ว ๒๗๑๖๐ โทร. (๐๓๗) ๒๖๑๖๑๓	๑๕๙/๓๓ อาคารเสริมมิตร ทาวเวอร์ ชั้น ๒๐ ซอยสุขุมวิท ๒๑ ถ.สุขุมวิท คลองเตย เหนือ วัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๖๒๑ ๓๗๒๑ - ๒๓ ๐๑๑๒๐	ประมาณ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาทต่อตัน ขึ้นอยู่กับประเภทของ กาก เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่/ถ่านไฟฉาย สารเคมีเสื่อมสภาพ (๔,๐๐๐ บาทต่อตัน) ภาชนะ/กระป๋องสี อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (๓,๐๐๐ บาทต่อตัน)	- คิดตามระยะทางและราคา น้ำมัน - ประเภทรถที่ใช้บรรทุก

ประเภทบริการ	ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	ข้อมูลการติดต่อขอใช้บริการ	ค่ากำจัด	ค่าขนส่ง
๒. การรีไซเคิล ถ่านไฟฉายที่ ชาร์จไฟได้ รวม ทั้งแบตเตอรี่ โทรศัพท์ เคสโทรศัพท์ แบตเตอรี่ชนิด แบตเตอรี่ลิเธียม ดีดิล และ ซากเครื่องใช้ ไฟฟ้าและ อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ ต่าง ๆ	บริษัท เบนเดอร์วิลส์ จำกัด (มหาชน)	ต. ห้วยแจ๊ะ อ.แก่งคอย จ.หวัดสระบุรี	๒๖๗๔/๑ ซอยไทรฟีน ๒ ถนนลาดพร้าว เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๔๐ โทร ๐ ๒๗๓๑ ๐๐๘๐ หรือ คุณกฤตย์ ๐๘ ๖๗๘๗ ๑๘๘๐	ประมาณ ๘,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาทต่อตัน และขึ้นอยู่กับประเภท ของกาก	- คิดตามระยะทางและราคา น้ำมัน - ประเภทรถที่ใช้บรรทุก เช่น รถสิบล้อ (สามารถบรรทุกของ เสียได้ ๑๐ ตัน) คิดราคาเหมา ประมาณ ๘,๐๐๐ บาทต่อเที่ยว
	บริษัท ยูนิคอร์ มาร์เก็ตติ้ง เทอริสเทล (ประเทศไทย) จำกัด	มีโกดังคัดแยก อยู่ที่ จ.สมุทรปราการ โดยส่ง ของเสียอันตรายดังกล่าว ไปรีไซเคิลยังประเทศ เบลเยียม	ติดต่อ คุณชนันท์ สุนทร จารุจิต โทร. ๐ ๒๖๗๘ ๑๑๒๒ - ๖ ๑๑๑๔	ราคาอาจปรับลดได้จาก การประเมินหน่วยงาน ไม่คิดค่าใช้จ่าย	โปรดติดต่อกับบริษัทโดยตรง เนื่องจากหากมีปริมาณมาก บริษัทอาจไปรับโดยไม่คิดค่า ใช้จ่าย
บริษัท อีสเทิร์น ซีบอร์ด เอนไวรอนเมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด (บริษัท เวสต์ แมเนจเม้นท์ สยาม จำกัด: WMS)	บริษัท TES-AMM (ประเทศไทย) จำกัด	มีการคัดแยกที่นิคม อุตสาหกรรมนวนคร โดย ส่งของเสียอันตรายดัง กล่าวไปรีไซเคิลยังประเทศ สิงคโปร์	ติดต่อ คุณณริย์ แสงสว่าง โทร. ๐ ๒๕๒๙ ๒๘๗๕	ไม่คิดค่าใช้จ่าย	โปรดติดต่อกับบริษัทโดยตรง เนื่องจากหากมีปริมาณมาก บริษัทอาจไปรับโดยไม่คิดค่า ใช้จ่าย
	บริษัท อีสเทิร์น ซีบอร์ด เอนไวรอนเมนทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด (บริษัท เวสต์ แมเนจเม้นท์ สยาม จำกัด: WMS)	๘๘ หมู่ที่ ๘ ต.ปอวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ๒๐๒๓๐	ฝ่ายขายและฝ่ายลูกค้า สัมพันธ์ ๘๘ หมู่ที่ ๘ ต.ปอวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ๒๐๒๓๐ โทร. ๐๓๘ ๓๔๖ ๓๖๔ - ๗	โปรดติดต่อบริษัท โดยตรง เนื่องจาก บริษัทต้องการเจรจากับ ผู้ให้บริการโดยตรง	

ประเภทบริการ	ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	ข้อมูลการติดต่อขอใช้ บริการ	ค่ากำจัด	ค่าขนส่ง
๓. การรีไซเคิล หลอดไฟ	บริษัท คัดแยกขยะเพื่อ รีไซเคิล วงษ์พาณิชย์ จำกัด	เป็นรถเคลื่อนที่ระบบปิด	โทร. ๐๕๕ ๒๘๔ ๔๙๔	๓ - ๕ บาทต่อหลอด	
หลอดแอลเซนต์ ชนิดตรง	บริษัท อีสเทอร์น ซีบอร์ด เอนไวรอนเม้นทอล คอมเพล็กซ์ จำกัด (บริษัท เวสต์ แมเนจเม้นท์ สยาม จำกัด: WMS)	๘๘ หมู่ที่ ๘ ต.ปอวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ๒๐๒๓๐	ฝ่ายขายและฝ่ายลูกค้า สัมพันธ์ ๘๘ หมู่ที่ ๘ ต.ปอวิน อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ๒๐๒๓๐ โทร. ๐๓๘ ๓๖๖ ๓๖๔ - ๗	๑๐ บาทต่อหลอด หรือ ๑๒,๐๐๐ บาทต่อตัน	คิดตามระยะทางและราคาน้ำมัน
๔. การรีไซเคิล สารเคมี/ตัวทำ ละลายใช้แล้ว	บริษัท โตชิบา ไสท์ติ้ง จำกัด	นิคมอุตสาหกรรมบางกะดี จ.ปทุมธานี	ติดต่อ คุณสุริรัตน์ โทร. ๐๒๕๐๑ ๑๔๒๕ - ๙ ๑๕๔๔	บริษัทฯ รับเฉพาะซาก หลอดไฟของลูกค้ายี่ห้อ หลอดไฟของโตชิบา	เมื่อนำหลอดไฟใหม่ไปส่งให้ ลูกค้า จะนำซากหลอดไฟกลับ ตามจำนวนหลอดไฟใหม่สั่งซื้อ
	บริษัท รีไซเคิลเอ็นเอ็ม จำกัด	๕๗ หมู่ที่ ๗ อ.เจริญไคดี ต.ท่าบุญมี อ.เกาะจันทร์ จ.ชลบุรี ๒๐๒๔๐	ฝ่ายการตลาด โทร. ๐๘๑ ๘๒๐๓ ๘๗๓ ๐๘๙ ๒๐๔๙ ๑๓๘ www. recycleengineering.com	โปรดสอบถามบริษัท โดยตรง	โปรดสอบถามบริษัทโดยตรง
	บริษัท รีไฟน์ เทค จำกัด	๔๗ หมู่ที่ ๗ ซอยสุขสวัสดิ์ ต.บางจาก อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐	ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์ โทร. ๐ ๒๘๑๗ ๘๕๔๘ ๐ ๒๘๑๗ ๘๕๖๘ www.refinethai.com	โปรดสอบถามบริษัท โดยตรง	โปรดสอบถามบริษัทโดยตรง
	บริษัท เอเชีย รีไฟน์ จำกัด	๓๑/๙ อ.ราชบุรีบำรุง ต.ห้วยโป่ง อ.เมืองระยอง จ.ระยอง ๒๑๑๕๐	ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์ โทร. ๐๓๘ ๖๘๗ ๘๐๐-๑, ๓ www.asiarefining.com	โปรดสอบถามบริษัท โดยตรง	โปรดสอบถามบริษัทโดยตรง

ประเภทบริการ	ชื่อบริษัท	ที่ตั้งโรงงาน	ข้อมูลการติดต่อขอใช้ บริการ	ค่ากำจัด	ค่าขนส่ง
๕. การรีไซเคิล ปรอท	บริษัท เบ็กแมนน์ เมอร์คิวรี เทคโนโลยี แบปติสต์ จำกัด (BMTP)	๙๖๗ หมู่ที่ ๔ นิคม อุตสาหกรรมบางปู อ.สุขุมวิทสายเก่า ต.แพรกษา อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ	คุณสุริสา โทร. ๐ ๒๗๐๙ ๖๒๒๕ ต่อ ๑๔	โปรดสอบถามบริษัทโดยตรง ทั้งนี้ บริษัทมีโครงการความร่วมมือกับกรมอนามัยในการรณรงค์จัดของเสียปนเปื้อนสารปรอทจากโรงพยาบาลด้วย	
๖. ของเสียหรือ วัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ เป็นของเสีย อันตรายตาม กฎหมายว่า ด้วยโรงงาน อุตสาหกรรม และกฎหมาย ว่าด้วยวัตถุ อันตราย/ผู้ดูแล ติดต่อ เป็นต้น	บริษัท อัคริปปราการ จำกัด (มหาชน)	๗๙๒ หมู่ที่ ๒ ซอย 1C/1 นิคมอุตสาหกรรมบางปู ถนนสุขุมวิท ตำบลบางใหม่ อำเภอเมือง สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๘๐	โทร. ๐-๒๓๒๓-๐๗๑๔-๒๑ แฟกซ์: ๐-๒๓๒๓-๐๗๒๔, ๐-๒๓๐๙-๓๘๕๗ ดร.พล สาเกทอง คุณวินิตา วรพิทยาฤกษ์ (๐๘๙-๙๐๐-๓๖๒๓)	โปรดสอบถามบริษัท โดยตรง	โปรดสอบถามบริษัทโดยตรง
๗. มูลฝอยติดเชื้อ/ยาที่ off spec.	บริษัท ที่ดินบางปะอิน จำกัด	๑๓๙ ม. ๒ อ.อุดมสมบูรณ์ ต.คลองจิก อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา	สำนักงานฝ่ายขาย โทร : ๐-๓๕๒๕-๘๔๐๐-๒ โทร : ๐-๓๕๒๕-๘๔๐๑ โทรสาร : ๐-๓๕๒๕-๘๔๐๑ E-mail : info@bldc.co.th คุณกัญดา / คุณธนภัทร โทรศัพท์ ๐๓๕-๒๕๘-๓๕๕-๙	โปรดสอบถามบริษัท โดยตรง	ไม่มีบริการด้านการขนส่ง

ภาคผนวก จ : ตาราง จ-๒ แหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม

หน่วยงาน	สังกัดกระทรวง	เว็บไซต์	ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย	กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	http://www.pcd.go.th/about/DivisionThai.htm#div2	- ฐานข้อมูลบัญชีสารอันตราย - ศูนย์ข้อมูลความปลอดภัยเคมีภัณฑ์ (MSDS) http://www.msds.pcd.go.th - การระงับภัยจากสารเคมีอันตราย - ข้อควรรู้เมื่อทำงานเกี่ยวกับสารเคมี - พิษภัยจากของเสียอันตราย - อันตรายจากน้ำมันหล่อลื่น - ซากโทรศัพท์มือถือ-แบตเตอรี่ และแนวทางจัดการ - ความร่วมมือในการจัดการซากแบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ - แนวทางการจัดการซากหลอดฟลูออเรสเซนต์ในประเทศไทย - การจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน - ระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย - ความหมายของป้ายบนรถขนส่งวัตถุอันตราย - ศูนย์กำจัดของเสียอันตราย - การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

หน่วยงาน	สังกัดกระทรวง	เว็บไซต์	ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
คลังข้อมูลเพื่อสุขภาพ	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข	http://www.healthymaterial.com/sanity.asp?content_id=117#2	- ข้อมูลชีวอนามัย และอนามัยสิ่งแวดล้อม - การกำจัดขยะมูลฝอย - อันตรายจากมูลฝอยติดเชื้อ - การเก็บแยกขยะมูลฝอย - โรคพิษจากสารตะกั่ว
กลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย สำนักควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข	http://www.fda.moph.go.th/psiond/know1-toxic.html	- ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และการประกอบการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนและสาธารณสุข ตามกฎหมาย พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ป้องกันและกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ดับกลิ่นและไล่แมลง ผลิตภัณฑ์เชื้อโรครื้ออื่กำจัดกลิ่นในส้วมและน้ำเสีย ผลิตภัณฑ์ซักผ้าขาว ผ้าแห้งหรือสิ่งทออื่นๆ - ผลิตภัณฑ์ลบลำไส้ กาว
ศูนย์ประสานการจัดการอุบัติภัยจากสารเคมี	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย	http://www.disaster.go.th/html/hazard.htm	ข้อมูลการจัดการ การจัดเก็บ การขนส่ง กฎหมายและการกำกับดูแล สารเคมีและวัตถุอันตราย และสารกันมันตรังสี

หน่วยงาน	สังกัดกระทรวง	เว็บไซต์	ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
สำนักควบคุมวัตถุอันตราย	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	http://www2.diw.go.th/haz/index.asp	• สายด่วนตรวจสอบเคมีภัณฑ์ที่มีส่วนผสมเป็นชื่อทางเคมี สูตรเคมี เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้น • ให้บริการแก่ผู้ประกอบการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย การขึ้นทะเบียนวัตถุอันตราย การขออนุญาตนำเข้า ส่งออก ผลิตและครอบครองวัตถุอันตราย • ให้บริการข่าวสารและข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
สำนักเทคโนโลยีน้ำและการจัดการมลพิษโรงงาน	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	http://www2.diw.go.th/env/admin/index.html	• ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกากสารพิษ การกำจัดของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม • การอนุญาตนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุไม่ใช้แล้วออกนอกโรงงานอุตสาหกรรม

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหาร จัดการของเสียอันตราย จากชุมชน สำหรับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก

ด

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การแยกทิ้ง การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการติดตามประเมินผล

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ในการ พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับระบบต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียง และความสั่นสะเทือน อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ จึงอาศัยอำนาจตามตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ออกประกาศกำหนด แนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดใน ภาคผนวกท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายจตุพร บุรุษพัฒน์)
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ภาคผนวก

ท้าย

ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ในประกาศนี้

“ของเสียอันตรายจากชุมชน” หมายความว่า ของเสียที่ปนเปื้อนหรือมีส่วนประกอบของสารที่มีคุณสมบัติเป็นสารพิษ สารไวไฟ สารออกซิไดซ์ สารเปอร์ออกไซด์ สารระคายเคือง สารกัดกร่อน สารที่เกิดปฏิกิริยาได้ง่าย สารที่เกิดระเบิดได้ สารที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม สารหรือสิ่งอื่นใดที่อาจก่อ หรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ภายในที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานที่อื่นในชุมชน เว้นแต่สิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน มูลฝอยติดเชื้อตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และของเสียกัมมันตรังสี

“สถานประกอบการ” หมายความว่า สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประกอบกิจการเป็นประจำ รวมถึงสถานที่ซึ่งใช้เป็นที่พักหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ ยกเว้นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“การเก็บรวบรวม” หมายความว่า การเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนจากแหล่งกำเนิดหรือจาก ภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนที่จัดไว้เป็นการเฉพาะในชุมชน

“การเก็บกัก” หมายความว่า การเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้จากชุมชนไว้ใน สถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน เพื่อรอการขนส่งไปทำการบำบัดหรือการกำจัด

“การขนส่ง” หมายความว่า การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน จากสถานที่เก็บกักของเสียอันตราย จากชุมชน ไปยังสถานที่บำบัดหรือกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน

“การรีไซเคิล” หมายความว่า การเปลี่ยนหรือแปรรูปวัสดุรีไซเคิลให้เป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่

“วัสดุรีไซเคิล” หมายความว่า มูลฝอยหรือส่วนประกอบของมูลฝอยที่มีศักยภาพในการใช้แทน วัตถุดิบใหม่ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์

“โบราณสถาน” หมายความว่า โบราณสถานตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอนุรักษ์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ป่าชุมชน และพื้นที่เขตอนุรักษ์ป่าชายเลน รวมถึงพื้นที่ที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ป่าชายเลนหรือ เขตอนุรักษ์แหล่งน้ำดิบเพื่อการประปา

๒. ประเภทของของเสียอันตรายจากชุมชนตามแนวทางนี้ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ อบท. และประชาชนเกิดความเข้าใจและจดจำได้ง่ายในการร่วมกันจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ตั้งแต่การจัดเตรียม ภาชนะแยกทิ้ง การเก็บรวบรวม และเก็บกักเพื่อนำไปกำจัด ดังนี้

๒.๑ กลุ่มถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่แห้ง แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ เซลล์ปฐมภูมิ เช่น ถ่านไฟฉายที่ไม่สามารถอัดประจุซ้ำได้ ถ่านแอลคาไลน์ ถ่านกระดุม เป็นต้น และเซลล์ทุติยภูมิ เช่น ถ่านไฟฉายที่สามารถอัดประจุไฟซ้ำได้ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ แบตเตอรี่กล้องดิจิทัล เป็นต้น

๒.๒ กลุ่มหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ทุกชนิด

๒.๓ กลุ่มภาชนะบรรจุสารเคมี เช่น กระป๋องสเปรย์ ขวดสารเคมีป้องกันและปราบศัตรูพืช กระป๋องสี ขวดยาหมอยา และขวดน้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น

๓ ขั้นตอนการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน

๓.๑ การเตรียมความพร้อมในภาพรวม

๓.๑.๑ การกำหนดหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบ

ราชการส่วนท้องถิ่นควรจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ จัดเตรียมและพัฒนาบุคลากรทั้งระดับผู้บังคับบัญชาและระดับปฏิบัติการ ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการประชาสัมพันธ์ การเก็บรวบรวม การเก็บกัก รวมทั้งการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง การบำบัด และการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน

๓.๑.๒ การศึกษาข้อมูลปริมาณ และแหล่งกำเนิดของเสียอันตรายจากชุมชน

ราชการส่วนท้องถิ่นควรรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนที่เป็นปัจจุบัน เพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน และใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดรูปแบบการจัดการและการเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำงบประมาณที่จำเป็นได้อย่างเหมาะสม โดยข้อมูลที่รวบรวมควรประกอบไปด้วย

(๑) แหล่งกำเนิดของเสียอันตรายจากชุมชน และข้อมูลขนาดของแต่ละแหล่งกำเนิด เช่น จำนวนผู้อยู่อาศัยหรือจำนวนครัวเรือนในบ้านพักอาศัย จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการและจำนวนห้องพักในโรงแรม เป็นต้น

(๒) อัตราการเกิดของเสียอันตรายแต่ละประเภทจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ อาจแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หากในพื้นที่ที่มีความแตกต่างของเศรษฐกิจ ให้คำนึงถึงความแตกต่างนี้ ดังนั้น ควรดำเนินการสำรวจของเสียอันตรายจากชุมชนจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อนำมาคำนวณหาอัตราการเกิดของเสียอันตรายจากชุมชนจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภทต่อไป

(๓) ปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นจากชุมชนประเมินได้จากการนำอัตราการเกิดของเสียอันตรายจากชุมชนจากแต่ละแหล่งกำเนิดคูณกับขนาดของแหล่งกำเนิดต่าง ๆ แล้วนำผลคูณของของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละประเภทมารวมกัน นอกจากนี้ การประเมินปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนสามารถคำนวณได้จากการนำร้อยละของของเสียอันตรายจากชุมชนที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพของมูลฝอยคูณกับปริมาณมูลฝอยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในพื้นที่

๓.๑.๓ การกำหนดรูปแบบ และวิธีการแยกทิ้ง

ราชการส่วนท้องถิ่นควรเลือกรูปแบบ และวิธีการแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน โดยพิจารณาจากผลการสำรวจ และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน โดยการทำแบบสอบถามความคิดเห็นของ

ประชาชนในการเลือกรูปแบบและวิธีการแยกทิ้ง การเก็บรวบรวมและสัดส่วนของผู้ที่จะให้ความร่วมมือในการแยกทิ้ง และพิจารณาจากความพร้อมของราชการส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ เป็นต้น จากนั้นควรกำหนดเป้าหมายปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่คาดว่าจะเก็บรวบรวมได้ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของความร่วมมือจากชุมชน การกำหนดรูปแบบการแยกทิ้ง ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นสามารถพิจารณาเลือกรูปแบบการแยกทิ้งตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่หรือสามารถเลือกใช้วิธีผสมผสานก็ได้ รูปแบบการแยกทิ้งมี ๔ รูปแบบ ดังนี้

(๑) การแยกทิ้งที่อยู่อาศัยหรืออาคาร เพื่อให้ยานพาหนะเก็บขนมูลฝอยทั่วไปที่มีช่องรองรับของเสียอันตรายจากชุมชน เก็บรวบรวมพร้อมกับมูลฝอยทั่วไป

(๒) การแยกทิ้งที่อยู่อาศัยหรืออาคารตามเวลาที่กำหนด เช่น ทุกวันที่ ๑๕ ของเดือน แล้วจัดให้มีการเก็บรวบรวมโดยยานพาหนะเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนโดยเฉพาะ

(๓) การนำของเสียอันตรายจากชุมชนไปทิ้งยังภาชนะหรือจุดทิ้งที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) สถานที่ราชการ ร้านค้าที่ให้ความร่วมมือหรือสถานที่ที่กำหนด เป็นต้น

(๔) การนำของเสียอันตรายจากชุมชน ไปทิ้งในงานกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ โดยราชการส่วนท้องถิ่นต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

๓.๑.๔ การเตรียมงบประมาณ

(๑) ราชการส่วนท้องถิ่นควรจัดเตรียมงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ การเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง การบำบัดและการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน ให้สอดคล้องกับรูปแบบ และวิธีการแยกทิ้ง และความร่วมมือจากชุมชน

(๒) ราชการส่วนท้องถิ่นควรกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน โดยคำนึงถึงต้นทุนในการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวม ขนส่ง และบำบัดหรือกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน และควรคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

๓.๒ การแยกทิ้ง

เพื่อให้เกิดการแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ราชการส่วนท้องถิ่นควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ จัดกิจกรรมให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสร้างแรงจูงใจในการแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไป ให้ความรู้ในการทิ้งอย่างปลอดภัย เช่น แจกให้ผู้ทิ้งบรรจุหลอดฟลูออเรสเซนต์ในหีบห่อที่สามารถป้องกันการแตกหักก่อนทิ้ง และไม่ทุบหรือเจาะภาชนะ เป็นต้น และสนับสนุนให้ประชาชนแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไปตามรูปแบบและวิธีการแยกทิ้งที่เลือกไว้

๓.๒.๒ กรณีที่เลือกรูปแบบการแยกทิ้งที่อยู่อาศัยหรืออาคาร ราชการส่วนท้องถิ่นควรขอความร่วมมือหรือกำหนดให้สถานประกอบการ สถานที่ราชการ หมู่บ้านจัดสรรหรืออาคารชุด จัดเตรียมพื้นที่และภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ แยกจากภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป

๓.๒.๓ กรณีที่เลือกรูปแบบการแยกทิ้งที่ที่อยู่อาศัยหรืออาคารตามเวลาที่กำหนด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดวันและเวลาที่ดำเนินการเก็บรวบรวม และราชการส่วนท้องถิ่นต้องจัดเตรียมยานพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนไว้เป็นการเฉพาะ

๓.๒.๔ กรณีที่เลือกรูปแบบการแยกทิ้งด้วยการนำของเสียอันตรายจากชุมชนไปทิ้งยังภาชนะหรือจุดทิ้งที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนตามจุดทิ้งที่มีความสะดวกต่อผู้ทิ้งและตั้งอยู่ในบริเวณที่สามารถป้องกันแสงแดดและฝนได้ จำนวนอย่างน้อย ๑ ชุดต่อจำนวนประชากร ๘๐๐ คน พร้อมทั้งมีป้ายแสดงจุดทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนอย่างชัดเจน โดยภาชนะรองรับต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ทำจากวัสดุที่แข็ง

(๒) สามารถป้องกันการคู้ยเสีย หรือสัมผัสของสัตว์เลื้อย หรือสัตว์ร่าคาญ หรือเด็กได้

(๓) มีสีส้ม หรือสีเทาฟาสีส้ม หรือสีอื่นที่ไม่ใช่สีน้ำเงิน เขียว เหลือง และแดง เพื่อให้สามารถแยกประเภทภาชนะรองรับของเสียอันตรายจากชุมชนออกจากภาชนะรองรับมูลฝอยประเภทอื่น ๆ ได้อย่างชัดเจน และไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับภาชนะรองรับมูลฝอยประเภทอื่น

(๔) ภาชนะรองรับต้องประกอบไปด้วยภาชนะย่อย หรือมีการแบ่งพื้นที่ภายในภาชนะสำหรับรองรับการแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน ๓ กลุ่ม ตามข้อ ๒ โดยมีความจุเพียงพอในการรองรับปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลาที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดเก็บรวบรวม

(๕) มีช่องทิ้งขนาดพอเหมาะกะกับของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละประเภท เพื่อให้ประชาชนแยกทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชนลงภาชนะได้ถูกประเภท และควรป้องกันไม่ให้มีการนำของเสียอันตรายจากชุมชนออกภาชนะได้

(๖) มีขนาดและความสูงในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้สังเกตเห็นได้ง่าย

๓.๒.๕ ควรจัดให้มีสถานที่ ถ่าย เท หรือทิ้งของเสียอันตรายจากชุมชน ในที่หรือทางสาธารณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศนี้ และควบคุมมิให้ผู้ใดถ่าย เท ทิ้ง ของเสียอันตรายจากชุมชนในที่หรือทางสาธารณะ

๓.๓ การเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

ราชการส่วนท้องถิ่น นิติบุคคล หรือบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้ดำเนินการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ จัดเตรียมยานพาหนะเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ให้มีเพียงพอต่อการให้บริการ โดยอาจเป็นรถหรือเรือตามลักษณะของการอยู่อาศัยในชุมชน

(๑) ยานพาหนะมีลักษณะ ดังนี้

๑) ติดป้ายสัญลักษณ์ หรือข้อความที่ชัดเจน ทั้งด้านซ้าย ขวา และหลัง เพื่อระบุว่าเป็นยานพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน

๒) กรณียานพาหนะมีระบบไฮดรอลิค ระดับแขนที่ยกถังของเสียอันตรายจากชุมชนใส่ตัวถังยานพาหนะ ต้องสูงไม่เกิน ๑.๕ เมตร หรือระดับที่ปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

๓) ยานพาหนะต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือประจายานพาหนะที่เหมาะสม เช่น วิทยุสื่อสาร และถังดับเพลิง เป็นต้น

๔) กรณีที่เป็นรถเก็บขน เครื่องยนต์ ระบบขับเคลื่อน ระบบห้ามล้อ และส่วนประกอบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกรมการขนส่งทางบก

๕) กรณีที่เป็นเรือเก็บขน เครื่องยนต์และส่วนประกอบอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๒) ตัวถังของยานพาหนะในส่วนที่บรรจุของเสียอันตรายจากชุมชน

๑) ต้องทำด้วยโครงโลหะที่มีความแข็งแรง ทนสนิม ป้องกันการรั่วไหลได้ และมีประตูเปิด - ปิดมิดชิด

๒) ต้องมีช่องหรือภาชนะแยกของเสียอันตรายจากชุมชนตามแต่ละประเภท

๓) ในกรณีที่ใช้นายพาหนะเก็บขนมูลฝอยชุมชนเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนร่วมด้วย จะต้องติดตั้งช่องเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนด้านหลังห้องโดยสารคนขับ ทั้งนี้ ช่องเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนต้องทำด้วยโครงโลหะหนาที่มีความแข็งแรง ทนสนิม และมีประตูเปิด - ปิดมิดชิดและมีสัญลักษณ์แสดงของเสียอันตรายจากชุมชนบริเวณช่องเก็บอย่างชัดเจน

๓.๓.๒ กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) สวมเสื้อผ้าที่รัดกุมและสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี รองเท้าหุ้มแข้ง แวนตานิรภัย และหมวกการกรองฝุ่นและสารเคมี เป็นต้น

(๒) ดูแลรักษาภาชนะและอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมให้อยู่ในสภาพดี

(๓) เก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนให้หมด หรือให้มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนตกค้างน้อยที่สุด และควบคุมมิให้เกิดการแตกหักหรือรั่วไหลขณะเก็บรวบรวม

(๔) ในกรณีที่มิของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น นอกเหนือจากกลุ่มที่กำหนดปะปนมา ให้แยกของเสียอันตรายจากชุมชนดังกล่าว และเก็บด้วยภาชนะต่างหาก

๓.๓.๓ กำหนดให้พนักงานขับยานพาหนะเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลรักษายานพาหนะให้อยู่ในสภาพดี

(๒) จัดตารางเวลาในการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และควรหลีกเลี่ยงการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในเวลาที่การจราจรคับคั่ง

(๓) ระมัดระวังมิให้บรรทุกของเสียอันตรายจากชุมชน เกินพิกัดน้ำหนักที่กำหนดไว้ของยานพาหนะ และมีให้ของเสียอันตรายจากชุมชนตกหล่นในระหว่างการเก็บรวบรวม

(๔) ห้ามมิให้ระบายน้ำเสียที่เกิดจากการล้างยานพาหนะลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือพื้นที่สาธารณะ โดยให้ถ่ายลงรางระบายน้ำเสียซึ่งไหลลงสู่บ่อหรือถังที่รองรับน้ำชะจากของเสียอันตรายจากชุมชนเป็นการเฉพาะ

(๕) บันทึกข้อมูลการใช้รถโดยประกอบด้วยอย่างน้อย ชื่อพนักงานขับรถ หมายเลขทะเบียนรถ วันที่ จุดเริ่มต้นและระยะทางรวม

(๖) ไม่ควรนํายานพาหนะเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนไปใช้ในกิจการอย่างอื่น

(๗) หากเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดการรั่วไหลของของเสียอันตรายจากชุมชน ให้ดำเนินการระงับเหตุและการรั่วไหลเบื้องต้น หากเป็นเหตุร้ายแรงหรือไม่สามารถระงับเหตุด้วยตนเองได้ ควรแจ้งขอความช่วยเหลือโดยด่วนจากผู้รับผิดชอบในพื้นที่เกิดเหตุ เช่น เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยของราชการส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ดับเพลิง เป็นต้น

๓.๓.๔ จัดให้มีการตรวจสอบสภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน และพนักงานขับยานพาหนะเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยอย่างน้อยควรมีการเอ็กซเรย์ปอด ทดสอบสมรรถภาพปอด ตรวจผิวหนัง และตรวจการทำงานของตับและไต

๓.๓.๕ จัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมและพนักงานขับยานพาหนะเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓.๔ การเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน

ราชการส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน หรือมอบหมายให้นิติบุคคล หรือบุคคลดำเนินการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชน ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ ให้จัดเตรียมสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน โดยพิจารณาพื้นที่สถานที่กำจัดมูลฝอยชุมชนที่มีอยู่เดิม หรือควรอยู่ในบริเวณเดียวกับสถานที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นใช้ดำเนินการคัดแยก ขนถ่าย กำจัด หรือดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับมูลฝอยทั่วไป พร้อมจัดเตรียมภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละประเภท

๓.๔.๒ กรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นไม่มีสถานที่ตามข้อ ๓.๔.๑ ให้จัดเตรียมสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน โดยสถานที่ควรมีลักษณะ ดังนี้

(๑) ไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่ม น้ำท่วมถึง

(๒) อยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ เมตร จากเขตโบราณสถาน เขตอนุรักษ์และแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

(๓) อยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่มของประชาชน แหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปา และโรงผลิตน้ำประปา ไม่น้อยกว่า ๗๐๐ เมตร หรืออยู่ในระยะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของบ่อน้ำดื่มหรือน้ำประปาที่ผลิต

(๔) อยู่ห่างจากแหล่งน้ำสาธารณะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร หรืออยู่ในระยะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งน้ำนั้น

(๕) สถานที่กักเก็บ ควรมีพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่รวบรวมได้ในรอบปี

(๖) อาคารเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนควรเป็นอาคารปิด มีระบบควบคุมการระบายอากาศ และพื้นผิวต้องทาสีด้วยวัสดุซึ่งทนต่อการทำลายจากการแตกหักหรือรั่วไหลของของเสียอันตรายจากชุมชน

(๗) พื้นของบริเวณเก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน ต้องมีความลาดเอียงสู่รางระบายน้ำเสีย และบ่อหรือถังที่รองรับน้ำชะจากของเสียอันตรายจากชุมชนเป็นการเฉพาะ

(๘) ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ใกล้เคียงโดยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

๓.๔.๓ จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์สำหรับการจัดการสารเคมีหกรั่วไหล เช่น พลั่วทราย ชีล้อย และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี แวนดานิรภัย หน้ากากกรองฝุ่นและสารอันตราย เป็นต้น

๓.๔.๔ จัดให้มีป้ายหรือข้อความแสดงสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชนที่บริเวณทางเข้า ป้ายบ่งชี้บริเวณที่ตั้งภาชนะสำหรับของเสียอันตรายจากชุมชนแต่ละประเภท และแผนผังกระบวนการปฏิบัติงานในส่วน of สถานที่เก็บกัก

๓.๔.๕ จัดให้มีข้อมูลสารอันตรายที่เป็นส่วนประกอบของของเสียอันตรายจากชุมชน รวมทั้งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ติดไว้ให้ผู้ปฏิบัติงานมองเห็นอย่างชัดเจน

๓.๔.๖ ผู้ปฏิบัติงานบริเวณสถานที่เก็บกักของเสียอันตรายจากชุมชน ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เช่น ถุงมือป้องกันสารเคมี แวนดานิรภัย หน้ากากกรองฝุ่นและสารอันตราย และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง เป็นต้น

(๒) ห้ามดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารในสถานที่เก็บกัก

(๓) ห้ามสูบบุหรี่หรือกระทำให้เกิดประกายไฟบริเวณสถานที่เก็บกัก

(๔) ตรวจสอบของเสียอันตรายจากชุมชน คัดแยกและบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนในภาชนะตามประเภทที่กำหนด

(๕) เมื่อบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชนเต็มภาชนะแล้ว ให้ขังน้ำหนัก ติดฉลากให้มองเห็นได้ชัดเจน ดังรูปแสดงฉลาก เพื่อระบุประเภทของเสียอันตรายจากชุมชน น้ำหนัก และวันที่ และบันทึกข้อมูลในแต่ละครั้งที่มีการนำของเสียอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้มายังสถานที่เก็บกัก และสรุปข้อมูลเป็นประจำทุกเดือน จัดทำเป็นฐานข้อมูล

(๖) เมื่อมีการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปยังสถานที่บำบัดหรือกำจัดแล้ว ให้นำภาชนะที่ยังมีสภาพดีใช้การได้กลับมาใช้ใหม่ โดยนำฉลากเดิมออกและทำความสะอาดภาชนะบรรจุ

(๗) ต้องจัดให้มีที่ว่างระหว่างภาชนะโดยพิจารณาจากขนาดและการจัดวางภาชนะบรรจุให้เหมาะสมตามขนาดของพื้นที่ เพื่อให้สามารถเข้าไปทำความสะอาดหรือกู้ภัยได้ และไม่วางภาชนะซ้อนกันสูงเกินกว่า ๑.๕ เมตร เพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน

(๘) ต้องดำเนินการตรวจสอบสถานที่เก็บกักอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง โดยตรวจสอบสภาพของภาชนะบรรจุของเสียอันตรายจากชุมชน การรั่วไหลแตกหักของของเสียอันตรายจากชุมชนที่อยู่ในภาชนะ อุปกรณ์สำหรับการจัดการสารเคมีหกรั่วไหล และอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย

(๙) ควรจัดให้มีการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัดอย่างน้อยทุก ๑ ๙๐ วัน เนื่องจากของเสียอันตรายจากชุมชนบางประเภทเมื่อหมดยุคการใช้งานจะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพซึ่ง

อาจเป็นของเหลวรั่วไหลออกมา ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาของเหลวหกหล่นในขณะขนย้าย หรือเมื่อมีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเพียงพอต่อการขนส่งไปบำบัดหรือกำจัดในแต่ละเที่ยว

๓.๕ การขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน

๓.๕.๑ ราชการส่วนท้องถิ่น นิติบุคคล หรือบุคคลซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชน จากสถานที่เก็บกักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นสถานที่เก็บรวบรวม สามารถดำเนินการได้ เว้นแต่ขนส่ง จากสถานที่เก็บกักไปบำบัดหรือกำจัด ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และกฎหมายว่าด้วยโรงงานเกี่ยวกับระบบเอกสารกำกับการขนส่งของเสียอันตราย

๓.๕.๒ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณา รวมกลุ่มราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง ในการขนส่งของเสียอันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัดร่วมกัน

๓.๖ การบำบัดและกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน

๓.๖.๑ ของเสียอันตรายจากชุมชนที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ ให้ส่งไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๕ และ ๑๐๖

๓.๖.๒ ของเสียอันตรายจากชุมชนที่ไม่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ ให้ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยได้ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๑

๓.๗ การติดตามประเมินผล

ราชการส่วนท้องถิ่นควรติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และวางแผนงานในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น ใช้ในการประเมินว่าจุดเก็บของเสียอันตรายจากชุมชนที่กำหนดไว้เป็นไปในทิศทางใด หากเก็บได้ปริมาณน้อย อาจจะยกเลิกไป แล้วเปลี่ยนจุดเก็บใหม่ หรือเพิ่มจุดเก็บในบริเวณที่เก็บของเสียอันตรายจากชุมชนให้ได้ปริมาณมากขึ้น โดยพิจารณาจากข้อมูลดังต่อไปนี้

๓.๗.๑ ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้ เทียบกับปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยควรศึกษารายละเอียดของพื้นที่ชุมชนหรือจุดทิ้งที่มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่เก็บรวบรวมได้น้อยเป็นพิเศษ เพื่อพิจารณาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรค

๓.๗.๒ จำนวนประชาชนและสถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมการแยกทิ้ง เปรียบเทียบกับจำนวนประชาชนและสถานประกอบการที่มีอยู่ทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบของราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อขยายกิจกรรมการดำเนินงานให้ครอบคลุมขอบเขตทั้งหมด

๓.๗.๓ ความพึงพอใจของประชาชนและข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ

ของเสียอันตราย

(Hazardous Waste)

กลุ่มถ่านไฟฉาย และแบตเตอรี่แห้ง

น้ำหนัก_____กิโลกรัม

วิธีการบำบัด/กำจัด ☐ รีไซเคิล

☐ กำจัด

ลงชื่อ_____เจ้าหน้าที่ซึ่ง

ลงวันที่____/____/____

ของเสียอันตราย

(Hazardous Waste)

กลุ่มหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์

น้ำหนัก_____กิโลกรัม

วิธีการบำบัด/กำจัด ☐ รีไซเคิล

☐ กำจัด

ลงชื่อ_____เจ้าหน้าที่ซึ่ง

ลงวันที่____/____/____

ของเสียอันตราย

(Hazardous Waste)

กลุ่มกระป๋องสเปรย์ ขวดสารเคมีป้องกันและปราบศัตรูพืช กระป๋องสี ขวดยาหมอมตายู

ขวดน้ำยาทำความสะอาด

น้ำหนัก_____กิโลกรัม

วิธีการบำบัด/กำจัด ☐ รีไซเคิล

☐ กำจัด

ลงชื่อ_____เจ้าหน้าที่ซึ่ง

ลงวันที่____/____/____

รูปแสดงตัวอย่างฉลากติดภาชนะบรรจุของเสียอันตราย

รายชื่อผู้จัดทำคู่มือการวางแผนบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน สำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่ปรึกษา

๑. นายจตุพร บุรุษพัฒน์	อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๒. นายสุวรรณ นันทศรุต	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๓. นายอนุพันธ์ อัฐรัตน์	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๔. นางสาวสุรรณา เตียรธสุวรรณ	รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๕. นายสุเมธา วิเชียรเพชร	ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสีย และสารอันตราย
๖. นางสาวนภัส บัวสรวง	ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย

เรียบเรียงโดย

นางสาวกุลชา ธนะขว้าง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
นางสาวสัจจาพร เขยกิจวงษ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

ส่วนของเสียอันตราย

๑. นายราเชนทร์ ราชพิลา	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
๒. นางศิรินาท ผ่องญาติ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
๓. นางอาภาภรณ์ ศิริพรประสาร	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
๔. นางสาวกรณิกา อนันต์สุทธิรักษ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
๕. นายคเชนทร์เกียรติ สุขเจริญ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
๖. นางสาวศิริประภา กอแก้ว	นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
๗. นายสกล ขำเจริญ	ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม
๘. นายณัฐพงษ์ บุญชุม	ปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม